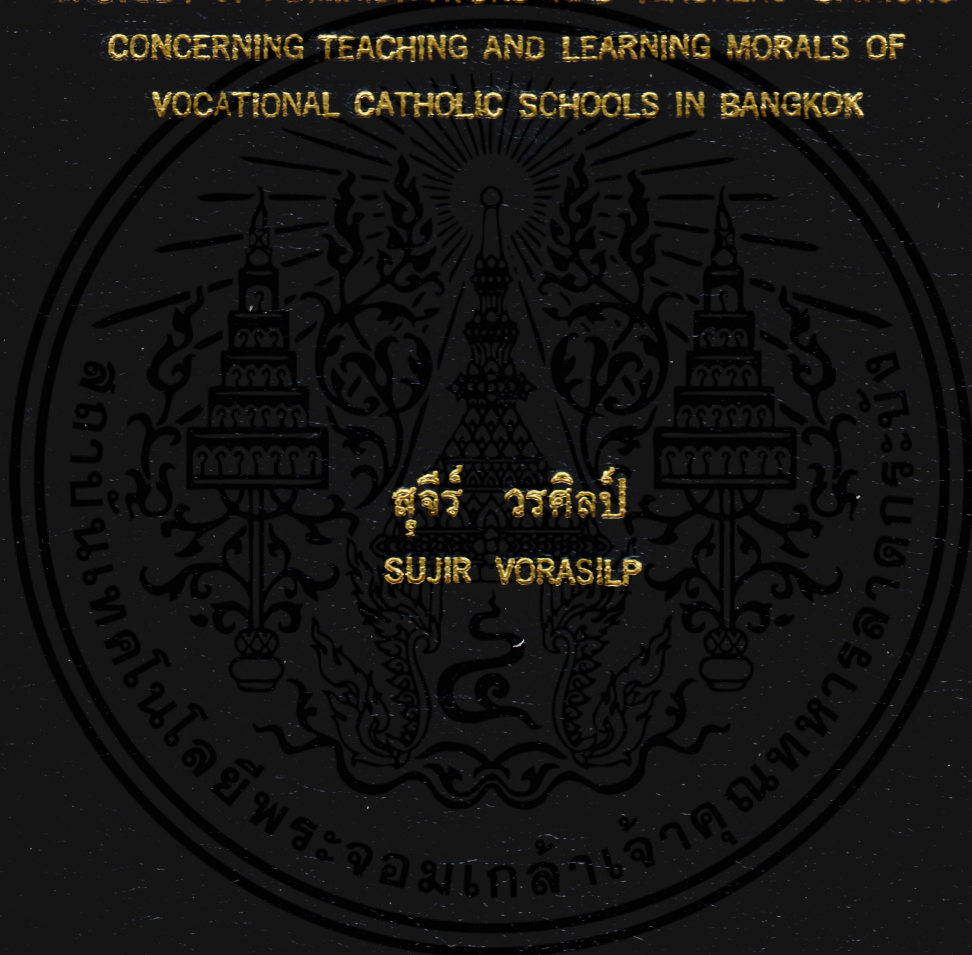

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
จริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย
ในเขตกรุงเทพมหานคร

A STUDY OF ADMINISTRATORS' AND TEACHERS' OPINIONS
CONCERNING TEACHING AND LEARNING MORALS OF
VOCATIONAL CATHOLIC SCHOOLS IN BANGKOK

สุจิร วรศิลป์
SUJIR VORASILP

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2543

ISBN 974-622-889-7

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
จริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย
ในเขตกรุงเทพมหานคร

A STUDY OF ADMINISTRATORS' AND TEACHERS' OPINIONS
CONCERNING TEACHING AND LEARNING MORALS OF
VOCATIONAL CATHOLIC SCHOOLS IN BANGKOK

สุจිර์ วรศิลป์

SUJIR VORASILP

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2543

ISBN 974 - 622 - 889 - 7

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 36276
วัน, เดือน, ปี- 7 ส.ค. 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โดยไม่ได้รับอนุญาตจากสำนักหอสมุดกลาง

**A STUDY OF ADMINISTRATORS' AND TEACHERS' OPINIONS
CONCERNING TEACHING AND LEARNING MORALS OF
VOCATIONAL CATHOLIC SCHOOLS IN BANGKOK**

SUJIR VORASILP

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และเผยแพร่ข้อมูลใดๆของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ISBN 974 – 622 – 889 - 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ ทั้งสิ้น ผู้อื่นมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา ในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขต กรุงเทพมหานคร

นักศึกษา

นางสาวสุจิรี วรศิลป์

รหัสประจำตัว

39064116

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารอาชีวศึกษา

พ.ศ.

2543

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลชัย

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.พจนา ว่องตระกูล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริม จริยศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่บริหารโรงเรียนโดยนักบวชและ ที่บริหารโรงเรียนโดยฆราวาส เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในภาพรวมและรายด้าน

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 7 โรงเรียน แบ่งเป็นประเภทโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชจำนวน 208 คน และโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส 249 คน รวม 497 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูทั้งสองประเภทได้ให้ความสำคัญในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษาเป็นลำดับแรก รายด้านพบว่า ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษามีการปฏิบัติมาก ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยศึกษามีการปฏิบัติปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่บริหาร โดยนักบวชที่ ด้านการค้ำ
ไม่ว่า บริหาร โดยฆราวาสแตกต่างกัน ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาและด้านการจัดกิจกรรม ไปใช้

จริยศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชจะเน้นเรื่องการสอนและปฏิบัติด้านศาสนา ส่วนกลุ่มโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสเน้นการสอนและกิจกรรมจริยธรรม วัฒนธรรม และประเพณีไทย ด้านการจัดสิ่งแวดลอมที่ส่งเสริมจริยศึกษา กลุ่มนักบวชเน้นการจัดบริเวณโดยทั่วไป ส่วนกลุ่มฆราวาสสนใจในการจัดสถานที่ห้องเรียน สื่อการสอนที่อำนวยความสะดวกในการสอนจริยธรรม ส่วนภาพลักษณ์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ก็มีความต้องการพฤติกรรมที่บ่งบอกคือคุณธรรมและจริยธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	A Study of the Administrators' and Teachers' Opinions Concerning Teaching and Learning Morals of The Vocational Catholic Schools in Bangkok
Student	Miss Sujir Vorasilp
Student ID.	39064116
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2000
Thesis Advisor	Mrs. Ashara Suebsinskulchai
Thesis Co-advisor	Dr. Podjana Wongtrakul

ABSTRACT

The research focused on an analysis of the educational viewpoints between the groups of administrators and instructors in providing ethics education for the Vocational Catholic Schools in Bangkok vicinity. This study was aimed at 3 areas : Ethical educational programs provision, Ethics education promotional activities and Creating encouraging environmental ethics education. The comparative viewpoints of administrators and instructors from schools managed by church and private sector about teaching Ethics in general and specific views.

The researcher conducted an interview for 7 catholic schools which were divided into two : schools managed by church which composed of 208 people and schools managed by private sectors with 249 people for a total of 457. A quantitative analysis was conducted by using the percentage , average and standard deviation.

The results of the study :

1. Administrators and instructors from both schools were at the first level in trying to creating an encouraging ethics environment for students. The process of creating this environment required practices, and experience. On the other hand, the promotion activity didn't require many experience.

2. Administrators and instructors from both schools had different view point. School managed by church emphasized more on teaching and practicing religion. Whereas school managed by public sectors gave more emphasis on Thai culture and tradition. The process of creating this environment was also different : church school tended to give more emphasis on

preparing in general sense compare to private sectors which were more interested in classes for students.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาให้ความช่วยเหลือของท่านอาจารย์ อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการให้คำปรึกษาและแนะนำต่าง ๆ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.พจนา ว่องตระกูล อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือตรวจสอบ และให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ คณะผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยและได้ให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาใจเครือคาทอลิก ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 7 แห่ง ที่ได้ให้ความร่วมมือ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยขอขอบคุณในการเอื้อเฟื้อในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแด่สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยและผู้ที่มีส่วนงานวิจัยฉบับนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาต่อไป

สุจิตร์ วรศิลป์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย.....	6
1.4 ทฤษฎีและกรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	6
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.6 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	7
1.7 ตัวแปรที่จะศึกษา.....	8
1.8 ขอบเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์.....	8
1.9 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 ข้อกำหนดของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย.....	10
2.2 สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิก.....	12
2.3 การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในโรงเรียน.....	16
2.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาหลักศาสนา จริยธรรมและค่านิยม.....	21
2.5 การพัฒนาจริยศึกษาโรงเรียน.....	33
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	55
3.1 ประชากร.....	55
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
3.2.1 การสร้างเครื่องมือ.....	56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 57

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	80
5.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	80
5.3 สรุปผลการวิจัย.....	81
5.4 อภิปรายผลการวิจัย.....	85
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	105
ประวัติผู้เขียน.....	123

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร.....	55
4.1 แสดงจำนวนผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพของโรงเรียน.....	61
4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม.....	61
4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา.....	62
4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา.....	64
4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา.....	66
4.6 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนโดยนักบวชกับผู้บริหารที่บริหารโดยฆราวาส เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม.....	68

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนโดยนักบวชกับผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนโดยฆราวาส เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา.....	69
4.8 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนโดยนักบวชกับผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนโดยฆราวาส เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรม จริยศึกษา.....	72
4.9 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนโดยนักบวชกับผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนโดยฆราวาส เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา.....	76

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพได้เพียงใดนั้น ย่อมต้องอาศัย ปัจจัยสำคัญหลายประการ โดยเฉพาะปัจจัยที่มีส่วนสำคัญอย่างมากในการพัฒนา คือ ปัจจัยด้าน ทรัพยากรมนุษย์ (Human resource) ดังนั้นมนุษย์จึงควรได้รับการพัฒนา และเครื่องมือสำคัญที่มี บทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือ “การศึกษา”

การศึกษาเป็นกระบวนการทุกขั้นตอนที่ช่วยพัฒนาหรือปรับปรุงจิตใจ อุดมคติและ คุณสมบัติทางกายภาพของมนุษย์ให้ดีขึ้น การศึกษาจึงทำหน้าที่ในการพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากร มนุษย์ที่พึงปรารถนาตั้งแต่จุดเริ่มต้น ไปสู่การเป็นพลเมืองดี ตลอดจนพัฒนาให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ ผู้สภาพการเป็นกำลังคน กำลังแรงงาน (Man power) ตามความต้องการของงานใน สาขาต่างๆ ปรีชา นิพนธ์พิทยา กล่าวว่า (2525: 1) การศึกษาจะทำหน้าที่ในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ที่มีลักษณะทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณตามสภาพสังคมเศรษฐกิจและการเมือง ที่ ระบบการศึกษานั้นดำรงอยู่ ซึ่งเป็นภารกิจหลักของรัฐที่ต้องจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติในทุกมิติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง แต่ในความเป็นจริงอาศัยกำลังความสามารถของรัฐเท่านั้น ย่อมไม่อาจจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดด้วยงบประมาณ บุคลากร และองค์ประกอบอื่นๆ ในการจัดการศึกษา รัฐจึง กำหนดนโยบายให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาของชาติมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในยุค โลกาภิวัตน์ เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในทุกระดับประเภท แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (2540-2544) ซึ่งการจัดระบบการบริการด้านการศึกษาจำเป็นจะต้องให้สอดคล้องกับ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมไทยที่มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่ สังคมอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นการพัฒนาและผลิตกำลังคนจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงแนวโน้ม ของความต้องการพัฒนาศักยภาพของบุคคล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาประเทศชาติ ต่อไป

นอกจากนี้จากการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมของสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) พบว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การผลิตสาขาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การบริการและการเกษตรสมัยใหม่ ซึ่งจะทำให้มีความต้องการกำลังคนที่จบ

การศึกษาดังกล่าวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังคนในระดับกลาง (กรมอาชีวศึกษา 2533 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นองค์กรรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของชาติภาคเอกชนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับการศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรีซึ่งแนวโน้มในการจัดการศึกษาภาคเอกชนมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยตลอดมาปัจจุบันมีโรงเรียนเอกชนทุกภูมิภาคของประเทศและตามสถิติการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2540 จำนวนโรงเรียนเอกชนทุกระดับทุกประเภท 6,278 โรงเรียน จำนวนครู 104,175 คน นักเรียน 3,016,542 คน จำแนกเป็นโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวนทั้งสิ้น 335 โรงเรียน ซึ่งสังกัดส่วนกลาง(กรุงเทพมหานคร) จำนวน 103 โรงเรียน และส่วนภูมิภาคจำนวน 232 โรงเรียน จำนวนครูโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษาทั้งสิ้น 14,441 คน และจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 466,455 คน ประเภทสาขาวิชาที่โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาส่วนมากเปิดสอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม รองลงมาคือประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมตามลำดับ (สถิติการศึกษาเอกชนประจำปีการศึกษา 2540, หน้า 1)

สภาการศึกษาคาทอลิก ได้ร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินงานจัดการศึกษาตามนโยบายของสมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 20) สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษามีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา การสร้างวินัย การรักความสวยงาม ความสะอาด ความสุนทรีย์ภาพของจิตใจ จริยธรรม และคุณธรรม และครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาท ในการสอน การจัดกิจกรรม และการกล่อมเกลาคำความรู้สึกนึกคิด นิสัยใจคอ ความเอื้อเฟื้อ การสร้าง จริยธรรม คุณธรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าวโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกมีเป้าหมายทางวัฒนธรรมและมุ่งที่การพัฒนาเยาวชนตามหลักธรรมชาติในระดับเดียวกับโรงเรียนอื่น ๆ สิ่งที่ทำให้โรงเรียนคาทอลิกมีคุณสมบัติเด่นเป็นพิเศษออกมาก็คือ ความพยายามที่จะสร้างบรรยากาศ “ร่วม” ขึ้นภายในโรงเรียนให้เป็นบรรยากาศที่ซึมซาบไปด้วยจิตตารมณ์แห่งเสรีภาพและความรักดังที่มีปรากฏในพระวรสาร โรงเรียนคาทอลิกพยายามแนะแนวเด็กหนุ่มสาวในลักษณะที่ว่า ให้การพัฒนาบุคลิกภาพ ดำเนินคู่เคียงกันไปกับการพัฒนา “สิ่งสร้างใหม่” ซึ่งแต่ละคนได้กลายมาเป็นโดยอาศัยศีลล้างบาป โรงเรียนคาทอลิกพยายามเชื่อมโยงทุกสิ่งเกี่ยวกับวัฒนธรรมของมนุษย์เข้ากับข่าวดีแห่งความรอด เพื่อว่าแสงแห่งความเชื่อจะได้ให้ความกระจ่างสว่างไสวแก่ทุกสิ่ง ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับโลก ชีวิต และตัวบุคคลผู้เป็นมนุษย์”

ดังนั้นสมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 20-21) สิ่งซึ่งทำให้โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะเด่นเป็นพิเศษออกไปก็คือ มิติด้านศาสนาซึ่งจะพบได้ใน ก) บรรยากาศการศึกษา ข) พัฒนาการเป็นส่วนตัวของนักเรียนแต่ละคน ค) สัมพันธภาพอันมั่นคงระหว่างวัฒนธรรม

และพระวรสาร ง) การจุดความกระจำงแจ้งให้แก่ความรู้ทั้งมวลด้วยแสงแห่งความเชื่อ โรงเรียนคาทอลิกซึ่งหมายถึงสถานศึกษาไม่ว่าประเภทใด ที่อุทิศตนเพื่อการอบรมเยาวชนในทุกระดับก่อนเข้ามหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่ขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่มากมาย การดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์ด้วยพละทานมัยและปกติสุขภาพทางใจ สมเด็จพระสันตะปาปาได้ทรงยืนยันไว้ว่า “ความจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนคาทอลิกนั้นเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเมื่อเราคำนิ้งว่า โรงเรียนคาทอลิกมีส่วนช่วยมากเพียงไร ในการพัฒนาภารกิจของประชากรพระเจ้าในการเจรจาที่ความเข้าใจระหว่างพระศาสนาจักรและชุมชนมนุษย์ และในการป้องกันรักษาเสรีภาพแห่งมโนธรรม” เหนือสิ่งอื่นใดตามที่สมเด็จพระสันตะปาปาตรัสไว้โรงเรียนคาทอลิกช่วยให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายถึงสองประการ กล่าวคือ โดยธรรมชาติของโรงเรียนเป็นผู้ชี้นำทั้งชายและหญิงให้ไปสู่ความดีสมบูรณ์พร้อม ทั้งจากแง่ของการเป็นมนุษย์ และจากแง่ของการเป็น คริสตชน และในเวลาเดียวกัน ก็ช่วยเขาเหล่านั้นให้บรรลุวุฒิภาวะในความเชื่อ สำหรับผู้ที่เชื่อในพระคริสต์ นี่คือนักขณณะแห่งมุนของความเป็นจริงอันเดียวกัน

โรงเรียนคาทอลิกส่วนใหญ่อยู่ใต้การอำนวยการของคณะนักบวชซึ่งสมาชิกที่ถวายเป็นแล้วได้ช่วยทำให้บรรยากาศการศึกษาแม้งคั่งยั้งขึ้น โดยการนำคำนิยมในคณะนักบวชของตนเข้าสู่บรรยากาศภายในโรงเรียน นักบวชชายหญิงเหล่านี้ได้อุทิศตนแล้วเพื่อให้บริการแก่นักเรียนโดยไม่คำนึงผลประโยชน์ส่วนตนแต่อย่างใด

พระศาสนาจักรให้กำลังใจแก่นักบวชชายหญิงเหล่านี้ ผู้ได้อุทิศชีวิตแล้วเพื่อให้สำเร็จไปตามพระพรพิเศษทางการศึกษาที่ตนได้รับมาจากพระเป็นเจ้า พระศาสนาจักรกระดุนรณเรือนักบวชที่อยู่ในแวดวงการศึกษา มิให้ลุ่มเลิกกิจการอันนี้ แม้จะตกอยู่ในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานและถูกเบียดเบียน

เคียงข้างพระสงฆ์และนักบวชก็คือบรรดาครูผู้เป็นฆราวาสซึ่งมีส่วนช่วยโรงเรียนคาทอลิกด้วยความสามารถในการปฏิบัติงานและด้วยการเป็นประจักษ์แห่งความเชื่อของตน การเป็นประจักษ์พยานของฆราวาสนี้มาตรฐานแม่นับปฏิบัติได้ตามอุดมการณ์ ก็จะเป็นแบบฉบับที่เห็นได้ชัดของกระแสเรียกสำหรับฆราวาส ซึ่งจะเป็กระแสเรียกของนักเรียนส่วนใหญ่ สมณกระทรวงได้อุทิศเอกสารฉบับหนึ่งเป็นพิเศษให้แก่ฆราวาสผู้ให้การศึกษา ด้วยความมุ่งหมายที่จะเตือนใจฆราวาสให้รำลึกถึงหน้าที่ด้านการแพร่ธรรมของตนในสนามการศึกษา และเรียกร้องเขาเหล่านั้นให้เข้ามามีส่วนในการกิจร่วมกัน ซึ่งมีจุดบรรจบอยู่ที่เอกภาพของพระศาสนาจักรเพราะทุกคนต่างก็เป็นสมาชิกที่แข็งขันของพระศาสนาจักรหนึ่งเดียวกัน และร่วมกันทำงานในการกิจหนึ่งเดียวกับของพระศาสนาจักร ถึงแม้ว่าสนามของการทำงาน และสภาพชีวิตจะแตกต่างกัน เพราะแต่ละคนก็ได้รับกระแสเรียกเฉพาะตนจากพระเป็นเจ้า

ดังนั้น พระศาสนาจักรจึงยินดีที่จะมอบภาระการดูแลโรงเรียน ซึ่งพระศาสนาจักรได้ตั้งขึ้นให้แก่ฆราวาส และฆราวาสเองก็มีการตั้งโรงเรียนของตนเอง อย่างไรก็ตาม การยอมรับ

โรงเรียนใดว่าเป็นโรงเรียนคาทอลิกหรือไม่ นั่นเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ฝ่ายสงฆ์ผู้มีอำนาจหน้าที่ ในด้านนี้เสมอไป เมื่อใดที่ฆราวาสตั้งโรงเรียนขึ้นมา ฆราวาสก็ควรห่วงใยเป็นพิเศษในอันที่จะสร้างบรรยากาศของชุมชนภายในโรงเรียน ให้ซึมซาบไปด้วยจิตตารมณ์แห่งเสรีภาพและความรัก ตามแบบฉบับแห่งพระวรสาร และควรเป็นประจักษ์ในเรื่องนี้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง

สมาชิกของชุมชนภายในโรงเรียนยิ่งพัฒนาความตั้งใจจริงขึ้นมาเท่าใดที่จะร่วมมือกันทำงานกิจการของพวกเขาเท่านั้น การบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษาของโรงเรียน ควรมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งทัดเทียมเช่นเดียวกัน ทั้งสำหรับครู นักเรียน และครอบครัว แล้วแต่บทบาทของแต่ละฝ่าย และด้วยจิตตารมณ์แห่งอิสรภาพ และความรักตามแบบของพระวรสารเช่นเคย ดังนั้น สายการสื่อสารจึงควรเปิดกว้างไว้เสมอในกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน การประชุมกัน บ่อยครั้ง จะช่วยให้สิ่งนี้เป็นไปได้ และการพร้อมที่จะอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ร่วมกันโดยตรงไปตรงมาก็จะช่วยให้การสื่อความเข้าใจได้เรื่องได้ราวมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันเยาวชนส่วนใหญ่มักถูกดำเนินคดีเตียนจากผู้ใหญ่เสมอว่าเป็นผู้ที่บกพร่อง ในเรื่องการแสดงออกด้านกิริยามารยาทอยู่เสมอ ดังผลการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนโยนออฟอาร์คเทคโนโลยี ชั้น ปวช. ปีที่ 3 จำนวน 289 คน ในปีการศึกษา 2540 โดยใช้แบบสอบถามลักษณะปลายเปิดพบว่า ผู้ปกครองจำนวน 82 คน ได้แสดงความคิดเห็นว่าสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขอันดับแรกของนักเรียนโรงเรียนโยนออฟอาร์คเทคโนโลยี คือเมื่อออกนอกโรงเรียนนักเรียนมักแต่งกายไม่เรียบร้อย ความคิดเห็นลำดับสองมีผู้ปกครอง จำนวน 111 คน ได้แสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนแสดงกิริยามารยาทไม่เรียบร้อยต่อหน้าสาธารณชนและอันดับรองลงมา มีผู้ปกครอง จำนวน 96 คน แสดงความคิดเห็นว่านักเรียนแสดงกิริยามารยาทไม่เรียบร้อยกับผู้ใหญ่ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของครูใหญ่กลุ่มซีมีโอ (SEMEO) จากประเทศอินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์และไทย ได้ร่วมกันจัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา” เมื่อปี พ.ศ. 2515 อ้างอิงใน สำเนาบุญเรื่องรัตน (2515 : 112-116) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของประเทศไทยคือนักเรียนแสดงความไม่สุภาพ ไม่เคารพนับถือครูและชอบแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว

นอกจากนี้ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ อ้างในธีระพร อุวรรณโณ (2530 : คำนำ) ได้สรุปว่า คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในปัจจุบัน โดยเฉพาะในสังคมที่มีระบบการแข่งขันกันสูง การเห็นแก่ตัวเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางเยาวชนของชาติซึ่งเคยชินกับระบบการแข่งขันตั้งแต่การเข้าเรียนในระดับอนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย แม้จนกระทั่งแข่งขันเพื่อประกอบอาชีพซึ่งระบบการแข่งขันนี้ ย่อมมีผลทำให้คนขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่สำคัญไปอย่างมาก ฉะนั้นการพัฒนาคนในภาวะที่สังคมเศรษฐกิจ และการเมืองมีแต่การแข่งขัน จึงจำเป็นต้องเน้นให้คนมีคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปกับการศึกษาในส่วนอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ค้ำกับสังคมในปัจจุบัน มิฉะนั้นคนจะ

กลานตามไปกับกระแสสังคมอุตสาหกรรมทุนนิยม จนลืมนึกถึงจรรยาบรรณอันดีงามของเราไป สถาบันการศึกษาจึงจำเป็นต้องเน้นให้คนมีคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปกับการศึกษาในส่วนอื่น ๆ ด้วย สถาบันการศึกษาจึงจำเป็นต้องตระหนักว่าเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างเสริมคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนของชาติ

ดังที่กล่าวมาแล้วแสดงให้เห็นว่าจริยธรรม มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนักเรียนนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทุกวันนี้ ทุกฝ่ายต่างตระหนักถึงความสำคัญของจริยธรรม จึงมีการวางแผนทางการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจทางจริยธรรม และเป็นผู้นำมีจริยธรรม ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาที่ผ่านมาเน้น ท่านพุทธทาสภิกขุ อังในจันทน์ ทุมโฆสิต (2534 : 32) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การศึกษาที่มีการพัฒนาการ มีแต่สอนให้เกิดภูมิปัญญาความฉลาดรอบรู้ในการเอาเปรียบผู้อื่น ดังนั้นการจัดการศึกษาจะต้องให้มีการเรียนการสอนศีลธรรมที่เข้าใจได้ปฏิบัติได้และให้ผลได้อย่างชัดเจนแน่นอน

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เข้าใจถึงสภาพปัญหา และความจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา เพื่อผลิตเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความรู้ คุณธรรมจริยธรรมอันเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศชาติ (Sustainable-Development) ต่อไป ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านใน 3 ด้าน

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่บริหารโดยนักบวช กับโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่บริหารโดยฆราวาสในภาพรวมและรายด้าน ใน 3 ด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือข่ายอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช กับที่บริหารโดยฆราวาส ในภาพรวม และรายด้านใน 3 ด้าน แตกต่างกัน

1.4 ทฤษฎีกรอบแนวความคิดในการวิจัย

กรอบแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจาก สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 20) ประกาศของสภาสังคายนาว่าติกันที่สอง “Grabissimum educationis” ได้กล่าวถึงนี้ โรงเรียนคาทอลิกในฐานะชุมชนซึ่งมีความหมายถึง พระศาสนจักรในฐานะเป็นประชากรของพระเจ้า พร้อมกับการใคร่ครวญถึงภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากพระเจ้า โรงเรียนคาทอลิกเป็นเครื่องมือเชิงอภิบาล ส่งเสริมการอบรมมนุษย์แบบเบ็ดเสร็จ การบริการที่เป็นสื่อกลางระหว่าง ความเชื่อในศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่เพื่อการแพร่ธรรมและการบริการ อาศัยกิจกรรมเสริมหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรอบรมเยาวชนให้มีวิธีการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์ด้วยพลานามัย และปกติสุขทางใจ เป็นผู้ชี้นำทั้งชายและหญิง ให้ไปสู่ความดีพร้อมในแง่ของการเป็นมนุษย์ และจากแง่ของการเป็นคริสตชน และด้านการอบรมเยาวชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์แบบตามที่ พลาโต (Plato) อ้างในกิริติ บุญเจือ (2519 : 82) ได้แบ่งคุณธรรมออกเป็น 4 แบบคือ ความรอบคอบ (Prudence) ความกล้าหาญ (Courage) การรู้จักประมาณตน (Temperance) ความยุติธรรม (Justice) เพื่อให้โรงเรียนคาทอลิก มีบรรยากาศแห่งการให้การศึกษาอบรม และวัฒนธรรม ประเพณี ของประเทศ สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 16) จำเป็นต้องจัดภาวะแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนคาทอลิก เป็นเสมือนบ้าน ของ เยาวชน หมายความว่า “บ้าน – โรงเรียน” เป็นบรรยากาศแบบครอบครัว เมื่อใดสิ่งนี้ขาดไปจากบ้าน โรงเรียนก็จะช่วยชดเชยได้

1.4.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา หลักจริยธรรมตามแนวของปรัชญาและศาสนา มีดังนี้ คือ พุทธศาสนา หลักแห่งไตรลักษณ์ ได้แก่ อนิจจตา ทุกขตา อตตตา พระราชมุนี (2525 : 67-68) ลักษณะทางจริยธรรมพุทธศาสนาที่สำคัญ คือ สิลห้า ได้แก่ สิลข้อ 1 ละเว้นจากการฆ่า สิลข้อ 2 ละเว้นจากการขโมย สิลข้อ 3 ละเว้นจากการประพฤตินอกใจ สิลข้อ 4 ละเว้นจากการพูดส่อเสียด สิลข้อ 5 ละเว้นจากการดื่มน้ำเมา

การจัดการเรียนการสอนนี้ จะเป็นการจัดในรูปแบบผสมผสานกันระหว่างหลักจริยธรรมตามแนวศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ ให้เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียนด้วยวิธีการบูรณาการ คือ นอกจากจะสอนวิชาจริยศึกษาในคาบเรียนโดยตรงแล้ว ในขณะที่เดียวกันจะสอดแทรกจริยธรรมในทุกวิชาที่ครูสอนด้วย

1.4.2 ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา โดยเน้นในการปลูกฝังความคิดและนิสัยที่ดีให้กับนักเรียนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนหลายๆ อย่างในทุกเวลา ทุกโอกาส ซึ่งแบ่งกิจกรรมออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน คือ เฉลิม บุญธรรมเจริญ (2526 : 8)

1.4.2.1 กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ

1.4.2.2 กิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม

1.4.2.3 กิจกรรมชมรมอาสาสมัคร

1.4.2.4 กิจกรรมเมตตาสงเคราะห์ต่างๆ

1.4.3 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมส่งเสริมจริยศึกษา ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีส่วนสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการสอนจริยศึกษาในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจัดให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเน้นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ และมีประสิทธิภาพ ตามคุณลักษณะ 10 ประการของการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ประยูร อังศุสิงห์ (2529 : 40)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้กรอบความคิดในการจัดการศึกษาจริยศึกษาเป็น 3 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษาและด้านการจัดสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมจริยศึกษา

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาตามลักษณะของโรงเรียนเรียนเอกชนอาชีวศึกษาซึ่งมีผู้บริหารเป็นพระสงฆ์ นักบวชชายหรือหญิง และโรงเรียนเรียนเอกชนอาชีวศึกษาซึ่งมีผู้บริหารเป็นฆราวาสคาทอลิก ในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา และด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา โดยจัดทั้ง 3 ด้าน ในปีการศึกษา 2541

1.6 กลุ่มประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 โรงเรียน ซึ่งมีผู้บริหารและครูจำนวน 497 คนแบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 93 คน และครู 404 คน ในปีการศึกษา 2541 ในการวิจัยครั้งนี้ เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

เอกสารนี้เผยแพร่โดยไม่มีการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะมิใช่ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.7 ตัวแปรที่ศึกษา

1.7.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ประเภทของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแบ่งเป็น

1.7.1.1 โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกที่บริหารโดยนักบวช

1.7.1.2 โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกที่บริหารโดยฆราวาส

1.7.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาใน 3 ด้าน

1.7.2.1 การจัด การเรียน การสอนจริยศึกษา

1.7.2.2 การจัด กิจกรรมจริยศึกษา

1.7.2.3 การจัด สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

1.8 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยมุ่งศึกษาการจัดการศึกษาจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกที่บริหารโดยนักบวช ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชย โรงเรียนคอนบอสโกกรุงเทพฯ โรงเรียนโยนออฟอาร์คเทคโนโลยี ส่วนโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส ได้แก่ โรงเรียนสาทรประดิษฐ์พาณิชยการ โรงเรียนนานาชาติธุรกิจและการจัดการ โรงเรียนเซนต์จอห์นคอมเมอร์ส และโรงเรียนเซนต์จอห์นโพลีเทคนิค

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎี หลักการ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงนิยามศัพท์ ความหมายของศัพท์ ดังนี้

1.9.1 การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาหมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้รับการเปลี่ยนแปลง ด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรม โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ ส่งเสริมจริยศึกษา

1.9.1.1 การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา หมายถึง การสอนโดยตรงในคาบเรียนเกี่ยวกับจริยศึกษา หรือการสอนสอดแทรกจริยศึกษาในคาบเรียนวิชาอื่น ๆ ที่ประโยชน์ด้านการค้า

1.9.1.2 การจัดกิจกรรมจริยศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยศึกษา ซึ่งไม่จำกัดใดๆทั้งสิ้น อีก เช่นการประกวดมารยาท การปฏิบัติศาสนากิจ การจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมจริยศึกษาและกฎระเบียบของโรงเรียน

1.9.1.3 การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา หมายถึง การจัดบริเวณอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนจริยศึกษา การเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลากรในโรงเรียน การควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนให้เหมาะสม และอยู่ภายในกรอบของคุณธรรมจริยธรรม

1.9.2 โรงเรียนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 แห่ง ดังนี้ โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชย์ โรงเรียนคอนบอสโกกรุงเทพฯ โรงเรียนโยนออฟอาร์คเทคโนโลยี โรงเรียนสาธิตรัฐพาณิชยการ โรงเรียนนานาชาติธุรกิจและการจัดการ โรงเรียนเซนต์จอห์นคอมเมอร์ส โรงเรียนเซนต์จอห์นโพลีเทคนิค

1.9.3 ประเภทของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.9.3.1 โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกที่บริหารโดยนักบวช ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชย์ โรงเรียนคอนบอสโกกรุงเทพฯ และโรงเรียนโยนออฟอาร์คเทคโนโลยี

1.9.3.2 โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกที่บริหารโดยฆราวาส ได้แก่ โรงเรียนสาธิตรัฐพาณิชยการ โรงเรียนนานาชาติธุรกิจและการจัดการ โรงเรียนเซนต์จอห์นคอมเมอร์ส โรงเรียนเซนต์จอห์นโพลีเทคนิค

1.9.4 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ ได้รับการบรรจุตามระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าสาขาและหัวหน้าหมวดวิชา ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบโดยผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเครือคาทอลิก

1.9.5 ครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนและหน้าที่อื่นๆ ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกที่บรรจุตามระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

1.9.6 ความคิดเห็น หมายถึง ทศนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จริยศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียน
เอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครไว้ดังนี้

- 2.1 ข้อกำหนดของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย
- 2.2 สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิก
- 2.3 การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในโรงเรียน
- 2.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาหลักศาสนา จริยธรรมและค่านิยม
- 2.5 การพัฒนาจริยศึกษาในโรงเรียน
 - 2.5.1 การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา
 - 2.5.2 การจัดกิจกรรมจริยศึกษา
 - 2.5.3 การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

2.1 ข้อกำหนดของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

โดยสมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 19) ดังนี้

2.1.1 โรงเรียนคาทอลิกเป็นเครื่องมือเชิงอภิบาล บริการเชิงอภิบาล โดยเฉพาะของ
โรงเรียนนั้นอยู่ที่การเป็นสื่อกลางระหว่างความเชื่อและวัฒนธรรมกล่าวคือ ดำรงความสัตย์ซื่อต่อ
ความใหม่ในพระวรสาร ในขณะที่เดียวกันก็เคารพต่อความเป็นเอกเทศและระเบียบแบบแผนซึ่งเป็น
เรื่องเกี่ยวกับความรู้ของมนุษย์โดย

2.1.2 เฉพาะบรรยากาศโรงเรียนคาทอลิกจากสมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988
: 15) โรงเรียนคาทอลิกมิได้เป็นเพียงสถานที่ที่มีการสอนบทเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นศูนย์กลางซึ่งมี
ปรัชญาทางการศึกษาเชิงปฏิบัติที่ใส่ใจในความต้องการของเยาวชนทุกคนนี้และ ได้รับความ
สว่างจากสิ่งที่สื่อมาในพระวรสาร การได้รู้อย่างละเอียดละออและถูกต้องถึงสถานการณ์อันแท้
จริงย่อมจะช่วยให้เสนอแนะวิธีการให้การศึกษาที่ดีที่สุดได้

2.1.3 เป้าหมายทางการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก นั้นมีความรับผิดชอบใหญ่หลวงและซับซ้อน
สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 100) นักเรียนจะต้องเคารพและปฏิบัติตาม
กฎเกณฑ์ที่กำหนด วิธีการสอนแผนวิชาที่จะสอน โครงสร้าง ฯลฯ ในเวลาเดียวกันก็ต้องให้
บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายทางการศึกษาของตนโดยผสมผสานวัฒนธรรมของมนุษย์เข้ากับสาร
แห่งความรอด โรงเรียนจะต้องช่วยนักเรียนแต่ละคนให้เป็น “สิ่งสร้างใหม่” อย่างมีศักยภาพและ
ในเวลาเดียวกันก็เตรียมตัวเขาให้พร้อมที่จะรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของสังคมเมื่อเติบโตเป็น

ผู้ใหญ่ซึ่งหมายความว่า โรงเรียนคาทอลิกจะต้องมีเป้าหมายทางการศึกษาที่ “แตกต่างออกไป” คือ วัตถุประสงค์เฉพาะของตนซึ่งเป้าหมาย ทางการศึกษาอยู่ในกรอบดังนี้

2.1.3.1 กำหนดเอกลักษณ์ของ โรงเรียน โดยเฉพาะค่านิยมในพระวรสารซึ่งเป็นแรงบันดาลใจในการดำเนินงานของโรงเรียน

2.1.3.2 มีบรรยากาศชัดเจนในเรื่องจุดหมายของโรงเรียน ทั้งในแง่ของวิชาการ การศึกษาและวัฒนธรรม

2.1.3.3 นำเสนอเนื้อหาสาระในการอบรมตลอดจนค่านิยมต่าง ๆ ที่จะต้องถ่ายทอดให้นักเรียนระหว่างการอบรมเหล่านั้น

2.1.3.4 มีข้อกำหนดชัดเจนเกี่ยวกับระเบียบการจัดการโรงเรียน

2.1.3.4 วิธีที่จะใช้ทดสอบและประเมินค่าความก้าวหน้าของนักเรียนควรได้รับความเอาใจใส่อย่างรอบคอบระมัดระวังแก่การพัฒนาเกณฑ์บรรทัดฐานทั่วไปซึ่งจะทำให้กิจกรรมแต่ละด้านของโรงเรียนสามารถช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้

2.1.4 การพัฒนาการศึกษานั้นสภาการศึกษาคาทอลิกได้ให้นโยบายว่า (สภาการศึกษาคาทอลิก 1969 : 17) โรงเรียนไม่เพียงแต่ต้องพัฒนาผู้เรียนด้านเชาวน์ปัญญาเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาให้เขามีเสรีภาพและความรับผิดชอบส่วนบุคคล มีวิจารณญาณ รู้จักเลือกและในขณะที่มุ่งสร้างมิตรภาพระหว่างนักเรียนที่แตกต่างทางภูมิหลังนั้น โรงเรียนพึงถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมและค่านิยมควบคู่กับการเตรียมเขาให้พร้อมทางวิชาชีพ

2.1.5 โรงเรียนพึงเป็นศูนย์กลางให้ครู ครอบครัว สมาคมต่าง ๆ และชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจรรโลงและสรรค์สร้างวัฒนธรรม อารยธรรม ศาสนาและสังคม

2.1.6 บุคคลซึ่งนับว่ามีกระแสเรียกสูงส่งและสำคัญยิ่ง คือ บรรดาผู้ที่เป็นครุทธานปฏิบัติภารกิจนี้ในนามของสังคมเพื่อช่วยบิดามารดากระทำหน้าที่ การเป็นครุเรียกร็องคุณสมบัติพิเศษทางปัญญาและจิตใจ ต้องอาศัยการเตรียมคนอย่างดีและพร้อมเสมอที่จะเปิดรับสิ่งใหม่รวมทั้งปฏิรูปสิ่งที่มีอยู่เดิม

2.1.7 ทุกสถาบันจะกระทำทุกวิถีทาง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและร่วมมือระหว่างสถาบันมากยิ่งขึ้น ความร่วมมือเช่นนี้ยังมุ่งพัฒนาสวัสดิภาพของชุมชนด้วย

2.1.8 หน้าที่ของผู้ให้การศึกษา

2.1.8.1 ผู้ให้การศึกษาต้องแสวงหาเหตุผลของพฤติกรรมนักเรียน ปัญหาใน ภูมิหลังของครอบครัว หรืออาจเป็นว่าพระศาสนจักรมีข้อบกพร่องความผิดอาจคอกอยู่กับโรงเรียนคาทอลิกนั่นเอง

เอกสารอ้างอิงสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีก 2.1.8.2 ผู้ให้การศึกษาต้องพัฒนาความสำนึกในศาสนาให้แก่เยาวชนที่มีการนำไปใช้

2.1.8.3 ผู้ให้การศึกษาต้องฟื้นฟูขึ้นใหม่ ในด้านเนื้อเรื่อง แบบแผนในการสอน และการวางแผนทั้งหมดของโรงเรียน

- 2.1.8.4 ผู้ให้การศึกษาต้องเข้าใจปัญหาเกี่ยวกับศาสนาของเยาวชน
- 2.1.8.5 ผู้ให้การศึกษาต้องสอนวิธีถ่ายทอดข้อผูกมัดเกี่ยวกับงานรับผิดชอบ
- 2.1.8.6 ผู้ให้การศึกษาต้องเอาใจใส่ต่อความต้องการเป็นพิเศษ โดยเฉพาะของ

นักเรียนแต่ละคน

2.2 สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาคาทอลิก

วารสารสภาการศึกษา (2542 : 76-80) ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการศึกษาคาทอลิกไว้ว่า สังคายนาวาติกันที่ 2 ได้ให้ความคิดที่ตรงตามข้อหนึ่งเกี่ยวกับเป้าหมายโรงเรียนคาทอลิก ในมาตรา 1 ของประกาศว่าด้วยการศึกษาคาทอลิก มีพูดถึงเป้าหมายหลักของการศึกษาคาทอลิกไว้ดังนี้ “เพื่อว่า ในขณะที่เดียวกันกับที่ผู้รับศีลล้างบาปได้รับการนำอย่างเป็นลำดับขั้นให้เข้าถึงความรู้เกี่ยวกับธรรมล้ำลึกของความรอด เขาจะมีความตระหนักมากยิ่งขึ้นถึงพระคุณของความเชื่อที่ได้รับ เพื่อว่าเขาจะเรียนรู้จักนัสการพระเจ้า พระบิดาในจิตใจและตามความจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยทางพิธีกรรม เพื่อว่าเขาจะได้รับการฝึกฝนให้ครองชีวิตส่วนตัวอย่างถูกต้องชอบธรรมและในความศักดิ์สิทธิ์ของความจริง ... นับวันยิ่งคุ้นเคยกับการเป็นพยานถึงความหวังที่มีอยู่ในตัวเขา และการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงโลกเยี่ยงคริสตชน”

ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก สิ่งที่มีอยู่คือการอบรมคนและการประสานพัฒนาการทุกอย่างเข้าด้วยกัน ซึ่งนำบุคคลทุกคนให้มีความใกล้ชิดกับพระเจ้ามากยิ่งขึ้นในเวลาเดียวกัน สิ่งนี้ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมส่วนตัวเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อเนื่องไปยังการเป็นพยานที่น่าเชื่อถือถึงพระพรชานของพระเจ้าที่อยู่ภายในอีกด้วย บุคคลอื่นสามารถสัมผัสรู้ถึงการเป็นพยานในแบบดังกล่าวและการเป็นพยานดังกล่าวจะเปลี่ยนแปลงพวกเขา และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมและโลกของเราในที่สุด นี่คือนิวทัศน์ของผู้ร่วมประชุมสังคายนาเกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิกกล่าวได้ว่า มีความเกี่ยวข้องกันระหว่างพันธกิจโดยรวมของพระศาสนจักรและพันธกิจเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิก ในมาตรา 66 ของเอกสารของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิกเรื่อง “มิติศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก” มีเขียนว่า

“พันธกิจของพระศาสนจักรคือการเผยแผ่พระวรสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการฟื้นฟูมนุษยชาติจากภายใน คุณลักษณะพิเศษของโรงเรียนคาทอลิกและเหตุผลเบื้องหลังของการมีอยู่ของโรงเรียนคาทอลิก เหตุผลที่ทำให้ผู้ปกครองคาทอลิกต้องเลือกโรงเรียนคาทอลิกเป็นอันดับแรกคือคุณภาพของการสอนศาสนาที่ผูกพันเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรมของนักเรียน”

ขอให้ท่านสังเกตว่า สิ่งซึ่งถูกชี้ว่าเป็นคุณูปการสำคัญที่สุดของโรงเรียนคาทอลิกคือการผนวกรวมความเชื่อเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน คุณูปการดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่สามารถพบได้ในโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนเอกชนแห่งอื่น พระคาร์ดินัลบาวน่าได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

“กระบวนการศึกษาอบรมแบบคริสต์อาจถูกนิยามไว้ว่าหมายถึงองค์ประกอบชุดหนึ่งซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นเอกภาพ ซึ่งมุ่งไปยังเป้าหมายหนึ่งเดียวของการพัฒนาความสามารถทุกอย่างของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นลำดับ ซึ่งทำให้แต่ละคนได้รับการศึกษาอบรมแบบครบองค์ภายในบริบทซึ่งรวมถึงมิติของศาสนาคริสต์ และยอมรับการช่วยเหลือของพระพรหมทาน แต่สิ่งสำคัญจริง ๆ ไม่ใช่คำพูด แต่เป็นความจริง และความเป็นจริงดังกล่าวยังจะเป็นได้เฉพาะ ถ้าครูอาจารย์ทุกคน จะร่วมประสานความพยายามด้านการศึกษาอบรมของพวกเขาในการแสวงหาเป้าหมายเดียวกัน”

นับว่าท่านกล่าวไว้อย่างถูกต้องทีเดียว การเน้นอยู่ที่ครูอาจารย์ เมื่อใดก็ตามที่โรงเรียนคาทอลิกประสบความสำเร็จ ความสำเร็จเกิดขึ้นเพราะครูอาจารย์ให้การเป็นพยานด้วยชีวิตถึงสิ่งที่พวกเขาเชื่อในทุกชั่วโมงที่พวกเขาสอน เมื่อใดก็ตามที่โรงเรียนคาทอลิกของเราประสบความสำเร็จ มันเป็นเพราะ “ครูอาจารย์ได้ถือว่าการอบรมสั่งสอนแบบครบองค์เป็นอาชีพของพวกเขา” ประวัติศาสตร์เป็นเครื่องยืนยันถึงคุณูปการจำนวนมากของมหาวิทยาลัยคาทอลิกต่อการส่งเสริม และการพัฒนาคน พระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 ในเอกสาร *Ex Corde Ecclesiae* ตรัสยืนยันอีกครั้งหนึ่งถึงธรรมชาติเฉพาะของมหาวิทยาลัยคาทอลิก และสถาบันการเรียนรู้อื่นซึ่งมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับพันธกิจการสอนของพระศาสนจักร นี่คือการเข้าร่วมในสิ่งที่นักบุญออกัสติน เรียกว่า “ความปิติสุขของการแสวงหา การค้นพบและการสื่อความจริงในทุกสาขาความรู้” พระสันตะปาปาฟรังซิสทำให้ทุกมหาวิทยาลัยคาทอลิกมุ่งมั่นค้นคว้าวิจัยในทุกสาขาความรู้ต่อไปโดยไม่ต้องห่วงเกรงสิ่งใด เพื่อว่า ความพยายามร่วมกันของสติปัญญาและความเชื่อจะช่วยให้การพัฒนาคนเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ กล่าวได้อย่างสั้น ๆ ว่า โรงเรียนคาทอลิกมีความสำคัญต่อการสร้างเอกลักษณ์คาทอลิกขึ้นซึ่งสอดคล้องกับประเพณีของพระศาสนจักรและคำสอนของสังคายนาว่าติกันที่สอง ครูคาทอลิกจึงมีความสำคัญยิ่งยวดในการช่วยผู้ปกครองให้ค้นพบคุณค่าดั้งเดิมของโรงเรียนคาทอลิกใหม่อีกครั้งหนึ่ง

การทำงานของโรงเรียนคาทอลิกที่มีประสิทธิผล

ระหว่างทศวรรษแปดสิบ การวิจัยและเรื่องราวที่ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาได้เป็นการบันทึกประสิทธิผลพิเศษของโรงเรียนมัธยมคาทอลิก ตามที่มีเขียนไว้ในเรื่องราวเหล่านี้ โรงเรียนคาทอลิกสามารถรักษาระดับของความมุ่งมั่นของครูและการเอาใจจริงเอาใจของนักเรียนไว้ได้ในระดับสูงกว่าโรงเรียนอื่น อีกทั้งยังมีอัตราการลาออกของนักเรียนในระดับต่ำ มีความสัมพันธ์ผลทางการเรียนอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่ด้อยโอกาส และยิ่งไปกว่านั้น เป็นโรงเรียนที่ใช้เงินทุนอย่างค่อนข้างประหยัดเพื่อก่อให้เกิดผลที่ปรารถนา (Coleman, Hoffer, and Kilgore, 1982; Greeley, 1982; Coleman and Hoffer, 1987) Anthony Bryk อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยชิคาโก ได้ทำการค้นคว้าวิจัยเกือบสิบปีในเรื่องนี้ หลังจากนั้นในปี 1993 ได้ให้ข้อสังเกตว่า โรงเรียนคาทอลิกที่มีประสิทธิผลมีลักษณะเฉพาะสี่ประการ

เกี่ยวกับการทำงาน ประสิทธิภาพของข้าพเจ้าเองเกี่ยวกับการศึกษาคาทอลิกในประเทศฟิลิปปินส์ ยืนยันตรงกันถึงผลของการวิจัยภาคสนามของ Bryk คุณลักษณะเฉพาะที่เขากล่าวถึงได้แก่

1. แผนการเรียนที่มีแก่นหลักสูตรเหมือนกัน

แนวโน้มการจัดแผนการเรียนของโรงเรียนมัธยมคาทอลิกคือการจัดให้มีหลักสูตรส่วนที่เป็นแก่นกลางสำหรับนักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะมีส่วนส่วนตัวหรือมีการวางแผนการเรียนในอนาคตไว้อย่างไร หลักสูตรดังกล่าวได้ถูกกำหนดล่วงหน้าบนฐานของทฤษฎีเชิงรุกของอาจารย์และผู้บริหารเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนทุกคนสามารถและควรที่จะเรียนรู้ วิชาบังคับจะเป็นตัวคุมแผนการเรียนของนักศึกษาโดยวิชาเลือกจะถูกจำกัดทั้งในแง่ของเนื้อหาและจำนวน

2. การจัดการแก่นหลักสูตร

โครงสร้างของแก่นหลักสูตรดังกล่าวมีลักษณะสำคัญสามประการ ข้อแรก จะมีกิจกรรมของโรงเรียนรวมอยู่อย่างกว้างขวาง เช่น การเข้าเฝ้าพบปะจิตใจ พิธีกรรม กีฬา การฉลองและโครงการด้านวรรณกรรม ดนตรี ฯลฯ ซึ่งเป็นการเตรียมโอกาสจำนวนมากไว้เพื่อการปฏิสัมพันธ์แบบตัวต่อตัวและการแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างผู้ใหญ่และนักเรียนเป็นโอกาสในการทำให้ความผูกพันระหว่างสมาชิกของโรงเรียนมีความลึกซึ้งมากขึ้นและสร้างความสัมพันธ์กับผู้ที่มาก่อนและผู้ตามมาภายหลัง การทำกิจกรรมดังกล่าวได้รับการอำนวยความสะดวกจากวิธีการสร้างแผนการเรียนที่กล่าวถึงข้างต้น

ข้อสอง มีการจัดองค์ประกอบเป็นกิจกรรมเพื่อสร้างหมู่คณะ สิ่งสำคัญที่สุดในเรื่องดังกล่าวคือบทบาทของครูที่ถูกขยายออกไป ครูไม่เป็นเพียงผู้เชี่ยวชาญในวิชาที่สอนซึ่งถูกจำกัดอยู่ภายในห้องเรียน แต่พวกเขายังทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาประจำห้องและหรือที่ปรึกษาชมรมของโรงเรียนซึ่งทำให้นักเรียนกับครูสามารถพบปะกันตามทางเดิน ในสนามเล่น ที่ห้องอาหาร ในทะเลของโรงเรียนและบางครั้งแม้กระทั่งที่บ้านของพวกเขา ปฏิสัมพันธ์ระดับบุคคลจำนวนมากซึ่งเกิดขึ้นระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กนอกห้องเรียนเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มโอกาสของการแสดงความกังวลและความสนใจส่วนตัวออกมา การร่วมกันทำงานในแบบขององค์ประชุมระหว่างครูก็มีความสำคัญเช่นกันในแง่นี้ ครูอาจารย์ของโรงเรียนคาทอลิกใช้เวลาอยู่ด้วยกันทั้งในและนอกโรงเรียน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกันเหล่านี้ช่วยเป็นจุดที่มาของการแก้ปัญหาของโรงเรียนและมีส่วนช่วยสร้างความสมานฉันท์ระหว่างผู้ใหญ่ขึ้นรอบพันธกิจของโรงเรียน ในบริบทดังกล่าว การตัดสินใจใด ๆ ของโรงเรียนมีแนวโน้มว่ามีความขัดแย้งน้อยลงและบ่อยครั้งจะมีลักษณะของความไว้วางใจและการให้ความเคารพต่อกัน

ข้อสาม มีความคิดความเชื่อร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนควรเรียน เกี่ยวกับเกณฑ์การสอนที่เหมาะสม และเกี่ยวกับวิธีสัมพันธ์กัน สิ่งซึ่งคำจูนปรัชญาการศึกษาดังกล่าวในโรงเรียนคาทอลิกคือความคิดเชื่อด้านศีลธรรมเกี่ยวกับบุคคลและสังคมและบทบาทของโรงเรียนต่อการส่งเสริมความยุติธรรมทางด้านสังคม

ดังนั้น การจัดองค์กรทางสังคมระดับพื้นฐานของโรงเรียนในฐานะหมู่คณะจึงมีผลตามทางสังคมและส่วนตัวทั้งสำหรับครูและนักเรียน

3. อุดมการณ์ที่เป็นแรงบันดาลใจ

ความคิดสำคัญของประการ บุคคลนิยมและการมอบหมายอำนาจให้กับผู้ได้บังคับบัญชา (subsidiarity) คือตัวบั่นแต่งชีวิตในโรงเรียนคาทอลิก บุคคลนิยมคือสิ่งซึ่งเรียกร่องความเป็นมนุษย์ในปฏิสัมพันธ์ร้อยแปดที่เกิดขึ้นและประกอบเป็นชีวิตประจำวัน กฎมุ่งสู่การมุ่งยังการพัฒนา บุคคลนิยมคือบทบาทของครูที่ถูกขยายออกไปเพื่อให้ความสนใจกับเรื่องที่ว่า นักเรียนจะต้องกลับเป็นคนประเภทใด เช่นเดียวกับที่ให้กับข้อเท็จจริง ทักษะและความรู้ที่พวกเขาได้รับ ยิ่งไปกว่านั้น บุคคลนิยมยังเป็นบรรทัดฐานร่วมของโรงเรียน คือเป็นพฤติกรรมซึ่งได้ถูกสร้างขึ้น โดยครูและถือเป็นอุดมการณ์สำหรับนักเรียน

ในทำนองเดียวกัน การมอบหมายอำนาจความรับผิดชอบให้กับผู้ได้บังคับบัญชาคือข้อเรียกร่องที่ว่า การพิจารณาเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญและประสิทธิภาพจะต้องถูกกรองผ่านทางความห่วงใยต่อศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ อย่างไรก็ตาม นี่ไม่ใช่การปฏิเสธข้อดีของความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของการทำงานและการจัดทำขั้นตอนในองค์กรเมื่อมีการทำงานที่ซับซ้อนแต่อย่างใด

3. การปกครองแบบกระจายอำนาจจากศูนย์กลาง

เช่นเดียวกัน การกระจายอำนาจการปกครองไม่ได้ถูกนำมาใช้เพียงเพราะเห็นว่าเป็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพมากกว่าหรือเพราะมันช่วยสร้างองค์กรซึ่งให้การรับรู้ต่อความจำเป็นของผู้ใช้บริการได้ดีกว่าเท่านั้น แต่ที่ถูกต้องคือ การกระจายอำนาจได้รับการยืนยันจากทฤษฎีที่มีอยู่ว่า ศักดิ์ศรีของมนุษย์และการเคารพกันและกันจะได้รับการปฏิบัติเฉพาะเมื่องานถูกจัดไว้โดยคิดถึงหมู่คณะเล็ก ๆ ซึ่งมีการเสวนาและการทำงานแบบที่มีการพิจารณาร่วมกัน ที่รากเหง้าของการเลือกคือความเชื่อว่า ศักยภาพทั้งหมดของบุคคลจะถูกนำมาใช้ในความเป็นอันหนึ่งเดียวกันทางสังคม และสามารถสร้างขึ้นได้เฉพาะในความสัมพันธ์ของกลุ่มเล็ก ๆ เหล่านี้

เพื่อสรุป ลักษณะสำคัญของประการเหล่านี้เมื่อนำมารวมกันจะสร้างชีวิตในโรงเรียนคาทอลิกที่มีลักษณะเฉพาะ ชีวิตทางด้านวิชาการซึ่งมีแก่นหลักสูตรร่วมกันถูกจัดวางไว้ภายในวิธีการจัดองค์กรแบบหมู่คณะซึ่งมีวงที่กว้างกว่า เมื่อเอาสองคุณลักษณะมาไว้ด้วยกัน คุณลักษณะสองประการดังกล่าวจะสร้างสถาบันทางสังคมของผู้ใหญ่และนักเรียนผู้รู้สึกเป็นข้อผู้มัดที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งผลที่ได้คือการกระจายความสัมฤทธิ์อย่างเท่าเทียมกันในสังคม สิ่งซึ่งจำเป็นชีวิตทางสถาบันนี้ได้แก่การรวมอุดมการณ์ที่เป็นแรงบันดาลใจซึ่งสามารถมีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพผลร่วมกับการปกครองแบบกระจายอำนาจเข้ากับอิทธิพลของการตลาด

2.3 การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในโรงเรียน

2.3.1 บรรยากาศในโรงเรียนคริสต์ คือ สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 16-17) การเน้นอย่างมากถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งปฏิบัติกันในภายในโรงเรียนและมีผลกระทบต่อกันและกันในลักษณะที่สามารถสร้างสภาพการณ์อันเอื้ออำนวยแก่กรรมวิธีในการอบรมนักเรียน ดังนั้นปัจจัยที่พืงนำมาพิจารณา เพื่อสร้างทัศนภาพของบรรยากาศภายในโรงเรียน ได้แก่ บุคคล พื้นที่ เวลา สัมพันธภาพ การสอน การเรียนและกิจกรรมอื่น ๆ อีกด้วย

2.3.2 สภาพแวดล้อมในโรงเรียนคาทอลิกจะต้องแสดงถึงจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร คือ ความรักและอิสรภาพ ในโรงเรียนคาทอลิกทุกคนควรตระหนักในการประทับอยู่อย่างทรงชีวิตของพระเยซูเจ้าซึ่งประทับอยู่ในการเดินทางตลอดชีวิตของเรา แรงบันดาลใจขององค์พระเยซูเจ้านี้ จักต้องถ่ายทอดจากอุดมการณ์ออกมาเป็นความจริง จิตตารมณ์แห่งพระวรสารควรจะต้องปรากฏชัดในวิถีคิดและดำเนินชีวิตแบบคริสต์ ซึ่งควรจะมีชีวิตอยู่ในบรรยากาศการศึกษาทุกแห่งทุกมุม การมีไม้กางเขนอยู่ในโรงเรียนจะเตือนใจทุกคนทั้งครูและนักเรียนให้ระลึกถึงการประทับอยู่อย่างค้ำคูณเคย

2.3.3 ความรับผิดชอบขั้นปฐมในการสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนคริสต์คือครูทั้งในฐานะปัจเจกชนและกลุ่มชน ซึ่งแสดงออกโดยอาศัยการเผยแผ่ค่านิยมแบบคริสต์ ในความสัมพันธ์ด้วยอัธยาศัยไมตรีและความประสมประสานกลมเกลียวระหว่างบุคคลในความพร้อมที่จะทำตนให้เป็นประโยชน์จากการได้เห็นประจักษ์พยานของผู้เป็นครู นักเรียนก็จะค่อย ๆ มองเห็นคุณค่าของภาวะแวดล้อมแบบนี้ หากว่าประจักษ์พยานดังกล่าวมิได้มีอยู่ที่แท้จะไม่มีอะไรเหลืออีกแล้วที่จะทำให้เรียกได้ว่าเป็นโรงเรียนคาทอลิก

2.3.4 ภาวะแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนคาทอลิก เป็นเสมือนบ้านของเขาเอง ดังนั้น “บ้าน – โรงเรียน” จึงควรเป็นสถานที่ที่มีความรื่นรมย์อันได้แก่ ความสะดวกสบายทางกายภาพอย่างเพียงพอ เนื้อที่เพียงพอสำหรับห้องเรียน การกีฬา และสันทนาการและอื่น ๆ เช่น ห้องพักครูและห้องประชุมครูและผู้ปกครอง กิจกรรมของกลุ่ม ฯลฯ นักเรียนควรมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อ “โรงเรียนที่เสมือนบ้าน” ของตนโดยดูแลเอาใจใส่และช่วยรักษาความสะอาด ความห่วงใยต่อภาวะแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมให้เกิดสำนึกในนิเวศวิทยา

2.3.5 ชุมชนในโรงเรียนได้แก่ ผู้อำนวยการ ครู เจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายบริหารและผู้ช่วยงาน ผู้ปกครองเป็นหัวใจสำคัญ นักเรียน ดังนั้นสภาพสังคายนาวาดิกันที่ 2 จึงกำหนดเอกลักษณ์โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่เพื่อเผยแผ่พระวรสาร เพื่อการแพร่ธรรมอย่างถ่องแท้และเพื่อกิจการเชิงอภิบาล มิใช่โดยอาศัยกิจกรรมเสริม หรือควบคู่หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร แต่โดยการให้การศึกษารอบรมแก่บุคคลผู้เป็นคริสต์ชน มีส่วนรวมในการกิจการแพร่ธรรมของพระศาสนจักร โรงเรียนเป็นผู้ชี้นำทั้งชายและหญิงไปสู่ความดีสมบูรณ์พร้อม

2.3.6 คุณลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกที่มีคุณภาพควรประกอบด้วย

2.3.6.1 การนำหลักสูตรมาเป็นกระบวนการเรียนการสอน แนวโน้มการจัดแผนการเรียนการสอนของโรงเรียนคาทอลิก คือการจัดหลักสูตรเป็นแกนกลางสำหรับนักเรียนทุกคน หลักสูตรดังกล่าวถูกกำหนดล่วงหน้าของทศนะเชิงรุกของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนทุกคนสามารถและเรียนรู้

2.3.6.2 ครูสอนวิชาทั่วไปและครูคำสอน ผู้บริหารจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้เพิ่มความสามารถในการสอนภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูคำสอนจะได้รับการเรียนหลักสูตรเฉพาะคำสอนเป็นระยะเวลา 2 ปี

2.3.6.3 ครูสอนคำสอนได้รับค่าตอบแทนตามอัตราเงินเดือนของทางราชการ และมีหน้าที่เฉพาะการสอนคำสอนและจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนคำสอน ได้แก่ พลศีล พลมารี กองหน้าร่าเริง และ Y.C.S กิจกรรมเยาวชน (Yomg Catholic Students)

2.3.6.4 ผู้เรียนคำสอน

2.3.7 ผู้เรียนคำสอน

2.3.7.1 ผู้บริหารควรจัดให้ผู้เรียนคำสอนตั้งแต่ชั้น ป.3 ขึ้นไป มีโอกาสฟื้นฟูจิตใจอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง

2.3.7.2 ผู้บริหารควรจัดให้ผู้เตรียมตัวรับศีลมหาสนิทและศีลกำลัง มีโอกาสฟื้นฟูจิตใจพิเศษก่อนรับศีลฯ อย่างน้อย 1 วันแก่นักเรียน

2.3.7.3 ผู้บริหารควรจัดให้นักเรียนและครูคาทอลิก มีโอกาสร่วมบูชามิสซาอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง (เช่นมิสซาศุภกร์ต้นเดือนร่วมกันและมิสซากลุ่มชั้น)

2.3.7.4 ผู้บริหารควรจัดให้นักเรียนคาทอลิก มีโอกาสรับศีลอภิบาล อย่างน้อย 2 อาทิตย์ครั้ง

2.3.7.5 ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมคาทอลิก เช่น พลศีล พลมารี กองหน้าร่าเริง เยาวชน หรือ Y.C.S. (Young Catholic Students) โดยมีผู้รับผิดชอบแผนกเยาวชนของสังฆมณฑลเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุน

2.3.8 เวลาเรียนคำสอน - ห้องคำสอน

เป็นสิ่งที่ดีที่สุด หากผู้บริหารสามารถจัดให้มีการสอนคำสอน ขบร่องดนตรีศักดิ์สิทธิ์ทุกวันๆ ละ 30 นาที ในตอนเช้าหลังเคารพธงชาติ (ขณะที่นักเรียนอื่นๆ เรียนจริยธรรม) ดังที่หลายโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่แล้ว สำหรับเกณฑ์โดยทั่วไปขอให้จัดอย่างน้อย อาทิตย์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที

ผู้บริหารควรจัดให้มีห้องคำสอน (ห้องศาสนา หรือห้องอบรมคริสตศาสนธรรม) เพื่อเก็บรวบรวมหนังสือคำสอน หนังสือส่งเสริมศรัทธา สื่อการสอน เช่น รูปภาพ พระคัมภีร์ หนังสือ

บำรุงศรัทธา สมุทภาพพระคัมภีร์ สมุทภาพประวัตินักบุญ (เช่น ของสำนักพิมพ์แม่พระยุคใหม่) อุดมศาสตร์ อุดมสาร และสิ่งพิมพ์คาทอลิกต่างๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้าแก่นักเรียน เป็นการเผยแพร่ข่าวดีแบบง่ายๆ อย่างหนึ่ง

2.3.9 ด้านการเป็นแบบอย่าง

การใช้พฤติกรรมเป็นแบบอย่าง (modeling) ในการส่งเสริม จริยธรรม การใช้พฤติกรรมเป็นแบบอย่าง หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยอาศัยการจัดให้มีพฤติกรรมตัวอย่าง หรือพฤติกรรมต้นแบบเพื่อให้บุคคลสังเกต ชี้อธิและแสดงพฤติกรรม เช่นเดียวกับพฤติกรรมที่นำมาเป็นต้นแบบนั้น มหาตมะ คานธี ได้ให้ความคิดเห็นว่าโดยส่วนตัวข้าพเจ้าแล้วรู้สึกว่ สิ่งที่ครูสอนข้าพเจ้าจากตำราเรียนนั้น ข้าพเจ้า จำได้น้อยมากและอะไรที่ครูสอนโดยไม่ใช้ตำรา แม้แต่ทุกวันนี้ข้าพเจ้ารู้สึกว่ข้าพเจ้ายังจำได้อย่างแม่นยำ เด็กเรียนรู้ด้วยหูได้มากและดีกว่าตา การฝึกกายต้องอาศัยการออกกำลังกายฉันใด การออกกำลังใจก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดูชีวิตและความประพฤติของครูเป็นตัวอย่าง กรุณา กุศลลาสัย และเรื่องอุไร กุศลลาสัย. (2527 : 52)

สไทร์เฟล ได้กล่าวว่การใช้ตัวแบบเป็นกระบวนการที่เสนอตัวแบบเพื่อให้บุคคลสังเกตและลอกเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบนี้ ซึ่งการใช้ตัวแบบในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่มีจริยธรรมของบุคคลนั้นอาจกล่าวได้ว่เป็นวิธีการที่เป็นธรรมชาติที่สุด เนื่องจากว่บุคคลในสังคมและในสังคมนั้นมีตัวแทนอยู่มากมาย ทุกอย่างที่อยู่ภายในระยะที่เห็นหรือได้ยินมีโอกาสที่จะเป็นตัวแบบได้ทั้งสิ้น Striefel. (1981 : 57) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่บุคคลนั้นเลียนแบบซึ่งกันและกันภายในสังคมตลอดเวลา ในการทดลองของแบนดูรา (Bandura) พบว่ การเรียนรู้ในลักษณะของการเลียนแบบเท่านั้นที่จะนำไปสู่การสร้างค่านิยมทางศีลธรรมของเด็ก อิทธิพลของรูปแบบทางสังคมจะมีผลต่อความคิดทางศีลธรรมของเด็ก อิทธิพลของรูปแบบทางสังคมจะมีผลต่อความคิดทางศีลธรรมของเด็ก อิทธิพลของรูปแบบทางสังคมจะมีผลต่อความคิดทางศีลธรรมของบุคคลอย่างยิ่ง นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2520 : 195-196)

กระบวนการที่จัดเป็นสถานการณ์ เพื่อให้ผู้สังเกตได้เป็นแบบอย่างมี 4 กระบวนการคือ

1. กระบวนการเอาใจจดใจจ่อ หมายถึง กระบวนการกำหนดการสัมผัสและการรับรู้เหตุการณ์ หรือพฤติกรรมต้นแบบรวมทั้งคุณลักษณะของพฤติกรรมเหตุการณ์ต้นแบบที่จะโน้มน้าวให้ผู้สังเกตเกิดความตั้งใจจดจ่อ ฝ่่าสังเกตเหตุการณ์หรือพฤติกรรมต้นแบบนั้น

กระบวนการประมวลพฤติกรรม หมายถึง กระบวนการประมวลเหตุการณ์พฤติกรรมต้นแบบที่สังเกตไว้แล้วเปลี่ยนไปสู่การปฏิบัติและกลายเป็นพฤติกรรมในอนาคต

2. กระบวนการประมวลพฤติกรรม หมายถึง กระบวนการประมวลเหตุการณ์พฤติกรรมแบบที่สังเกตไว้แล้วเปลี่ยนไปสู่การปฏิบัติและกลายเป็นพฤติกรรมในอนาคต

3. กระบวนการกระทำให้เกิดการปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่ผู้สังเกตได้รวบรวมความเออองค์ประกอบต่าง ๆ ของพฤติกรรมต้นแบบเพื่อเปลี่ยนไปสู่กระสวนของพฤติกรรมใหม่

4. กระบวนการจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่ชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ผู้สังเกตรับมานั้น จะต้องถูกนำไปปฏิบัติโดยผ่านการจูงใจหรือเสริมกำลังใจ เพื่อให้ผู้สังเกตพร้อมที่จะนำเอาพฤติกรรมที่สังเกตได้ไปปฏิบัติ Mikulus. (1978 : 121-122)

ข้อสรุปเกี่ยวกับอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกตแบบ มีได้ 3 ประการคือ

1. ผลของแม่แบบ หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้แบบแผนการตอบสนองใหม่ต่อสิ่งเร้า โดยการสังเกตจากพฤติกรรมของแม่แบบ ผู้เรียนจะรวบรวมแบบแผนพฤติกรรมของแม่แบบ แล้วเชื่อมโยงกับความรู้ที่มีอยู่จนสามารถวางรูปแบบการตอบสนองของตนเองได้ ดังนั้น แม่แบบจะต้องแสดงถึงแบบแผนของการตอบสนองใหม่ ๆ ออกมาให้เห็นชัดเจน เพื่อให้ผู้สังเกตแสดงการตอบสนองได้เหมือนกับแบบที่ได้รับและเก็บจำได้อย่างถาวร

2. ผลของการจัดวางและการส่งเสริม หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้เรียนไม่สนใจหรือไม่กระทำตามแบบแผนพฤติกรรมที่แม่แบบกระทำแล้วได้รับผลไม่ดีตอบสนอง เช่น การลงโทษ แต่ผู้เรียนมักจะสนใจเลียนแบบพฤติกรรมที่แม่แบบกระทำแล้วได้รับรางวัลหรือ การยอมรับจากสังคม

3. ผลของการตอบสนอง เป็นการตอบสนองต่อแม่แบบของผู้รับแบบ ซึ่งแสดงออกมาต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลังและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล กล่าวคือ การอบรมเลี้ยงดูหรือการได้รับการเรียนรู้ของแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน ทำให้ลักษณะการตอบสนองต่อตัวแบบแตกต่างกัน เช่น พฤติกรรมบางอย่างของแม่แบบเป็นสิ่งที่ผู้รับแบบได้รับการอบรมสั่งสอนมาว่าเป็นสิ่งที่ขัดกับสังคม ในกรณีเช่นนี้ผู้รับแบบจะไม่สนองตอบตามแบบที่ได้รับจากแม่แบบเพราะผลการเรียนรู้ในอดีตเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ แต่สำหรับผู้รับแบบบางคนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้ว่าพฤติกรรมตามที่แม่แบบแสดงนั้น เป็นสิ่งขัดกับการยอมรับของสังคม ผู้รับแบบจะเกิดการเลียนแบบจากแม่แบบนั้นได้ Bandura and McDonald. (1963 : 274-281)

การเลียนแบบเกิดขึ้นได้โดยทั่วไปในทุกวัฒนธรรม ทุกเพศ ทุกวัย และทุกอาชีพ แม่แบบที่ก่อให้เกิดการเลียนแบบนั้นอาจเป็นชีวิตจริงในสังคมหรือเป็นสัญลักษณ์ก็ได้ และยังสามารถแสดงออกได้หลายรูปแบบ เช่น ทางคำพูดการเขียนรูปภาพ หรือหลายครั้งที่รูปแบบของสัญลักษณ์รวมกันเป็นแม่แบบอันหนึ่งการเสนอในลักษณะของรูปภาพอาจเสนอเป็นภาพยนตร์

โทรทัศน์ หรือสื่อทัศนูปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งในปัจจุบันสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลน้อยกว่าการสื่อสารโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์

จากทฤษฎีการเรียนรู้โดยการสังเกตแม่แบบดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การเลียนแบบเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ทุกขณะในสังคมโดยมีองค์ประกอบหลายประการเป็นตัวร่วมให้เกิดการเลียนแบบหรือเกิดการไม่เลียนแบบของผู้รับแบบ การศึกษาถึงอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อการเรียนการสอนน่าจะเป็นการช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจและเห็นประโยชน์ ข้อบกพร่อง ข้อควรคำนึงในการใช้แม่แบบเพื่อการเรียนการสอนได้กว้างขวางยิ่งขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นการเป็นแม่แบบของครูอาจารย์ผู้ทำหน้าที่ส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักเรียน

ครูมีหน้าที่ในการส่งเสริมจริยธรรมให้กับเด็ก เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และต้องพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธา เพราะสิ่งนี้มีผลอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน ครูอาจารย์จะต้องถือหลักว่า ตนเองสอนอย่างไรก็ต้องปฏิบัติตามที่ตนสอนนั้นด้วย เช่น เมื่อห้ามเด็กไม่ให้ไว้ผลยาว ครูผู้ชายก็ควรจะดูแลผมของตนมิให้ยาวเกินปกติด้วย การที่ครูอื่น ๆ อบรมสั่งสอนเด็กเอาไว้ เกิดผลคืออย่างมีประสิทธิภาพสูง เพราะเมื่อครูทำตนดีตามที่ตนสั่งสอนเด็ก เด็กก็จะทำตามครูด้วย ทำให้การอบรมสั่งสอนได้ผลดี แต่ถ้าครูทำตรงข้ามกับที่ตนสอนเด็ก เด็กจะปฏิบัติตามการกระทำของครูและท่องบ่นตามที่ครูใช้วาจาสั่งสอน แต่ไม่ทำตามวาจาสั่งสอนของครูซ้ำเสียง วุฒิจันทร์. (2524 : 75)

การเป็นแม่แบบของครูนั้น หมายความว่าครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์โรงเรียนและบ้านจะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดทั้งด้านการอบรมสั่งสอนและฝึกปฏิบัติ รวมทั้งการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา ทุกคนควรเคารพในสิทธิและเสรีภาพของกันและกัน ไม่ยกตนข่มท่าน ไม่วิวาทบาดหมาง เป็นศัตรูกันให้นักเรียนได้เห็น ครูอาจารย์จะถือว่าสิ่งนี้ครูทำได้ นักเรียนทำไม่ได้หาได้ไม่เพราะนักเรียนจะเกิดความคิดว่า เรื่องของจริยธรรมที่ครูสอนนั้น เป็นเรื่องหน้าไว้หลังหลอก รวีวรรณ ทุมชัย. (2527 : 84) และในทางตรงกันข้าม แบบอย่างของครูอาจารย์ในโรงเรียน เช่น การทักทายไหว้กราบระหว่าง ครูใหญ่-ครู ครู-นักเรียน การไม่คุยกันในห้องประชุม การไม่แสดงอารมณ์ฉุนเฉียวใส่นักเรียน การไม่กล่าวคำเสียดสีประชดประชันยามเมื่อนักเรียนทำผิด การทักทายนักเรียน การให้ความเอาใจใส่แก่นักเรียน ฯลฯ เหล่านี้ เป็นช่องทางให้นักเรียนได้พบเห็นจริยธรรมจากการประพฤติปฏิบัติต่อกันจากครู อาจารย์ของเขาเอง ก่องแก้ว เจริญอักษร. (2522 : 48)

พิสันต์ ปัญญาฟู (2530 : 48) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนของวัด ในเขตการศึกษา 8 ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนของวัดในเขตการศึกษา 8 ทั้งบรรพชิต คฤหัสถ์ชายและคฤหัสถ์หญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนด้านความเมตตากรุณา ความ

เสียดสี ความซื่อสัตย์สุจริตและความรอบคอบไม่ประมาทอยู่ในระดับปานกลางส่วนในเรื่องความสำรวมในคุณภavnนั้นอยู่ในระดับดี หรือมีความเหมาะสม การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูชายกับครูหญิง ครูบรรพชิตกับครูคฤหัสถ์และครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่ากับครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

อำนาจ รุจิราวรรณ (2527 : 46) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบการเรียนการสอนจริยศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า ครู และ นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้ดำเนินงานเป็นพุทธศาสนิกชนและคริสตศาสนิกชนชอบและเรียนจริยศึกษา เพราะเป็นการฝึกนักเรียนให้ประพฤติให้มีคุณภาพเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจทั้งผู้สอนและนักเรียน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนจริยศึกษา ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้ดำเนินงานเป็นพุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่สอนโดยวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน แต่ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้ดำเนินงานเป็น คริสต ศาสนิกชน นิยมใช้วิธีสอนโดยการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น โรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในการค้นและใช้หนังสือประกอบการสอนของครู คือมีหนังสือไม่มากพอที่จะ ค้นคว้าและไม่มีเวลาเพียงพอให้นักเรียนที่จะอยู่ในโรงเรียนที่ผู้ดำเนินการเป็นพุทธศาสนิกชน มีความต้องการให้ผู้ใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการเรียนการสอนมากกว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้ดำเนินการเป็นคริสตศาสนิกชน นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้ดำเนินการเป็นพุทธศาสนิกชนและ คริสตศาสนิกชน ส่วนใหญ่ต้องการให้ครูมีวิธีการสอนที่ดี เป็นหลักสำคัญ ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนจริยศึกษา คือ วิธีการสอนของครูน่าเบื่อหน่าย และไม่ใช้อุปกรณ์การสอน ไม่มีหนังสือหรือแหล่งที่จะช่วยค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

2.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาหลักศาสนา จริยธรรมและค่านิยม

ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาและทฤษฎีพัฒนาการ สุมณ อมรวิวัฒน์ (2535 : 99) กล่าวไว้ว่า

2.4.1 หลักจริยธรรมและค่านิยมพื้นฐานทางจิตใจของคนไทย

การจัดการศึกษาและการสอนจริยธรรมเป็นสาระทางจิตใจที่อิงหลักศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและกฎหมาย สังคมจะดำรงอยู่ได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกของสังคมมีจริยธรรมเป็นเครื่องกำกับพฤติกรรมของตน ศาสนาที่สำคัญสำหรับคนไทยได้แก่ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลามซึ่งมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตและจิตใจของคนไทยอยู่มาก ถึงแม้ว่าปรัชญาสิ่งยึดถือและพิธีกรรมของแต่ละศาสนาจะแตกต่างกันออกไปแต่หลักจริยธรรมของทุกศาสนานั้นตรงกันคือ ประหลักของการทำความเมตตาและการมีความรักต่อผู้อื่นดัง พุทธภาษิตในศาสนาพุทธที่ว่า “เมตตาเป็นเครื่องค้ำจุนโลก” หรือคริสต์ศาสนาที่ว่า “จงรักพระเจ้าเป็นเจ้าสุดดวงใจของท่าน ด้วยสุดความคิด และสิ้นสุดกำลังของท่าน และจงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง” (ยอห์น : 1973 : 105) และในศาสนาอิสลามมี

หลักในการทำดีว่า “พึงนมัสการต่อพระเจ้า พึงทำดีต่อพ่อแม่ ต่อวงศ์ญาติต่อเด็กกำพร้า ต่อคน
อนาถาต่อเพื่อนบ้านทั้งใกล้และไกล ต่อเพื่อสนิทและต่อคนเดินทาง”

สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย สุนน อมรวิวัฒน์ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(2535 : 51)

วิธีการจัดการศึกษาที่ถูกต้องนั้นเราต้องค้นคว้าและรอบรู้อย่างทันการณ์ว่าการเรียนการ
สอนและปรัชญาการศึกษาที่เป็นสากลนั้นคืออะไรและเขาปฏิบัติกันอย่างไร หลักและทฤษฎีทาง
จิตวิทยาการศึกษา การวิจัย และระเบียบวิธีทางการศึกษาของประเทศทางตะวันตกนั้น เขาศึกษา
ค้นคว้าและรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบชัดเจนมาก สิ่งที่น่าจะนำมาใช้เป็นพื้นฐานของการจัดการ
ศึกษาไทยคือ วัฒนธรรม ปัญญาธรรม และเมตตาธรรมซึ่งคนไทยมีอย่างเหลือล้น ด้วยประชา
ชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยนับถือศาสนาพุทธ สุนน อมรวิวัฒน์ (2535 : 100-103) ได้เสนอวิถี
ชีวิตหลักจริยธรรมที่เป็นพื้นฐานของวิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชน 5 ประการ ได้แก่ มรรค 8
เบญจศีล เบญจธรรม กรรม และหิริโอตตัปปะ ซึ่งมีหลักธรรมของมรรค 8

2.4.1.1 มรรค 8 พระพุทธเจ้าได้กำหนดวิถีทางที่จะนำไปสู่ความดับทุกข์ทั้งสิ้น
อันประกอบด้วยองค์ 8 กล่าวคือ การดำรงชีวิตและการแก้ปัญหาชีวิตของเราจะกระทำได้ดีก็โดย
การที่เรามีการเห็นชอบ คำริชอบ กระทำชอบ เจริญชอบ เลี้ยงชีพชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ
และตั้งจิตชอบ ซึ่งสามารถจะจัดได้เป็น 3 หมวดหมู่ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา นั่นเอง

มรรคมืองค์ 8 เป็นแนวทางของชีวิตที่ช่วยให้คนไทยเป็นผู้ที่ทำดี คิดดี และตั้งใจ
ดี ผู้ที่อยากเป็นคนดีก็จะประพฤติปฏิบัติตามแนวทางนี้

2.4.1.2 เบญจศีล เบญจธรรม ทั้งเบญจศีลและเบญจธรรม เป็นกติกาศาสนาพื้นฐานใน
การดำรงชีวิตของชาวพุทธ เบญจศีลเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งความประพฤติของบุคคลและเบญจธรรม
เป็นเครื่องสนับสนุนให้บุคคลเลิกประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้องทำนองคลองธรรม ถ้าเราพิจารณาให้
ดีจะเห็นว่า ศีล และธรรม อย่างละ 5 ข้อนั้น เป็นหลักจริยธรรมที่มนุษย์จะต้องเผชิญในเหตุ
การณ์ของชีวิตประจำวันทั้งสิ้นถ้าบุคคลมีศีลธรรมครบถ้วน สังคมของเราก็จะมีสันติสุขอย่างไม่มี
ปัญหา แต่ที่โลกยังวุ่นวายอยู่ทุกวันนี้ก็เพราะว่าเรายังบกพร่องทางจริยธรรมอยู่ อำนาจแห่งความ
โลภ ความโกรธ และความหลง และค่านิยมที่ผิดเพี้ยนหลายประการ ได้ทำให้จิตใจของคนใน
สังคมยังไม่บริสุทธิ์เพียงพอ คนที่ถือศีลจะต้องมีธรรมกำกับอยู่เสมอ คนที่มีความเมตตากรุณาอ่อน
เย็นจากการฆ่าทารุณสิ่งที่มีชีวิต คนที่ประกอบสัมมาอาชีพย่อมมีรายได้เพียงพอที่จะไม่ลักขโมย
ของของผู้อื่น คนที่สำรวมในกามย่อมไม่ประพฤติดูในสามีภรรยาผู้อื่น คนที่มีสติจะยอมไม่พูด
เท็จและคนที่มีสติสัมปชัญญะย่อมไม่มัวเมาในสิ่งเสพติดอันมีสุราเมรัยเป็นอาทิ

2.4.1.3 ศีลห้าและธรรมห้านี้จะเป็นเครื่องกำกับพฤติกรรมของคนไทยส่วนใหญ่
อยู่มาก ผู้ที่เป็นฆาตกร ผู้ที่เป็นขโมย และผู้ที่ประพฤติดูทางกามคุณ จะได้รับการดูหมิ่นตำหนิติ
ฉินจากคนในสังคมเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะเป็นการทำผิดกฎหมายบ้านเมืองแล้ว คนไทย

ยังถือว่าเป็นการทำบาป เป็นความประพฤติกิที่ชั่วร้ายเลวทราม ส่วนการพุดคดและการคืบสุรามร้ย นั้นดูออกจะเป็นข้อห้ามที่เบาและอะลุ่มอล่วยกันอยู่มาก อย่างไรก็ตาม ผู้ที่เป็นขี้เมาและพุกจากหลอ กลวงก็จะไม่เป็นที่เชื่อถือของบุคคลทั่วไป จึงนับได้ว่าศีลและธรรมเป็นหลักใจของคนในสังคม ไทยมานานแล้ว

2.4.1.4 กรรม กรรมเป็นมโนทัศน์ทางจริยธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้ที่นับถือ พุทธศาสนา พระพุทธเจ้าทรงสอนว่า “สัตว์ทั้งหลายย่อมมีกรรมเป็นของตน เป็นผู้รับมรดกกรรม มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึ่งเมื่อทำกรรมใดไว้ ดีก็ตาม ชั่วก็ตาม จัก เป็นผู้รับผลของกรรมนั้น” หรือพอจะสรุปความได้ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นั่นเอง ภาษาไทยของเรา มีถ้อยคำสำนวนว่า บุญกรรม เคารห์กรรม กรรมเวร บาปกรรม แล้วแต่บุญแต่กรรม กรรม ใดใครก่อ กรรมนั้นย่อมตอบสนอง บุญทำกรรมแต่ง เป็นต้น บุคคลจึงไม่กระทำชั่วเพราะกลัว บาปกรรม เช่น ไม่ทรมานสัตว์ เพราะเกรงผลกรรมจะทำให้ตนเองถูกทรมานบ้าง ได้มีนิทานและ เรื่องเล่าสืบกันมาเกี่ยวกับกรรมสนองกรรมเป็นอันมาก รวมทั้งความเชื่อของการสืบชาติสืบภพที่มี กรรมเป็นเครื่องนำส่ง ก็ทำให้คนไทยทั้งที่เป็นชาวบ้านและชาวเมืองพยายามปฏิบัติตนตามแนว กุศลกรรม เพื่อจะได้รับผลตอบแทน ได้มีความสุขสบาย ทั้งในชาตินี้และชาติหน้า

2.4.1.5 หิริโอตตปปะ สืบเนื่องจากเรื่องของบุญกรรม บาปกรรม และผลกรรมนี้เองได้มีหลักจริยธรรมอีกข้อหนึ่งที่เป็นพื้นฐานทางจิตใจของคนไทย คือ หิริโอตตปปะ ความ ละอายและความเกรงกลัวต่อบาป จริยธรรมข้อนี้เป็นหลักที่คอยกำกับพฤติกรรมของบุคคลแม้ในที่ รโหฐานที่ไม่มีผู้ใดมองเห็น หิริโอตตปปะเป็นหลักจริยธรรมที่ทำให้บุคคลสามารถบังคับตนเอง แก่ใจตนเอง และเอาชนะตนเองได้ ความละอายที่จะทำชั่วอาจเกิดขึ้นจากการที่ได้เห็นตัวอย่างของ คนดี และตระหนักในผลของความดี ส่วนความเกรงกลัวต่อการทำช่วนั้นอาจเนื่องด้วยเหตุและผล ของการทำชั่ว อิทธิพลของความเชื่อในเรื่องนรกสวรรค์ กรอบแห่งกฎหมายขนบธรรมเนียม ประเพณี และแบบวิถีชีวิตของคนในชุมชน กล่าวกันว่าถ้าทุกคนยึดถือและปฏิบัติธรรมข้อนี้ได้ อย่างแท้จริงแล้ว ปัญหาของสังคมจะลดลงอย่างมากคนในสังคมจะอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข

ถ้าจะพิจารณาถึงหลักจริยธรรมทั้ง 5 ข้อที่บรรยายมานี้ ก็น่าจะสรุปได้ว่า พื้นฐาน ทางจิตใจของคนไทยนั้นมีสิ่งยึดเหนี่ยวที่ดี สังคมไทยน่าจะร่มเย็นสงบสุข แต่ทำไมเราจึงได้ข่าว ความเดือดร้อนและการประพฤติกิของคนในสังคมอยู่มากมาย มีทั้งปัญหาอาชญากรรม แหล่ง อบายมุข การข่มขืน การฆ่าฟัน การฉ้อโกง และการแก่งแย่งแข่งดีกันทุกวิถีทาง ทำไมคนใน สังคมจึงไม่รักผู้อื่นไม่ลดความเห็นแก่ตัวลง และไม่ละอายที่จะกระทำชั่ว สาเหตุของความเสื่อม ทรามนี้มีมาก แต่ประเด็นที่จะหยิบยกมาอภิปรายในบทความนี้ คือความสอดคล้องและความขัดแย้งของค่านิยมกับหลักจริยธรรม

ค่านิยมเป็นพลังความคิดพื้นฐาน ที่เป็นตัวนำ ตัวกำหนด และผลักดันให้คนตัดสินใจ เลือกระพฤติปฏิบัติ โดยเห็นว่าถูกต้องและสมควร ค่านิยมต่างจากจริยธรรมในแง่ที่ว่า ค่านิยม

เป็นกระบวนการทางความคิดที่จะนำไปสู่ความประพฤดีที่ดี หรือไม่ดีก็ได้ ส่วนจริยธรรมนั้นมีความหมายเฉพาะเจาะจงถึงสิ่งที่ดีงาม ถูกต้องเหมาะสมในการประพฤติปฏิบัติโดยอิงหลักของคุณธรรม

ค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรม และนำไปสู่การปฏิบัติที่ดีงามนั้นมีอยู่มากในชุมชนชนบท ชาวบ้านนับถือผู้ที่มีอาวุโสหรือคนแก่คนเฒ่า มีความคิดที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำมาหากิน นิยมให้หญิงสาวมีคุณสมบัติของการเป็นแม่บ้านแม่เรือน ถือว่าชายหนุ่มจะต้องได้บวชเรียนและขยันทำงานเลี้ยงชีพ อีกทั้งจะต้องมีความกล้าหาญจึงจะนับว่าเป็นชายชาติวีรบุรุษ ศาสนาและศีลธรรมเป็นผู้นำของชุมชนได้ ลูกต้องตอบแทนคุณพ่อแม่ เป็นผู้น้อยถ่อมก้มประนมกร เป็นต้น สรุปได้ว่า ค่านิยมของคนไทยส่วนใหญ่ยังยึดมั่นอยู่กับความสามารถ ความบริสุทธิ์ สะอาด ความรัก ความดีงาม ความสามัคคี และความอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งทำให้เรามองเห็นว่าคนไทยเป็นคนที่มีน้ำใจดี ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และรักสงบ

ยังมีค่านิยมที่นำไปสู่ความขัดแย้งกับหลักจริยธรรมอยู่หลายประเภทสังคมไทยปัจจุบันท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม คนไทยได้มีค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปมาก สมัยนี้คนรุ่นใหม่คิดว่า แ่งแย่งแข่งดีกันเพื่อให้ได้มาซึ่งเงิน ปรียญา อำนาจ อิทธิพล ตำแหน่งหน้าที่ และลาภยศสรรเสริญ เขามีความคิดว่าคนที่มีความรู้และความสามารถมากที่สุด เงินคือพระเจ้าที่บันดาลทุกสิ่งทุกอย่างได้ อำนาจย่อมอยู่เหนือคุณธรรม นารีมีรูปเป็นทรัพย์ ตำแหน่งและอิทธิพลจะนำความมั่งคั่งมาสู่ตนความหรรษาพุ่มเพื่อแสดงถึงรสนิยมสูง ทันสมัย และความมีหน้ามีตา เมื่อคนเรามีค่านิยมอย่างนี้ ความเห็นแก่ตัวย่อมมีมาก แรงของตัณหา ความโลภ ทะยาน อยากได้ทำให้ดวงตามีคอบดมองไม่เห็นจริยธรรมใด ๆ ความดิ้นรนทุกอย่างทุกเวลาถวิลมุ่งไปสู่การได้มาซึ่งเงินและอำนาจ ค่านิยมเช่นนี้ได้จุดลากสังคมลงไปสู่ความเสื่อมโดยแท้ เราจะปล่อยให้สภาพการณ์เป็นไปเช่นนี้หรือ

การแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมและค่านิยมนั้นต้องการความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย และมีองค์ประกอบในการแก้ปัญหาหลายประการ บทบาทของรัฐบาลในการลดกิจกรรมของแหล่งอบายมุขก็ดี การที่บุคคลชั้นนำของประเทศได้แสดงความสนใจและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติธรรมก็ดี บทบาทของสภาและสมาคมทางศาสนาในการร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูศีลธรรมของเยาวชนและประชาชนล้วนแสดงให้เห็นความเคลื่อนไหวของการยกระดับจิตใจของคนไทยในสังคมอย่างเห็นได้ชัด เราในฐานะที่เป็นครู เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด จะมีบทบาทในการจัดสภาพการณ์อย่างไรบ้างที่จะช่วยเตรียมเยาวชนของเราให้เป็นผู้มีจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์

จริยธรรมและค่านิยม : พื้นฐานทางจิตใจของคนไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ผู้ใช้เอกสารนี้ต้องรับผิดชอบต่อการใช้งานเอกสารนี้เอง และสงวนพระพุทธรูปของค์ตรีว่า ปฏิรูปเทสวาโส จ เอตมมคฺลุมตฺตม การอยู่ในที่ที่เหมาะสมยอมเป็นมงคลอันประเสริฐ การจัดบ้านและโรงเรียนให้เป็นสถานที่สะอาดร่มรื่นเย็นสบายด้วยร่วมพฤกษ์และบุปผชาติที่งดงาม มีความ

สะอาด เรียบเนียน ปราศจากแหล่งสกปรกโสโครก พื้นห้องและเครื่องเรือนได้รับการเช็ดถูให้ดู
เอี่ยมอ่องมีความเป็นระเบียบ บรรยากาศสงบเงียบ ห่างไกลจากความวุ่นวายทั้งปวง สิ่งแวดล้อม
เช่นนี้ย่อมນ้อมนำจิตใจผู้อยู่อาศัยให้สงบระงับได้ส่วนหนึ่ง เมื่อนักเรียนได้มีความคุ้นเคยกับความ
สะอาด สงบ และสวยงาม จนเกิดเป็นความเคยชินและคิดเป็นนิสัยแล้ว การที่จะนำความสะอาด
กายไปสู่จิตใจที่สะอาดย่อมทำได้ง่ายกว่าการสอนธรรมะในสถานที่ที่สกปรก แออัด เออะอะ และ
วุ่นวาย

สภาพการณ์ที่ 2 การแสดงแบบอย่างที่ดีอยู่เป็นประจำ คติของครูมีอยู่ว่า “สอนอย่างไร
จงทำอย่างนั้น” วิถีทางการดำรงชีวิตและความประพฤติของครูจึงเป็นตัวอย่างที่เด็กคอยเลียนแบบ
นอกจากนั้นครูจะต้องสามารถหาตัวอย่างของคนที่ดีในสังคมมาแสดงให้เห็นจริงเป็นประจำ
พร้อมทั้งให้เห็นโทษของบุคคลที่ประพฤติชั่วอีกเช่นกัน โดยทั่วไปแล้ว ครูกราบพระ สวดมนต์
ทุกเช้า เด็กนักเรียนก็จะกราบพระ สวดมนต์ด้วย ถ้าครูถือศีลห้าอย่างเคร่งครัดก็จะพานักเรียน
ทำตามอย่าง หรือถ้าครูสนใจในการบำเพ็ญภาวนา นักเรียนก็ย่อมได้รับการชักนำให้หัดภาวนาบ้าง
ในด้านของการประพฤติธรรมนั้น ครูเป็นแม่พิมพ์ที่สำคัญของเด็กอย่างแท้จริง

สภาพการณ์ที่ 3 การสร้างสถานการณ์จำลองให้เด็กได้ฝึกการเลือกและตัดสินใจ ครูเป็น
ผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร และเป็นผู้นำการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอยู่เสมอ
กิจกรรมเหล่านี้เป็นวิถีทางที่จะปลูกฝังจริยธรรมและค่านิยมแก่นักเรียนได้ เมื่อครูสอนบทเรียน
ต่าง ๆ แทนที่ครูจะบอกให้นักเรียนจด คัดลอก อ่านตามครูตลอดเวลา ครูอาจสมมติสถานการณ์
ต่าง ๆ ให้เด็กได้ฝึกตัดสินใจที่จะเลือก กระทำสิ่งที่สนุกสนานแต่เป็นการทำชั่ว หรือ ควรจะเลือก
ควบคุมใจของตัวเองเป็นการทำดี มีเหตุการณ์ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นความประพฤติหลาย ๆ แบบ
ให้เด็กเลือกว่า ตนเองจะปฏิบัติตนอย่างไร พร้อมทั้งให้เหตุผล โดยที่ครูจะเป็นผู้แนะแนวทางและ
สรุปผลของการทำดีได้ดี และทำชั่วได้ชั่วให้เห็นเด่นชัด การจัดสถานการณ์จำลองเพื่อการปลูกฝัง
นิสัยที่ดีนี้ ครูควรใช้เทคนิคของการแสดงบทบาทสมมติการแสดงละคร การเล่านิทาน เพลงและ
การใช้คำพังเพยสุภาษิตต่าง ๆ เข้าประกอบการสอนด้วย

สภาพการณ์ที่ 4 การจัดให้เด็กมีประสบการณ์กลุ่มสัมพันธ์ นักเรียนจะต้องเติบโตขึ้น
เป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งในสภาพชีวิตจริงนั้นนักเรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนการติดต่อสื่อสารกับ
ผู้อื่น การรู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ มีความอดทน เอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้จักยอมรับและอภัยผู้
อื่น สามารถกำหนดได้ว่าเมื่อใดตนควรจะมีบทบาทอย่างไร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำงาน
ร่วมกับผู้อื่นได้ เด็กนักเรียนจะมีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ก็ต่อเมื่อครูได้มีเทคนิควิธีสอน โดยการจัด
แบ่งกลุ่มร่วมกันทำงาน แบ่งกลุ่มปรึกษาหารือกัน และแบ่งกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งกันและกัน ให้
เด็กได้มีโอกาสสนทนาถกเถียง อภิปราย แบ่งงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประสบการณ์เช่นนี้จะ
ทำให้เด็กได้เรียนรู้ว่างานจะสำเร็จได้ต้องช่วยเหลือกัน และเรียนรู้ความแตกต่างทางควร ความคิด
เห็นและลักษณะนิสัยของเพื่อน ซึ่งจะนำไปสู่การปรับตัวของเด็กต่อไป

2.4.2 ทฤษฎีการสอนค่านิยม

จากบทความมติและข้อเสนอแนะการประชุมสัมมนาสภาการศึกษาภาคทอลิค (1995 : 78 – 79, 82) กล่าวว่าค่านิยมที่พึงสอนคือ ถ้าจะให้เด็กเคารพนับถือผู้อื่น ครูจะต้องเริ่มด้วยการเคารพ นับถือว่าเด็กเป็นคนมีค่า เด็กไม่ใช่วัตถุ เขาเป็นคนเป็นพี่น้องของเรา เขามีชีวิตที่เป็นของตัวเอง และมีค่านิยมของตนเองเท่ากับที่เรามีเขามีทุกอย่างเท่า ๆ กับเราสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่จะช่วยตัดสินใจ ฉะนั้นเราจึงควรนับถือเด็กทุกคน แม้จะเป็นเด็ก เป็นคนอ่อนแอและช่วยตัวเองไม่ได้ก็ตาม เรานับถือเขาตามที่เขาเป็น และตามลักษณะที่เป็นผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ และความนับถือที่เราให้กับเด็กนั้นคือ สิ่งที่เราต้องการให้เด็กแสดงกับเพื่อน ๆ พ่อแม่ ครู ตลอดจนบุคคลแวดล้อมเราทุกคน

2.4.2.1 การยอมรับความแตกต่างในตัวละครอื่น เป็นสิ่งที่สอนกันให้เรียนรู้ได้ โดยอาศัยกิจกรรมที่ดำเนินอยู่ประจำวัน ที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ โดยการเล่นเกม การเดินรำ การร้องเพลง การวาดรูปร่วมกัน ฯลฯ และยังสามารถใช้วิธีการสอนในชั้นเรียนปกติได้ด้วย

2.4.2.2 เพื่อส่งเสริมความดีงามร่วมกัน เราจะต้องไม่ดูถูกดูถูกศิษย์ต่อหน้าเพื่อน ๆ ร่วมชั้น เช่น ไม่ควรอ่านผลรวมของคะแนนที่ได้รับต่ำ ๆ แต่เราจะพยายามขอร้องให้ทุกคนช่วยเหลือกันและกันให้มาก เพื่อความสำเร็จเป็นของทุก ๆ คน

นอกจากจะต้องเคารพในความดีร่วมกันแล้ว ควรจะเคารพในสิ่งที่ดีงามสำหรับสาธารณะด้วย เป็นต้นว่า สนามเล่นและสวนสาธารณะ โปสเตอร์ และป้ายประกาศต่าง ๆ จะต้องไม่ทำลาย และระวังรักษาให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ

2.4.2.3 การสนทนาร่วมกัน หมายความว่า ให้รู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมปล่อยให้ผู้อื่นพูด รู้ว่าอะไรเป็นข้อความจริงและติดตามขณะที่ฟัง แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ได้ยิน และสามารถอธิบายได้ชัดเจน พยายามประนีประนอมใช้การสนทนาร่วมกันเผชิญหน้ากัน ร่วมมือร่วมใจประนีประนอมเพื่อให้เกิดผลดีเยี่ยมในการสนทนาร่วมกัน

2.4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา

การปลุกฝังจริยธรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนั้น ไพบูร์ย์ สินลารัตน์ (2542 : 183-186) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของกลุ่มนักจิตวิทยา มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ต่อแนวความคิดของนักจิตวิทยาและนักสังคมศาสตร์แขนงอื่น ๆ โดยเฉพาะสังคมวิทยา และมานุษยวิทยาอย่างมาก ได้มีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและแก้ไขทฤษฎีมาตลอด นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แยกย้ายไปอยู่มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในเวลาต่อมา และกลุ่มที่ย้ายไปอยู่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ก็ได้สร้างนักทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมคนใหม่ขึ้นมาหลายคน ที่สำคัญที่สุดคือแบนดูรา (Bandura, 1971, 1977) แนวความคิดของแบนดูราพอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.4.3.1 สิ่ง que เรียนรู้ สิ่ง que มนุษย์เรียนรู้ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ มนุษย์เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์และเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลที่เกิดจากพฤติกรรม ความรู้ที่มนุษย์เรียนรู้เหล่านี้กลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุม

คุมพฤติกรรมของมนุษย์ เมื่อมนุษย์เรียนรู้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดตามเหตุการณ์ใด อย่างไร เมื่อประสบเหตุการณ์หนึ่งมนุษย์ก็มีความคาดหวัง (Expectancy) เกี่ยวกับอีกเหตุการณ์หนึ่งได้ทำให้เกิดความดีใจ ความวิตกกังวล และความกลัวขึ้นล่วงหน้าในทำนองเดียวกัน เมื่อเรียนรู้เงื่อนไขความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหนึ่งกับผลกรรมหนึ่ง มนุษย์ก็สามารถคาดหวังเกี่ยวกับการเกิดผลกรรมหนึ่งเมื่อได้ทำพฤติกรรมหนึ่งได้ ความคาดหวังนี้ทำให้มนุษย์ตัดสินใจทำหรือไม่ทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเพื่อให้เกิดผลกรรมที่ตนปรารถนา

2.4.3.2 วิธีเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ตรง (Direct Experience) ของตนเอง เช่น ประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ประสบผลที่เกิดจากการกระทำต่าง ๆ ด้วยตนเอง

แต่วิธีเรียนรู้ด้วยการประสบเองนี้มีข้อจำกัดมากที่สุด เนื่องจากสิ่งที่จะเรียนรู้มีมากเกินไปที่เวลาและโอกาสของผู้เรียนแต่ละคนจะอำนวย

มนุษย์สามารถสังเกต ดังนั้น การสังเกตวิธีประกอบพฤติกรรมของผู้อื่นและผลกรรมที่เกิดกับผู้อื่น จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่มนุษย์เรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยการสังเกต (Observational Learning) มีความสำคัญมากในการกำหนดวิธีประกอบพฤติกรรมและการกำหนดความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ผู้ที่ช่างสังเกตและช่างคิดก็จะมีโอกาสเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าและลึกซึ้งกว่าผู้ที่ไม่ชอบสังเกตและไม่ชอบคิด ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนที่ประสบด้วยแบบที่แตกต่างกันก็จะเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันด้วย

2.4.3.3 การควบคุมพฤติกรรมด้วยความคิด (Cognitive Control) มนุษย์มีความคิดและมนุษย์สามารถใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเรียนรู้ ดังนั้นมนุษย์จึงสามารถที่จะนำสัญลักษณ์ต่าง ๆ เหล่านี้มาคิดไตร่ตรอง ทำให้สามารถมองเห็นวิธีการที่จะทำให้เกิดผลกรรมต่าง ๆ ที่ตนปรารถนา และมองเห็นวิธีการที่จะหลีกเลี่ยงผลกรรมที่เลวร้ายต่าง ๆ มนุษย์สามารถคิดในเชิงประเมินว่าพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะทำให้เกิดผลกรรมอะไรบ้าง และผลกรรมต่าง ๆ มีความปรารถนามากน้อยเพียงใด การคิดในเชิงประเมินเช่นนี้นำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่กระทำประพฤติกปฏิบัติตามที่ตนตั้งใจไว้ ซึ่งจะได้กล่าวละเอียดในตอนหลังอีกครั้งหนึ่ง

2.4.3.4 จริยธรรม จริยธรรม หมายถึง กฎ (Rule) สำหรับการประเมินพฤติกรรม การประเมินนี้มีลักษณะไม่แตกต่างจากกฎทางภาษาที่เรียกกันว่าไวยากรณ์ กฎเหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมถือว่าการตัดสินใจทางจริยธรรมเป็นกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับความถูกต้องของการกระทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ กฎเกณฑ์การตัดสินใจเหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ ทั้งที่เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง เรียนรู้ด้วยการสังเกตและเรียนรู้จากคำบอกของบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ได้รับทำให้คนเราเกิดความเข้าใจว่าการตัดสินใจพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะต้องคำนึงถึงเกณฑ์อะไรบ้าง และจะให้น้ำหนักแก่เกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้อย่างไร

พฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม มีแตกต่างกันมากมาย ดังนั้น ในการตัดสินใจ ความถูกต้องของพฤติกรรมต่าง ๆ จึงใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกันและด้วยน้ำหนักที่แตกต่างกันในวัยเด็ก เนื่องจากความสามารถในการคิดและประสบการณ์ยังมีความจำกัดอยู่มาก ดังนั้นการตัดสินใจทางจริยธรรมจึงจำกัดในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเพียงเกณฑ์เดียว และมักจะเป็นเกณฑ์ที่มีความเป็นรูปธรรมที่เข้าใจง่าย ๆ เมื่อเติบโตขึ้นสามารถคิดได้ดีขึ้นและมีประสบการณ์มากขึ้น ก็สามารถเรียนรู้เกณฑ์การตัดสินใจเพิ่มมากขึ้นและที่ซับซ้อนมากขึ้น และสามารถที่จะนำเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้มาพิจารณาตัดสินใจพร้อม ๆ กัน

2.4.4 ทฤษฎีการนำค่านิยมกระจาย (Theory of Values Clarification : VC) พัฒนาโดย ราทส์, ฮามินและไซมอน Raths Harmin and Simon (1996) ได้อธิบายความหมายของการกระทำค่านิยมว่าเราไม่คอยได้เกี่ยวข้องกับค่านิยมเฉพาะอย่างที่คุณคณมีอยู่ แต่เราเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่ทำให้บุคคลได้ค่านิยมนั้นมากกว่า ดังนั้น สิ่งสำคัญก็คือ กระบวนการอะไรบางอย่างจะมีผลต่อการได้มาซึ่งค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง ความคิดนี้มาจากข้อสมมติที่ว่า ไม่ว่าจะเป็นค่านิยมอะไรก็แล้วแต่ที่บุคคลมีอยู่ ควรกระทำให้เขาสามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยดี และอย่างฉลาด เช่นเดียวกับการมีค่านิยมอื่น ๆ Raths, Harmin and Simon. (1966 : 28)

จะเห็นได้ว่า การกระทำค่านิยม เป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งค่านิยมการที่บุคคลจะเห็นคุณค่าของสิ่งนั้นแล้วแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม เมื่อทุกคนมีเกณฑ์มาตรฐานเพื่อทำความกระจ่างในค่านิยมของตน ก็สามารถทำความกระจ่างในค่านิยมของผู้อื่นได้เช่นกัน และที่สุดก็ส่งผลต่อการพัฒนาค่านิยมในสังคมด้วย นาดยา ปิลันธนานนท์. (2526 : 34-42)

จากการวิจัยของ ราทส์ ฮาร์มิน และไซมอน ได้กำหนดเกณฑ์ที่จะทำให้บุคคลมีค่านิยมที่สมบูรณ์ได้ เกณฑ์เหล่านี้ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาค่านิยมด้วยกระบวนการ การกระทำค่านิยม หากค่านิยมที่บุคคลนั้นมีอยู่นั้นมาจากเกณฑ์ทั้ง 7 ประการนี้ ก็ถือได้ว่าค่านิยมนั้นเป็นค่านิยมที่สมบูรณ์ เกณฑ์ทั้ง 7 ประการนี้ ได้แก่

การเลือกค่านิยม

1. เลือกอย่างอิสระ
2. เลือกจากแนวทางต่าง ๆ
3. เลือกหลังจากที่ได้พิจารณาถึงผลที่จะเกิดจากทางเลือกแต่ละอย่าง การเห็นคุณค่าใน

นิยม

4. มีความสุขกับสิ่งที่ได้เลือกนั้น
5. เต็มใจที่จะยึดมั่นในสิ่งที่เลือกนั้น โดยเปิดเผยการปฏิบัติตามค่านิยม
6. ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับสิ่งที่เลือกแล้ว
7. ทำสิ่งนั้นซ้ำ ๆ จนกลายเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิต Raths, Harmin and Simon.

นอกจากนี้ คาสทีล และสตาห์เจ (Casteel and Stahle. 1975 : 6) ได้เสนอขั้นตอนของ กระบวนการกระจำนัยม มี 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นทำความเข้าใจ ให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เขาจะศึกษา อาจมาในรูปของวัสดุสาร หรือสื่อ การเรียนการสอนต่าง ๆ
2. ขั้นแสดงความสัมพันธ์ ในขั้นนี้จะเน้นความเข้าใจและการตีความข้อมูลความรู้ใน ลักษณะของมโนคติ (concept) โดยให้ผู้เรียนพยายามสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความ คิดที่ผู้เรียนได้จากขั้นที่ 1
3. ขั้นกำหนดคุณค่า มุ่งให้ผู้เรียนได้แสดงค่านิยมและความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าสิ่ง นั้นจะเป็นสภาพการณ์ ปัญหาหรือวัตถุสิ่งของที่สามารถประเมินคุณค่าได้จากมโนคติที่ได้ศึกษา จากเรื่องนั้น หรือประเมินสิ่งที่เขาได้กระทำในขั้นที่ 2
4. ขั้นแสดงออก ในขั้นนี้จะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงค่านิยมออกมาให้ผู้อื่นทราบ อันเนื่องมาจากขั้นที่ 3 จะเห็นว่า ขั้นที่ 1-3 เป็นเพียงความคิดที่มีอยู่ภายในจิตใจของผู้เรียน แต่ยังไม่ ได้แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมให้ปรากฏ

การอบรมสั่งสอนนี้ ครูผู้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการ ปลุกฝังค่านิยมที่ถูกต้องควรให้แก่นักเรียน ครูจึงต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ค่านิยมของนักเรียน ซึ่ง ราทส์ ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาค่านิยมด้วยวิธีการทำให้ค่านิยม กระจำนัย ซึ่งเป็นการอบรมสั่งสอนที่ครูเป็นผู้จัดสถานการณ์ของการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียน คิดและตัดสินใจโดยยึดหลัก 2 ประการ คือ

1. การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน โดยครูไม่ขัดแย้งหรือชี้นำความเห็น ให้ครูร่วม ออกความคิดเห็นตามความจำเป็น เป็นการใช้จิตวิทยาเสริมสร้างกำลังใจและความคิดเห็นแก่นักเรียน
2. การใช้กระบวนการเป็นยุทธศาสตร์ เพื่อทำให้ค่านิยมกระจำนัยด้วยการใช้คำถามนำ ความคิด และให้นักเรียนวิเคราะห์ผลงานด้วยตนเอง โดยการเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของเหตุและ ผล ตลอดจนผลลัพธ์จากพฤติกรรม Raths. (1966 : 13)

สิ่งสำคัญยิ่งต่อการอบรมสั่งสอนจริยธรรม คือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาส ตัดสินใจเลือกวิถีทางของเขาเอง ขั้นตอนเพื่อพิจารณาประกอบการสอนของครู ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี. (2528 : 129) มีดังนี้

1. ส่งเสริมให้เด็กเป็นอิสระในการเลือกวิถีทางของตน
2. ช่วยให้เด็กได้ตรวจสอบวิถีทางที่ตนเลือกอย่างละเอียดรอบคอบ
3. ช่วยให้เด็กรู้ตัวเองว่า ในทัศนะของเขา อะไรคือสิ่งที่ดี ทำไมเขาจึงเลือกเช่นนั้น สิ่งที่ เขาเห็นว่าดี ผู้อื่นเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าเขาประกาศให้ผู้อื่นรับรู้
4. ช่วยให้เด็กตรวจสอบการกระทำของเขาเองว่าถูกต้องเพียงใดหรือไม่ ตรงกับวิถีทาง

และความคิดที่เคยเลือกหรือไม่

หลักเกณฑ์ในการพัฒนาค่านิยมของนักเรียน มีดังต่อไปนี้

1. ครูต้องพยายามหลีกเลี่ยงการใช้หลักศีลธรรมหรือจริยธรรม การวิจารณ์ การชี้แนะค่านิยม หรือประเมินค่าของสิ่งที่นักเรียนแสดงออกมา ครูจะต้องเว้นจากการแนะนำสิ่งที่ครูเห็นว่า “ดี” หรือ “ถูกต้อง” หรือ “พอยอมรับได้” หรือ เป็นไปในทางตรงกันข้ามกับสิ่งที่กล่าวแล้วก็ตาม การประเมินค่าของครูย่อมเป็นการสร้างเงื่อนไขในการยอมรับหรือปฏิเสธความคิดเดิมของเขาทำให้เขาไม่สามารถเลือกค่านิยมได้โดยเสรีอย่างแท้จริง

2. ครูจะต้องถือว่าเป็นความรับผิดชอบของนักเรียนเองในอันที่จะพิจารณาความคิดหรือพฤติกรรมของเขา แล้วตัดสินใจเองว่าเขาต้องการอะไร

3. ครูจะต้องไม่หวังที่จะสร้างค่านิยมให้แก่นักเรียนได้โดยจับปล้นหรือด้วยคำถามเพียง 2-3 คำถาม จุดหมายในการช่วยสร้างความกระจ่างให้แก่ความคิดของนักเรียนนั้น เพื่อช่วยยั้งเขาได้คิด หรืออย่างน้อยก็เก็บเอาไปคิด ยังมีเรื่องอื่นอีกมากในขบวนการพัฒนาค่านิยมให้แก่นักเรียน และขบวนการนี้ย่อมจะมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป

4. อย่าใช้คำถามเพื่อช่วยยั้งให้นักเรียนคิดนั้น เพื่อประโยชน์ในการสัมภาษณ์ เพราะจุดมุ่งหมายของคำถามประเภทนี้มีใจเพื่อเสาะหาข้อมูล แต่เป็นการให้นักเรียนได้คิด และทำความกระจ่างให้แก่ความคิดและพฤติกรรมของเขา

5. ตามปกติ การใช้คำถามจะมีไม่มากนักในการถามแต่ละคราวเพราะต้องการให้นักเรียนคิดโดยไม่ต้องนั่งพิจารณา คำตอบของเขาเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์บางอย่าง เช่น หลักเกณฑ์ทางศีลธรรมหรือไม่ ภายหลังการถามเพียง 2-3 คำถาม ครูอาจจะยุติการถาม แต่ถ้าครุมีเวลาพอและนักเรียนก็พอใจที่จะสนทนาต่อ ครูก็อาจยืดเวลาออกไปได้อีกตามสมควร

6. การสร้างความกระจ่างนั้น ตามปกติจะเป็นเรื่องเฉพาะตัวถึงแม้จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทั่วไป แต่ทุกคนก็จะต้องพิจารณาในแง่ส่วนตัวของเขาเท่านั้น ครูอาจจะสร้างความกระจ่างให้แก่นักเรียนคนใดคนหนึ่ง ส่วนนักเรียนที่เหลือก็ควรจะได้ติดตามไปด้วย และในหลายกรณีครูไม่จำเป็นจะต้องช่วยสร้างความกระจ่างต่อคำพูดหรือการกระทำทุกอย่างที่นักเรียนได้แสดงออกมา

7. ความคิดของนักเรียนที่ครูจะช่วยสร้างความกระจ่างให้นั้น ไม่ควรจะเป็นความคิดที่อาจตอบว่าถูกหรือผิดโดยแน่ แม้ว่าคำถามประเภทที่มีคำตอบแล้ว ก็ไม่เป็นคำถามที่ตักต้อนในการที่จะช่วยสร้างความกระจ่างให้แก่ความคิดของนักเรียน เพราะมีลักษณะเป็นสูตรสำเร็จรูปยิ่งกว่าเป็นปัญหาที่เรียกร้องความคิดอย่างรอบคอบที่อาจมีคำตอบได้

8. ไม่มีสูตรตายตัวที่ครูอาจนำไปใช้ในการช่วยสร้างความกระจ่างในความคิดให้แก่

นักเรียน ทุกวิธีที่ครูจะเลือกใช้ควรจะเป็นไปในทางสร้างสรรค์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะช่วยให้นักเรียนได้คิด และสร้างความกระจ่างแก่ความคิด หรือพฤติกรรมของเขา พันธ์ หันนาคินทร์. (2520 : 140)

2.4.5 ทฤษฎีผสมผสาน (Integrated Theory) ของโรเบิร์ต เอ็ม กาย์ Robert M. Gagne (1965:33-54) กล่าวว่า การสอนต้องคำนึงถึงการจัดเนื้อหา และความคิดรวบยอด (Concept) เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้สิ่งที่ยากต่อไป เขาจึงจัดการเรียนรู้ออกเป็น 8 ลำดับ ซึ่งการเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหาเป็นข้อหนึ่งซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนได้เข้าใจและใช้ในการสอนคือ

การเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหา (Problem Solving Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องอาศัยหลักการ (Principle) ต่าง ๆ ที่เคยเรียนรู้มาแล้ว เพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อความต้องการถูกขัดขวาง ซึ่งมักจะต้องอาศัยกระบวนการทางสติปัญญา การคิดหาเหตุผลเข้าประกอบ ซึ่งการเรียนรู้การแก้ปัญหานั้นเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะในชีวิตประจำวันของมนุษย์เราย่อมต้องมีปัญหากันอยู่เสมอ การแก้ปัญหานั้นทำได้หลายลักษณะ อาจจะใช้ประสบการณ์เดิม วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ลองผิดลองถูก การหยั่งเห็น (Insight) โดยพินิจพิจารณาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้รอบคอบทั้งหมด พยายามหาความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ ที่มารวมกันเป็นส่วนรวม เพื่อให้มองเห็นช่องทางในการแก้ปัญหานั้นให้ทะลุปรุโปร่ง ถือว่าการเรียนรู้วิธีนี้เป็นการเรียนรู้ระดับสูงสุดของมนุษย์ เพราะต้องใช้หลายวิธีเข้าช่วยในการแก้ปัญหา

อันว่า การแก้ปัญหา (Problem Solving) นั้นมนุษย์ทุกคนเคยเผชิญกับสภาพการณ์ที่เป็นปัญหามาแล้วเป็นอันมาก บรูเนอร์ (Bruner) ได้ศึกษาวิธีการคิดแบบแก้ปัญหาและได้สรุปเป็นทฤษฎีว่า “การคิดแก้ปัญหาของบุคคลนั้นต้องการกลไกแห่งความสามารถในการที่จะอ้างอิงและจำแนกประเภทของสิ่งเร้า ประสบการณ์รับรู้ต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญของกระบวนการจัดประเภทอันนำไปสู่การตอบสนองขั้นสุดท้าย” ซึ่ง Bruner จัดขั้นของการคิดแก้ปัญหาไว้เป็น 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การแยกปัญหา (Problem Isolation) ขั้นที่ 2 การค้นหาแนวทาง (Search for cues) ขั้นที่ 3 การทดสอบเพื่อความแน่ใจ (Confirmation Check)

2.4.6 ทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson's Theory of Development) อีริกสันมีความเชื่อแตกต่างจากฟรอยด์ คือ พัฒนาการเป็นเรื่องทางจิตสังคม (Psychosocial) แทนที่จะเป็นการสนองตอบความพึงพอใจทางร่างกาย (Psychosexual) ซึ่งผู้วิจัยจะนำหัวข้อที่เกี่ยวกับความผูกพันและการแยกตัว ความผูกพัน-การแยกตัว (Intimacy vs. Isolation) (Young adult) รู้สึกต้องการมีเพื่อนสนิทที่จะสามารถรับรู้ ฟังสิ่งต่างๆ ที่ตนเองมีอยู่ ต้องการที่จะแบ่งปันประสบการณ์ที่ตนเองมีที่อันตรายคือการไม่สามารถสร้างความรู้สึกผูกพันใกล้ชิดกับบุคคลอื่นได้แต่กลับมีความรู้สึกแข่งขันชิงดีชิงเด่น ชอบทะเลาะเบาะแว้งกับคนก็จะนำไปสู่การต้องแยกตัวอยู่ตามลำพัง

2.4.7 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget's Theory of Intellectual Development) อ้างใน กัญญา สุวรรณแสง (2538:196)

ยีน เพียเจท์ (Jean Peaget) มีความเห็นว่า เด็กพยายามศึกษาสำรวจโลกของตนเอง ทั้งที่เป็นวัตถุสิ่งของและ บุคคล จากการที่เด็กได้มีโอกาสปะทะสัมพันธ์ (interaction) กับสิ่งแวดล้อม

รอบข้าง ทำให้เด็กเกิดความคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรม และมีพัฒนาการต่อไปเรื่อย ๆ จนในที่สุดสามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ภาษาของเด็ก Piaget กล่าวว่า การใช้ภาษาของเด็กในวัยก่อนวัยเรียนอยู่ในลักษณะ “egocentric” คือยังไม่ใคร่ที่จะแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้อื่น มักจะพูดอะไรที่เกี่ยวข้องกับตนเองเป็นส่วนใหญ่ต่อเมื่ออายุประมาณ 7-8 ขวบ จึงจะเปลี่ยนไปเป็น “socialized speech” คือเริ่มคำนึงถึงความคิดของผู้อื่น ผู้วิจัยเห็นว่าทฤษฎีนี้จะช่วยให้ครูสอนจริยธรรมได้เข้าใจการพัฒนาการของผู้เรียนคือ

ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางเหตุผล Piaget กล่าวว่า การคิดอย่างมีเหตุผลนั้นมีพัฒนาการมาเป็นขั้นๆ ต่อเมื่อมีอายุประมาณ 11-12 ปี จึงจะคิดอย่างมีเหตุผลได้ รู้จักคิดถึงสาเหตุและผลที่ตามมาสามารถที่จะคิดแบบตั้งสมมุติฐานได้ (hypothetic-deductive thinking)

ทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรม Piaget กล่าวว่า การคิดเกี่ยวกับเรื่อง จริยธรรม ของเด็กเล็กมีลักษณะเป็นจริงเป็นจัง (realism) ไม่มีการยืดหยุ่น ไม่คำนึงถึงเจตนาของผู้กระทำ เป็นเด็กโตจะมีลักษณะคิดเชื่อมโยงหาเหตุผลคิดถึงความเป็นไปได้และไปไม่ได้ (relativism)

2.4.8 ทฤษฎีพัฒนาการทางอารมณ์ของคูปองท์ (Dupont) สร้างขึ้นพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก (Affective Developmental Stages) ขึ้น 6 ขั้น ผู้วิจัยได้ใช้ Autonomous Stage เพื่อให้ ผู้สอนเข้าใจจิตวิทยาด้านอารมณ์ของผู้เรียน

Autonomous Stage (12-15 ปี) อารมณ์เกี่ยวกับความคิดรวบยอดในตนเองเกิดขึ้น เช่น ต้องมีความเป็นอิสระหรือเป็นตัวของตัวเองจนสามารถควบคุมวิถีของตนได้ สร้างมาตรฐานต่าง ๆ ขึ้นในจิตใจไม่ยอมคล้อยตามสิ่งแวดล้อมภายนอกง่ายๆ เชื่อว่าตนเองเป็นผู้กำหนดโชคชะตาของชีวิต หากผู้ใดมาขัดขวางความเป็นตัวของตัวเองแล้ว จะต้องถูกคุกคามอย่างแน่นอน

คูปองท์เชื่อว่าอารมณ์เกิดจากการกระตุ้นให้สะท้อนกลับ ติดตามด้วยการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและมีแนวโน้มที่จะทำสิ่งใดๆ ก็ได้ พัฒนาการทางอารมณ์เริ่มตั้งแต่วัยทารกเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ ขั้นที่ 6 ซึ่งถือว่าเป็นขั้นสูงสุดของพัฒนาการทางอารมณ์นั้น จะมีความสมบูรณ์เป็นหน่วยเดียวกันที่เรียกว่าบูรณาการ เช่น มีอารมณ์ยึดมั่นในการทำมาตราบริวาร ความซื่อ หากมีความซื่อเข้ามาแทรกแซงเพียงเล็กน้อยขอดตามตีกว่า Citing Dupont (1979 : 326-328)

Reid (1977 : 274) ได้วิจัยเรื่องศีลธรรมและการพัฒนาจิต “สอนดีหรือไม่” งานวิจัยนี้มุ่งหมายจะสำรวจทัศนคติของครูเกี่ยวกับการสอนศีลธรรมในโรงเรียน ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นว่า ศีลธรรมจรรยาควรจะเน้นให้สอนในห้องเรียน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนมัธยมชานดิเอโก ด้วยการสุ่มตัวอย่างจากครูที่สอนในหมวดวิชาต่างๆ จำนวน 105 คน เพื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนศีลธรรม

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าครูทุกคนควรสอนศีลธรรมจรยาเพื่อยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น การสอนศีลธรรมจรยาควรจะได้เน้นในห้องเรียน แม้ครูในหมวดวิชาต่าง ๆ ก็ควรจะแทรกการสอนศีลธรรมไว้ในวิชาที่ตนสอนด้วย. นอกจากนี้ยังพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก เห็นว่าศีลธรรม จริยธรรม มีความจำเป็นที่จะต้องสอนในห้องเรียน ส่วนครูที่มีประสบการณ์น้อยไม่เห็นด้วยกับการจัดสอนศีลธรรมในห้องเรียน

2.5 การพัฒนาจริยศึกษาในโรงเรียน

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544 : 17) กล่าวไว้ว่า

ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในกระแสโลกาภิวัตน์ การจัดการศึกษาของไทยเพื่อเตรียมคนให้มุ่งก้าวมัน รู้ทันโลก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อพัฒนาการศึกษา จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร สถาบันครอบครัว ชุมชน วิถีชีวิต และค่านิยมเปลี่ยนไป ค่านิยมในการปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาลดน้อยลง โดยเฉพาะสังคมเมืองไม่ค่อยให้ความสำคัญกับคุณธรรมและจริยธรรม ขาดความศรัทธาในศาสนา ระบบการให้คุณค่าทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป คือ นิยมและเชิดชูเงินตรามากกว่าความดี

การพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนจึงต้องพัฒนาตามแผนการศึกษา (2540 – 2544 : 25) ที่ว่า พัฒนาคคนไทยให้มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม เคารพและรักษากฎเกณฑ์ของสังคม ทำงานด้วยความอดทนมากกว่าการหวังผลสำเร็จด้วยวิธีลัดที่ขาดคุณภาพ ให้คนยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่แต่ละคนนับถือ รู้คุณค่าวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของไทยควบคู่ไปกับการเปิดและเลือกรับวัฒนธรรมต่างประเทศ

นอกจากนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 5) หมวดที่ 1 มาตรา 6 กล่าวว่า

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและ หมวด 4 มาตรา 23 กล่าวว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ศาสนา ศิลป วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย โรงเรียน

ค่าทอถิกมีความมุ่งหมายที่จะนำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาเป็นบรรทัดฐานในการพัฒนาบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน

คุณธรรมจริยธรรมซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย จากวารสารสภาการศึกษาคาทอลิก (2542 : 80) ซึ่งกล่าวถึงแนวทางสร้างยุทธศาสตร์สู่ปี 2000 เรื่อง “คุณธรรมนำความรู้ คู่ความสุข สู่ปี 2000” เป็นการศึกษาที่ยังคงเหมาะสมสำหรับศตวรรษที่ 21 เพราะเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างนานาชาติ ความมีขันติธรรม และการเคารพซึ่งกันและกัน รวมถึงการยอมรับวัฒนธรรม ค่านิยม และวิถีชีวิตของผู้อื่น ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของแต่ละบุคคล ระหว่างกลุ่มสังคม และระหว่างชาติและความพร้อมของบุคคลในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชนของตน ของประเทศของตน และรวมถึงปัญหาของโลกด้วย การศึกษาในลักษณะดังกล่าวนี้ จะส่งเสริมให้สังคมของเราและโลกของเรามีสันติสุขเพื่อฟื้นฟูจิตสำนึก เพื่อปลูกฝังคุณธรรมสากลเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จึงเป็นภารกิจของโรงเรียนทั้งหลายซึ่งโรงเรียนมิได้เป็นสถาบันการเรียนรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่โรงเรียนจะเป็นเครื่องมือของการเปลี่ยนแปลงสังคม และการเสริมสร้างวัฒนธรรมสันติภาพ เป็นเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคม คุณธรรมสากลที่พึงประสงค์ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ได้แก่ ความรักและเมตตาปราณี ซึ่งนับเป็นกุญแจไปสู่การศึกษาในอนาคต เราจะต้องส่งเสริมให้ความเอื้ออาทรที่มีอยู่ในตัวเยาวชนได้แผ่ออกไปสู่คนยากจน คนพิการ คนเจ็บป่วย คนชรา คนด้อยโอกาสทั้งหลาย อันจะเป็นการช่วยยกระดับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติโดยส่วนรวม ความยุติธรรม ความเที่ยงธรรมในสังคมและความเสมอภาค ควรจะเป็นจุดประสงค์หลักของการดำเนินชีวิต เพราะจะนำไปสู่สันติภาพ ความเข้าใจและขันติธรรม โดยเฉพาะในความแตกต่างทางวัฒนธรรม นับเป็นเงื่อนไขของเอกภาพในสังคม การอยู่ร่วมกันโดยสันติ และขจัดปัญหาความขัดแย้งอันจะนำไปสู่สันติภาพของโลกในที่สุด ความร่วมแรงร่วมใจ (Solidarity) ท่ามกลางการประชันขันแข่งที่ปรากฏอยู่ในสังคม ความร่วมมือกันเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และจะต้องเป็นแนวปฏิบัติเพื่อร่วมกับแบกรับภาระความรับผิดชอบในสังคม เปิดใจกว้างรับความเปลี่ยนแปลง (Openness) นอกจากจะยอมรับความเปลี่ยนแปลงแล้ว ยังจะต้องมีบทบาทในการก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางบวกด้วย สำนึกในภาระหน้าที่แห่งการปกป้องสภาวะแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อที่จะเหลือสิ่งที่มีคุณค่าต่อชีวิต ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศวิทยาให้กับมนุษยชาติในอนาคต

ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงตัวอย่างของคุณธรรมสากลที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ดีตามเพื่อความสะดวกในการถ่ายทอดค่านิยมสากลในการเรียนการสอน ได้มีการรวบรวมจัดกลุ่มค่านิยมขึ้น ภายใต้หัวข้อของ สันติภาพ สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย และการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องหลักของศตวรรษที่ 21 ที่จะต้องมีการปลูกจิตสำนึก และจากค่านิยมต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้หัวข้อดังกล่าว จะเน้นคุณธรรมทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติและจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนจริยศึกษาภายในโรงเรียนใน 3 ด้านดังนี้

2.5.1 การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาตามแนวพุทธศาสนา ศักดิ์ศรี ปาณะกุล

(2530 : 20) โดยขอนำเสนอในหัวข้อเรื่องพระพุทธศาสนา ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อย่อยๆ ดังต่อไปนี้

2.5.1.1 พระรัตนตรัย

พระพุทธศาสนา คือ ศาสนาประจำชาติไทย ประกอบด้วยพระรัตนตรัย ได้แก่

พระพุทธ คือ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ได้ตรัสรู้หรือค้นพบ

พระธรรม คือ ความเป็นจริงตามธรรมชาติด้วยพระองค์เอง เป็นผู้รู้

โลกอย่างแจ่มแจ้งเป็นพระอรหันต์ ได้ทรงดับความเศร้าหมองของจิตใจ (กิเลส) ด้วยพระปัญญาอันยิ่งของพระองค์ทรงจำแนกธรรมสั่งสอนทั้งพรหม เทวดา มนุษย์ และหมู่สัตว์ให้รู้ตาม ทรงสามารถอบรมสั่งสอนแนะนำผู้ที่สมควรฝึก ทรงประกาศแบบแห่งการปฏิบัติอันประเสริฐ บริสุทธิ์ บริบูรณ์ พระธรรม คือ ความจริงตามธรรมชาติที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้หรือค้นพบและทรงประกาศสั่งสอน เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและ ปฏิบัติถึงเห็นได้ด้วยตนเองให้ผลไม่จำกัดกาลเวลา พระธรรมที่ทรงแสดงมีทั้งสิ้น 84,000 พระธรรมขันธ์ ซึ่งสามารถสรุปได้ตาม พระโอวาทปาฏิโมกข์ คือ การไม่ทำบาปทั้งปวง การทำกุศลให้ถึงพร้อม และการทำจิตของตนให้ผ่องใส เป็นธรรมที่สมควรน้อมนำมาให้บังเกิดแก่ตน และทำให้แจ้งแก่ตน

พระสงฆ์ คือ สาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ปฏิบัติ ปฏิบัติตาม ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากความเศร้าหมองของจิตใจ(กิเลส) ซึ่งเป็นพระอรหันต์ ได้แก่ โสดาบัตติมรรค โสดาบัตติผล สกิทากามิมรรค สกิทากามิผล อานาคามิมรรค อานาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล นอกจากนั้นยังเป็นผู้สืบต่อและเผยแผ่พระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระศาสนโสภณ (2526 : 1 - 5)

เมื่อพิจารณาจากพระรัตนตรัย จะเห็นว่าพุทธศาสนาคือ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรมคำสั่งสอนของพระองค์ และสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

หลักธรรมสำคัญอันเป็นหัวใจของพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงสอนให้เชื่อในเรื่องของ “เหตุ” และ “ผล” ซึ่ง “เหตุ” คือการกระทำทั้งดี และชั่วที่แต่ละคนได้สร้างขึ้น “ผล” คือ สิ่งที่จะได้รับซึ่งเป็นผลเกิดจาก “เหตุ” ที่ได้ทำลงไปแล้วมาตอบ-สนอง แล้วแต่การกระทำนั้นทุกอย่างเกิดจากเหตุ สร้างเหตุดีหรือสร้างกรรมดี ข่อมได้รับผลดีหรือวิบากกรรมดีสร้างเหตุชั่วหรือสร้างกรรมชั่วข่อมได้รับผลชั่วหรือวิบากกรรมชั่ว กรมศาสนา เล่มที่ 21 (2521 : 287-295)

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงพระธรรมคำสั่งสอน เมื่อวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 มาฆะมาส ณ กรุงราชคฤห์ นครหลวงแห่งแคว้นมคธ เป็นจาตุรงคสันนิบาต คือมีการประชุมใหญ่ของสาวกที่ล้วนเป็นพระอรหันต์ชั้น

อภิญญา 6 และอุปสมบทด้วยพระองค์ที่เรียกว่า เอหิภิกขุอุปสัมปทา ทั้ง

สิ้น 1,250 องค์ โดยพร้อมเพรียงกัน โดยมีได้นักหมายพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงพุทธโอวาท เรียกว่า โอวาทปาฏิโมกข์หรือหัวใจของพระพุทธศาสนามีความว่า “การไม่ทำบาปทั้งสิ้น การยังกุศลให้ถึงพร้อม การทำจิตของตนให้ผ่องใส นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย” กรมการศาสนา เล่มที่ 10 (2521 : 50 - 60)

การไม่ทำบาปทั้งสิ้น คือ การไม่ทำกรรมชั่ว ไม่ให้สร้างเหตุที่ชั่วให้เกิดขึ้น เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดรับผลหรือวิบากกรรมชั่ว หรือกุศลวิบากกรรม คือ ความทุกข์ ความเดือดร้อนทั้งในปัจจุบันและอนาคต ได้แก่ ทุกคติภูมิ 4 กรมการศาสนา เล่มที่ 22 (2521 : 276 - 277) ความชั่วหรืออกุศลกรรมบถ 10 มีดังนี้ กรมการศาสนาเล่มที่ 21 (2521: 321 – 314) และ ชั้นสรรพกิจโกศล ปริเฉทที่ 5 (2521 : 90 - 103)

กายกรรม 3 ได้แก่ การฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ การประพฤตินอกใจ
วจีกรรม 4 ได้แก่ การพูดโกหก การพูดส่อเสียด การกล่าวคำหยาบ การพูดเพื่อเจ้า

มโนกรรม 3 ได้แก่ การอยากได้ของผู้อื่น การคิดร้ายต่อผู้อื่น การเห็นผิด
จากคลองธรรม

การยังกุศลให้ถึงพร้อม คือ การทำความดี เป็นการสร้างเหตุที่ดีเพราะเมื่อวิบากกรรมดีหรือ “กุศลกรรมวิบาก” ส่งผล ความสุขในชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคตจะเกิดขึ้น การ ทำกรรมดีเป็นกามาวจรกุศล ซึ่งผู้กระทำความดีจะได้ผลตอบแทนทางกามคุณ 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ได้รับความสัมผัสดีงาม และผู้กระทำความดีต้องพยายามสร้างกรรมดี เป็นกิจประจำด้วยปัญญา เพื่อจะยังความสุขและความเจริญอันคงทนที่ชีวิตจะได้รับ สม่ำเสมอ ไม่ลุ่มๆ ดอนๆ ซึ่งความดีดังกล่าวได้แก่ บุญกิริยาวัตถุ 10 คือ มหามกุฏราช-วิทยาลัย (2520 : 234 – 241) และ ชุมสรรพกิจโกศล ปริเฉทที่ 5 (2521 : 104)

- 1) ทาน
- 2) ศีล
- 3) ภาวนา
- 4) เคารพบุคคลที่ควรเคารพ
- 5) ขวนขวายในกิจที่ชอบ
- 6) การแผ่กุศลผลบุญ
- 7) การอนุโมทนาบุญ
- 8) การฟังธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ 9) การให้ธรรมเป็นทาน ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้าม 10) การทำความเห็นตรงตามความจริงของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสร้างบุญกิริยาวัตถุ 10 ผู้สร้างจะต้องมีคุณสมบัติ คือ

- 1) ศรัทธา คือ เชื่อด้วยเหตุและผลอันถูกต้อง อันได้แก่

- 1.1) เชื่อว่ากรรมและวิบากกรรมมีจริง
- 1.2) เชื่อว่าบุญบาปเป็นของมีจริง
- 1.3) เชื่อว่านรกสวรรค์เป็นของมีจริง
- 1.4) เชื่อว่าใครทำดีได้รับผลดี ใครทำชั่วก็ได้รับผลชั่ว

2) เจตนา 4 คือ

- 2.1) เจตนาก่อนทำบุญ
- 2.2) เจตนาขณะทำบุญ
- 2.3) เจตนาหลังทำบุญเสร็จแล้วใหม่ๆ
- 2.4) เจตนาหลังทำบุญเสร็จไปนานแล้ว

3) จิตเป็นมหากุศลดวงหนึ่งดวงใดใน 8 ดวง คือ

- 3.1) จิตที่เกิดพร้อมด้วยความดีใจ ประกอบด้วยญาณ ไม่มีสังขารกระตุ้นเตือน
- 3.2) จิตที่เกิดพร้อมด้วยความดีใจ ประกอบด้วยญาณ มีสังขารกระตุ้นเตือน
- 3.3) จิตเกิดพร้อมด้วยความดีใจ ปราศจากญาณ ไม่มีสังขารกระตุ้นเตือน
- 3.4) จิตที่เกิดพร้อมด้วยความดีใจ ปราศจากญาณ มีสังขารกระตุ้นเตือน
- 3.5) จิตที่เกิดพร้อมด้วยความเฉย ประกอบด้วยญาณ ไม่มีสังขารกระตุ้นเตือน
- 3.6) จิตที่เกิดพร้อมด้วยความเฉย ประกอบด้วยญาณมีสังขารกระตุ้นเตือน
- 3.7) จิตที่เกิดพร้อมด้วยความเฉย ปราศจากญาณ ไม่มีสังขารกระตุ้นเตือน
- 3.8) จิตที่เกิดพร้อมด้วยความเฉย ปราศจากญาณ มีสังขารกระตุ้นเตือน

จิตที่เป็นมหากุศล 8 ดวงนี้ไม่ใช่เกิดขึ้นได้ง่ายๆ เพราะจิตมหากุศลนี้ก็จะเกิดขึ้นได้ในผู้ที่มีการพิจารณาตนเองโดยสม่ำเสมอ ไม่ต้องอยู่ในความประมาทในเรื่องของกรรม ไม่ทำความชั่วทั้งทางกาย วาจา และใจ ผู้ที่ตั้งอยู่ในความประมาทไม่พิจารณาตนเองโดยสม่ำเสมอ เมื่อเวลาทำกุศล จะทำด้วยการหวังผล “โลภมูลจิต 8 ดวง” จะเกิดขึ้นแทนแต่ไม่รู้ตัว เพราะ โลภมูลจิต 8 ดวงนี้

คล้ายคลึงกับมหากุศลจิต 8 ดวงมาก การทำจิตให้บริสุทธิ์ เป็นการสร้าง “เหตุ” ที่ดีให้เกิดขึ้นทางใจ แบ่งเป็น 2 ประการ คือ

1) การทำจิตให้บริสุทธิ์ชั่วขณะ หรือสมถกัมมัฏฐาน หรือสมาธิซึ่งหมายถึงการฝึกจิตใจให้ตั้งมั่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงสิ่งเดียว กรรมกรศาสนา เล่มที่ 35 (2521 : 295)

2) การทำจิตให้บริสุทธิ์ตลอดไป หรือวิปัสสนากัมมัฏฐาน หรือปัญญา จะสร้างให้เกิดขึ้นได้ จะต้องมีความสงบให้ครบถ้วน อันได้แก่ ศรัทธา พาหุสัจจะ วิริยารัมภะ ปัญญา อิทธิบาท 4 สีลวิสุทธิ อินทรีย์ 5 สัมมปปทาน พละ 5 มรรคมืองค์ 8

จึงสรุปได้ว่า หลักธรรมคำสั่งสอนซึ่งเป็นหัวใจของพุทธศาสนา คือ หลักโอวาท ปาฏิโมกข์อันประกอบด้วย (1) การละความชั่ว (2) การทำความดี (3) การทำจิตให้บริสุทธิ์ จากหลักโอวาทปาฏิโมกข์ สามารถสรุปออกมาเป็นหลักของ “เหตุ” และ “ผล” ได้ว่า สิ่งทั้งหลายย่อมเกิดจากเหตุ เหตุดี ผลดีก็ตามมา เหตุชั่ว ผลชั่วมก็ตามมา กรรมมีจริงผลของกรรมมีจริง ทางชีวิตของเราตามพระธรรมคำสั่งสอน คือ ไม่ตั้งอยู่ในความประมาทในเรื่องของกรรม พิจารณาตนเองโดยสม่ำเสมอ ไม่ทำความชั่ว ทำความดี และทำจิตให้บริสุทธิ์ หากเรามีความเชื่อในเรื่องของกรรมตามพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็ควรประพฤติตามพระธรรมคำสั่งสอนของพระองค์โดยเคร่งครัด โดยละเว้นกรรมชั่วทางกาย ทางวาจา และทางใจ เพราะเมื่อทำไปแล้วตนเองก็ต้องได้รับผล คือ ความทุกข์ทรมานต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นเหมือนตัวอย่างที่พบในหน้าหนังสือพิมพ์ และเหตุการณ์ที่ได้ประสบกันตนเองอยู่ทุกวัน แต่เราไม่รู้ว่าเป็นเรื่องของกรรมนั่นเอง

2.5.1.2 ศาสนาคริสต์ จริยธรรมคริสต์มีปรากฏบันทึกในพระคัมภีร์ (Bible) ทั้งภาคพันธสัญญาเก่า และภาคพันธสัญญาใหม่ ซึ่งตามความเชื่อของศาสนาแล้ว เชื่อว่า พระคัมภีร์เป็นพระวาจาของพระเป็นเจ้า เป็นคำสั่งสอน แนะนำให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม จริยธรรมของพระเยซูเจ้าเป็นจริยธรรมที่มีรากฐานอยู่ที่การเคารพในคุณค่าของมนุษย์แต่ละคน มนุษย์แต่ละคนนั้นมีคุณค่ายิ่งกว่าทุกสิ่งทุกอย่างในจักรวาล เพราะมนุษย์ได้รับชื่อว่าเป็นบุตรของพระเป็นเจ้า มนุษย์มีวิญญาณที่มีค่า และสูงส่งยิ่งนัก ดังที่นักบุญมาร์โกได้กล่าวไว้ในหนังสือพระธรรมใหม่ว่า ถ้าผู้ใดได้สิ่งของทั้งสิ้นของโลกนี้แต่ต้องเสียชีวิตของตนไป มีอะไรที่ผู้้นั้นจะให้ได้เพื่อชื้อตนเอง กลับมามนุษย์แต่ละคนจึงมีคุณค่าอันหาที่สุดมิได้ และแต่ละคนก็มีคุณค่าเท่าเทียมกัน สำหรับพระเยซูเจ้า นั้น พระองค์ได้แสดงพระองค์ว่าเป็นหนึ่งเดียวกับมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าผู้้นั้นจะมีฐานะต่ำต้อยเพียงใด และโดยเฉพาะคนยากจน คนที่เป็นเหยื่อของความอยุติธรรม ดังคำกล่าวของพระเยซูเจ้า ซึ่งนักบุญมัดติวบันทีกไว้ในพระธรรมใหม่ว่า “เราบอกสิ่งเหล่านี้แก่ท่าน สิ่งซึ่งท่านทำกับพี่น้องของเราไม่ว่าจะเล็กน้อยเพียงใด ก็เท่ากับท่านได้ทำต่อเราเอง” คนบาปก็มีคุณค่าและได้รับการดูแลรักษาโดยมิได้รับการเหยียดหยามเลย คำเปรียบเทียบกับนี้แสดงให้เห็นชัดในเรื่องลูกล้างผลาญ ที่นักบุญลูคาบันทีกไว้ในพระธรรมใหม่ ว่าเมื่อลูกชายคนเล็กที่ขอส่วนแบ่งทรัพย์สินจาก

พ่อ แล้วเดินทางท่องเที่ยวไปใช้เงินจนหมด ตระกำลำบากจนในที่สุดก็กลับใจกลับไปหาพ่อ และ
 ขอเป็นเพียงคนรับใช้ในบ้านของบิดาเท่านั้น เมื่อพ่อซึ่งรอคอยลูกอยู่ทุกวันเห็นบุตรชายคนเล็กกลับ
 มาแต่ไกล ก็วิ่งไปสวมกอดจัดงานเลี้ยงต้อนรับ ไม่ได้คำนึงถึงความผิดพลาดที่ผ่านมาของบุตรชาย
 เลย พระบิดาจะอภัยในความผิดพลาดให้กับทุกคนที่เป็นทุกข์เสียใจ และกลับใจใหม่ ไม่ว่าเขาจะ
 กระทำผิดพลาดมากสักเพียงใดก็ตาม ยอด พิมพิสาร. (2529 : 62-168)

จากรากฐานความเชื่อเกี่ยวกับพระเจ้า ในฐานะที่เป็นบิดาของมวลมนุษยชนนี้ ทำให้คำสอน
 อันสำคัญที่สุดในคริสตศาสนา คือ การสอนให้มนุษย์มีความรัก ดังที่นักบุญมัดติวได้กล่าวไว้ใน
 พระธรรมใหม่ ว่าบัญญัติที่สำคัญและยิ่งใหญ่ที่สุดที่พระเยซูเจ้าทรงตอบแก่ผู้ที่ถามพระองค์ คือ
 “จงรักองค์พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าด้วยสุดจิตสุดใจของเจ้า และด้วยสิ้นสุดความคิดของเจ้า และจงรัก
 เพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง” ความรักแบบที่พระเยซูเจ้าเรียกรื่องนี้ เรียกว่า AGAPE ซึ่งมีความ
 หมายถึงซึ่งกว้าง ไกลทั้งในแง่ที่ต้องให้ความสำคัญสูงสุดแก่พระเป็นเจ้าในชีวิตรมนุษย์ ซึ่งหมายถึง
 การยอมมีพันธะผูกพันอันสูงสุดต่อมนุษย์ด้วยกัน การให้อภัย การมีเมตตา การสละตน การมีใจรัก
 ผู้อื่นตามภารกิจที่มีต่อเพื่อนมนุษย์อย่างสิ้นสุด จิตใจ วิญญาณ กำลัง และปัญญา นี่เป็นข้อเรียก
 รื่องที่ฟังง่าย แต่ในทางปฏิบัติข้อมหมายถึงภารกิจ และพันธกิจอันยิ่งใหญ่ของมนุษย์ด้วยกัน
 มนุษย์ถูกเรียกรื่องให้รักกันและกัน ถึงขนาดที่จะต้องพลีชีพแทนกันได้ ดังกล่าวในพระคัมภีร์
 ของนักบุญยอห์น ที่กล่าวไว้ในหนังสือพระธรรมใหม่ที่ว่า “ไม่มีความรักใดจะยิ่งใหญ่ไปกว่า
 การมีบุคคลยอมพลีชีพ เพื่อมิตรสหาย” ยอด พิมพิสาร. (2529 : 223)

ความรักเป็นคุณธรรมที่ครอบคลุมทุกอย่าง และเป็นรากฐานทางจริยธรรม ไม่เพียงแต่
 สำหรับพระเยซูเจ้าเท่านั้น นักบุญเปาโล (Saint Paul) ผู้ประกาศศาสนาคริสต์ที่สำคัญที่สุดองค์
 หนึ่งถือว่า ความรักนั้นสำคัญที่สุด ดังข้อความจากจดหมายที่นักบุญเปาโลเขียนถึงชาวโครินธ์
 ฉบับที่ 1 ว่า ความรักคือความเมตตา ไม่อิจฉาใคร ความรักไม่โอ้อวด ไม่หยาบคาย ไม่หวงตน
 หรือเห็นแก่ตัว ไม่โกรธง่าย ไม่คอยจับผิดผู้อื่น ไม่เพ่งเล็งบาปของผู้อื่น แต่รักในสัจจะ ความรัก
 ทำให้เผชิญได้ทุกอย่าง มีศรัทธา มีความหวัง และความรักแต่ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด คือ ความรัก จะเป็น
 ได้ว่า ความรัก คือ ทำดี การสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในฐานะเพื่อนมนุษย์ การมีใจรักคนอื่นยอมมี
 การปฏิบัติทางจริยธรรมติดตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น สำหรับพระเยซูเจ้านั้นมาตรฐาน
 การวัดความมีจริยธรรมของมนุษย์ คือ การมีความรักต่อพระเจ้าและต่อเพื่อนมนุษย์นั่นเอง
 ยอด พิมพิสาร. (2529 : 374)

ลักษณะจริยธรรมคริสต์ การเสนอว่า ความรักต่อพระเจ้าและความรักต่อเพื่อนมนุษย์
 เป็นเครื่องวัดจริยธรรมของมนุษย์ พระเยซูเจ้าเสนอภาพบุคคลอันน่าฟังประสงค์สูงสุด ตามแบบ
 คริสต์ไว้เป็นคำสอนเรื่อง มหาวินัย 8 ประการ ดังที่นักบุญมัดติว ได้กล่าวไว้ในหนังสือพระ
 ธรรมใหม่ ความว่า

มหาวินัยแรกแก่ผู้ที่มีจิตใจยากจน เหตุว่า พระอาณาจักรแห่งสวรรค์เป็นของเขา

มหาบุญลาภแก่ผู้ที่มีจิตใจโศกเศร้า เหตุว่าเขาจะได้รับการปลอบโยน

มหาบุญลาภแก่ผู้ที่มีจิตใจอ่อนโยน เหตุว่าเขาจะได้เป็นเจ้าของแผ่นดิน

มหาบุญลาภแก่ผู้หิวกระหายในความยุติธรรม เหตุว่าเขาจะได้รับความพึงพอใจ

มหาบุญลาภแก่ผู้ที่มีจิตใจเมตตากรุณา เหตุว่าเขาจะได้รับความเมตตากรุณาจุกกัน

มหาบุญลาภแก่ผู้ที่มีจิตใจบริสุทธิ์ เหตุว่าเขาจะได้พบพระเป็นเจ้า

มหาบุญลาภแก่ผู้สร้างสันติ เหตุว่าพระเจ้าจะเรียกเขาว่าบุตรของพระองค์

มหาบุญลาภแก่ผู้ถูกข่มเหง เพราะความยุติธรรม เพราะพระอาณาจักรแห่งสวรรค์เป็นของเขา ยอด พิมพิสาร. (2529 : 7)

สังเกตได้ว่า มหาบุญลาภ 8 ประการนี้ ออกจะเป็นการทวนกระแสค่านิยมเกี่ยวกับชีวิตที่ดีของมนุษย์อยู่มาก เพราะบ่อยครั้งความสำเร็จของมนุษย์ถูกวัดด้วยการมีเงินทอง การมีอำนาจหรือการเป็นผู้ชนะ แต่พระเยซูเจ้ากำลังเสนอให้มนุษย์เป็นผู้ชนะในอาณาจักรแห่งสวรรค์ ซึ่งต้องหิวกระหายความยุติธรรม สร้างสันติ และมักจะถูกข่มเหง มีใจยากจน โศกเศร้า อ่อนโยน เมตตากรุณา และบริสุทธิ์ คุณสมบัติเหล่านี้มาควบคู่กับการหิวกระหายในความยุติธรรม ซึ่งเป็นลักษณะของผู้อ่อนโยน การมีใจบริสุทธิ์ก็อาจ หมายถึง การสร้างสันติ ซึ่งต้องต่อสู้กับความยุติธรรมอยู่ไม่น้อย อีกทั้งข้อเรียกร้องให้ รักพระเป็นเจ้า และรักเพื่อนมนุษย์อย่างเต็มกำลัง ก็มีสิ่งที่จะถือปฏิบัติได้ง่าย ๆ หากแต่ต้องอาศัยศรัทธากำลึงกายกำลึงใจอย่างเต็มที่เท่าที่มนุษย์จะกระทำได้ สุวรรณ วลัยไวยธรรม. (2528 : 151-152)

การที่พระเยซูเจ้าประกาศมหาบุญลาภ 8 ประการ ซึ่งเป็นพื้นฐานของจริยธรรมคริสต์นี้ เป็นไปในลักษณะของพระองค์เป็นประกาศของพระเป็นเจ้ามิใช่ผู้ออกกฎหมายมาบังคับ พระเยซูเจ้าให้ความสนใจกับคน และหลักการมากกว่ากฎที่กำหนด พระองค์ทรงเห็นว่า บุคลิกภาพของผู้มีใจบริสุทธิ์น่าจะเป็นรากฐานที่มาของการกระทำที่ดี มากกว่าการบังคับมนุษย์ให้มีพฤติกรรมที่ต้องตามกฎจริยธรรมโดยใช้กฎระเบียบจากภายนอกมากำหนดคนมนุษย์ พระเยซูเจ้าทรงเห็นว่า การสอนคนให้มีใจรัก ห่วงใยเพื่อนมนุษย์ จะเป็นรากฐานทางบุคลิกภาพที่สำคัญกว่าการออกกฎว่า ห้ามฆ่าเพื่อนมนุษย์ ห้ามใช้วาจาไม่สุภาพกับเพื่อนบ้าน ห้ามขโมย ฯลฯ เกี่ยวกับมหาบุญลาภ 8 ประการนี้ พระเยซูเจ้าไม่ได้ทรงสั่งมนุษย์ แต่ทรงแสดงแก่นมนุษย์โดยการดำเนินชีวิตของพระองค์เองบนโลกนี้ให้

ปรากฏเป็นข้อใจแสดงจากพระเป็นเจ้า และก็เป็นความหวังให้กับมนุษย์ว่า มนุษย์สามารถที่จะพัฒนาตนเองได้เฉกเช่นพระบิดาเจ้าสวรรค์

ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า หลักจริยธรรมตามแนวของศาสนา และปรัชญาของศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์มักจะหมายถึงพันธะที่มนุษย์มีต่อเพื่อนมนุษย์ และทวีความสลับซับซ้อนมากขึ้น เมื่อมีการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม มนุษย์จึงต้องมีจริยธรรมต่อสังคม ซึ่งจะเป็นปัจจัยพื้นฐานช่วยให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย และเป็นสุขร่มเย็นกันถ้วนหน้า

ซึ่งสอดคล้องกับ มาลินี จุฑะรพ (2539 : 223) กล่าวไว้ว่า การอบรมโดยใช้หลักธรรมของศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งสร้างบุคคลให้มีคุณภาพ

2.5.1.3 องค์ประกอบการสอนจริยธรรมในโรงเรียน เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าการให้การศึกษาในโรงเรียนนั้นมีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ ดังที่ สมเด็จพระญาณสังวรได้แสดงความคิดเห็นว่า ให้มีความรู้และมีความประพฤติดีควบคู่กันไป และเพื่อที่จะได้บรรลุจุดมุ่งหมายทั้ง 2 ประการ คือ ต้องอาศัยตัวจักรที่สำคัญ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูในโรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร. (2526 : 22) เพราะผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญที่จะแปรความคิดของนักเรียนให้เดินถูกทางได้มากกว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จำรัส ดวงธิดาสาร. (2531 : 10) ดังนั้น ส่วนนำอันสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมในสถานศึกษา คือ บุคลากรทางการศึกษา พุดง่าย ๆ ก็คือ ผู้บริหารการศึกษาและคณะครูนั่นเอง รวีวรรณ ทุมชัย. (2527:12-13)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้กำหนดให้มีการจัดจริยศึกษา โดยให้คำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ

1. ดำเนินการให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านความประพฤติและการปฏิบัติตนให้แก่นักเรียน

2. การจัดสิ่งแวดล้อม และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

3. การสอนจริยศึกษาในชั่วโมงการเรียนการสอน

4. การสอนแทรกจริยศึกษาในทุกวิชาที่สอนและทุกกิจกรรม

5. การจัดกิจกรรมทางด้านจริยศึกษาในสถานศึกษา ขำเลียง วุฒิจันทร์.

(2524 : 186)

การที่โรงเรียนจะปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กได้นั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกัน ดังนี้

1. การบริหารโรงเรียน ได้แก่ การปฏิบัติเป็นแบบอย่างของครูแก่นักเรียน

กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ ติดตามผล ฯลฯ เป็นต้น

2. การจัดสภาพแวดล้อม ให้สอดคล้องกับการสอนของครู

3. การสอนของครู

4. การจัดกิจกรรมด้านจริยศึกษา สำเร็จ เฉลิมเผ่า. (2527 : 18-19)

เพ็ญเจท์ อ่างใน สุชา จันทน์เอม (2540 : 33) กล่าวว่า การพัฒนาการทางด้านความรู้และความเข้าใจทางด้านสติปัญญา ก็คือบุคคลสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมสามารถดัดแปลงความคิดและการแสดงออกของคนได้ดี

ส่วน พุทธทาส ภิกขุ (2505 : 199) ได้แสดงความคิดเห็นว่าการที่เราจะมีการศึกษาคือ มีจริยธรรม โดยเฉพาะจะสำเร็จประโยชน์ต่อนักเรียนได้จริงนี้ เราต้องมีองค์ 3 เป็นอย่างน้อยคือ

1. มีครูดี คือ มีครูซึ่งเป็นผู้มีคุณลักษณะสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านความรู้และความประพฤติเหมาะสมต่อการเป็นผู้สอนคนให้เป็นคนดี มีความรู้ได้แท้จริง

2. มีวิธีการสอนดี คือ เป็นผู้ที่สามารถสอนหรือพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะแห่งความเป็นพลเมืองดีตามที่สังคมต้องการได้

3. มีสิ่งแวดล้อมดี คือ จัดหรือพัฒนาสิ่งทั้งปวง ที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสจากทางด้านกาย และใจ เป็นต้น ให้มีคุณลักษณะเอื้อต่อการพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้มีความประพฤติดี

จากความคิดเห็นของผู้ที่ต่างกล่าวสอดคล้องกันนี้ จึงทำให้สรุปได้ว่าองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนนั้น ได้แก่

1. การบริหารโรงเรียน
2. การสอนหรือวิธีการสอนของครู
3. การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับการสอนของครู
4. การจัดกิจกรรมจริยศึกษา

ทั้ง 4 องค์ประกอบนี้ ควรต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กัน และมีความสัมพันธ์กันทั้งหมด การส่งเสริมจริยธรรมให้แก่เด็กในโรงเรียนจึงจะบรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้

2.5.1.4 การอบรมสั่งสอน ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2520 นั้น มุ่งเสริมสร้างคุณภาพของเยาวชนของชาติให้เป็นคนดี มีศีลธรรม มีคุณธรรม จริยธรรมที่ค้ำจุน เป็นพลเมืองดีของชาติและถึงพร้อมด้วยคุณลักษณะของคนไทยที่สำคัญ และจำเป็นต้องปลูกฝังให้ถึงพร้อมในสถานการณ์ปัจจุบัน 10 ประการ คือ

- 1) มีระเบียบวินัย
- 2) มีความซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรม
- 3) ขยัน ประหยัด และขีตมั่นในสัมมาชีพ
- 4) สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม และประเทศชาติ
- 5) รู้จักคิดริเริ่ม วิจาร์ณ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
- 6) กระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติ

ศาสนา พระมหากษัตริย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหากฝ่าฝืนโดยไม่แจ้งเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 7) มีพละทานมัยสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจ
- 8) รู้จักฟังตนเอง และมีอุคมคติ
- 9) มีความภาคภูมิใจ และรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรของชาติ

มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ สามัคคี กรมการศาสนา. (2521 : 1)

คุณลักษณะทั้ง 10 ประการนี้ ก็คือ เป้าหมายในการอบรมสั่งสอนจริยธรรมนั่นเอง และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในส่วนที่เกี่ยวกับจริยศึกษา ตามที่ ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์ (2524 : 31-32) ได้รวบรวมไว้ดังนี้

1. เพื่อให้มีทรศนะที่ดีต่อสมาชิพทุกชนิด มีระเบียบวินัยในการทำงาน ทั้งใน ส่วนตัวและหมู่คณะ มานะพากเพียร อดทน ประหยัด และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
 2. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพต่อกฎหมายและกติกายของสังคม รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม ตลอดจนเสริมสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมใน สังคม
 3. เพื่อให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคี และเสียสละเพื่อ ส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีอย่างมีหลักการและเหตุผล
 4. เพื่อให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และให้รู้จักส่งเสริมการสาธารณสุขของ ชุมชน
 5. เพื่อปลูกฝังให้มีความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ให้มีความรู้และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ร่วมกันธำรงรักษาความปลอดภัย และความมั่นคงของประเทศชาติ
 6. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีของมนุษยชาติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ไม่มีการกำหนดรายวิชาที่สอน จริยศึกษาโดยตรง แต่ให้สอดแทรกวิชาจริยศึกษาไว้ในทุกวิชาที่สอน จึงเป็นหน้าที่ของครูประจำ วิชาทุกวิชาที่จะต้องส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักเรียน

2.5.1.5 หลักการและวิธีการในการสอนจริยศึกษา ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีดังนี้

1. หลักการ

1.1 จริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ทุกคนจะต้องเรียนรู้และ ปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ

1.2 การจัดกิจกรรมจะต้องดำเนินการ ทั้งในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ข้อปฏิบัติของผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียนและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ใน โรงเรียน ระเบียบของโรง เรียน การเรียนการสอนจริยศึกษา และการสอนจริยศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ และมีความ สัมพันธ์กับชุมชน

1.3 การสอนจริยศึกษา ต้องให้ผสมผสานอยู่ในทุกวิชา และในทุกกิจกรรม

ของโรงเรียน

1.4 การพัฒนาบุคลิกภาพต้องยึดหลักจริยธรรมเป็นแนวปฏิบัติ และให้สอด

คล้องกับวัฒนธรรมไทย

1.5 มวลชนต้องปฏิบัติตามหลักจริยธรรม คือ งดเว้นการทำชั่ว ทำความดี และมีจิตใจบริสุทธิ์

1.6 การจัดสิ่งแวดล้อมจะต้องจัด และควบคุมดูแลให้เป็นไปในทางสนับสนุน หรือส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม

2. วิธีการ

2.1 จัดโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการสอนจริยศึกษา ในโรงเรียนอย่างสืบเนื่องสม่ำเสมอ ไม่ให้มีสภาพเสื่อมโทรมขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สกปรกรกรุงรัง ไม่ว่าจะเป็นส่วนใด ที่ใด ในโรงเรียน

2.2 หัวหน้าสถานศึกษา ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุก ๆ คน ในโรงเรียน ประพฤติตนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม และทำตามหน้าที่ของตน โดยสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

2.3 ดำเนินการอบรมสั่งสอนนักเรียนทั้งนอก และใน โรงเรียนให้ประพฤติตามหลักจริยธรรม และหน้าที่ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอสืบเนื่องไม่ให้ขาด

2.4 สังคม และสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียนมีอิทธิพลในด้านจริยธรรมต่อนักเรียนมาก จึงควรจัดแนวปฏิบัติในด้านจริยธรรมภายนอกโรงเรียนโดยให้สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.5 กำหนดระเบียบโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ ตามหลักจริยธรรม และดำเนินการให้นักเรียนถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ โดยครูไม่ต้องไปพร่ำสอน และเฝ้าดูเพื่อเป็นการฝึกวินัยในตนเองของนักเรียนไปในตัวด้วย

2.6 การสอนจริยธรรมในห้องเรียนจะต้องมีการเรียนทฤษฎี และปฏิบัติโดยให้ได้ปฏิบัติจริง และปฏิบัติจนเป็นนิสัยเป็นการสำคัญ

2.7 สอดแทรกจริยศึกษาในการสอนวิชาอื่น ๆ และการจัดกิจกรรมทุกประเภทของโรงเรียน

2.8 จัดให้มีอุปกรณ์การสอนจริยศึกษา กิจกรรมส่งเสริมจริยศึกษา และห้องจริยศึกษา และห้องจริยศึกษาตามความเหมาะสม

2.9 จัดให้มีการประเมินผล และวัดผล การจัด และการสอนจริยศึกษาทุกระยะ และนำผลการประเมินผลและวัดผลมาปรับปรุงการจัด และการสอนจริยศึกษาทุกระยะ และนำผลการประเมินผล และวัดผลมาปรับปรุงการจัด และการสอนจริยศึกษา ในโรงเรียนให้นักเรียนได้มีคุณสมบัติของคนไทยตามคุณลักษณะทางจริยธรรมของสังคมไทยโดยสมบูรณ์ กรมศาสนา. (2521 : 13)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.1.6 หลักการสอนจริยธรรมและค่านิยม สรุปได้ดังนี้

1. ให้ครูฟังเสียงถึงการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหา เพราะสิ่งที่ต้องการแท้จริงจากการ

สอนก็คือ การปฏิบัติจริยธรรมและค่านิยมนั้น ๆ มากกว่าความสามารถที่จะจดจำเนื้อหาหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ ดังนั้นครูผู้สอนต้องตระหนักไว้เสมอว่า เป้าหมายการสอน และผลของการสอนที่แท้จริงอยู่ที่พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติของนักเรียนเป็นสำคัญ

2. ให้คณะครูในโรงเรียนร่วมมือกันสอนหรืออบรมนักเรียนในทุกระดับชั้น การที่บุคคลจะเกิดทักษะ หรือความชำนาญในกิจการงานใด ๆ ได้จะต้องเป็นผู้ฝึกหัด กระทำกิจกรรมนั้นบ่อย ๆ หรือต่อเนื่องกันได้ ก็ขึ้นอยู่กับการสอนหรือการอบรมของครูที่ ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ฉะนั้น และมีใช่เป็นหน้าที่เฉพาะของครู อาจารย์ผู้สอนจริยศึกษาเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของครู อาจารย์ ทุกคน ที่ต้องร่วมมือกันให้การสั่งสอนอบรมด้วย

3. ให้ครูสอดแทรกการสอนหรือการอบรมจริยธรรมเข้าไปในทุกวิชา ทุกโอกาส พนัส หันนากินทร์. (2520 : 45) โดยทั่วไป ลักษณะการประพฤติปฏิบัติ หรือที่เรียกรวมในที่นี้ว่า จริยธรรมของมนุษย์นั้น จะแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมตามสถานการณ์ต่าง ๆ กล่าวโดยง่าย คือ เกิดขึ้นได้ทุกโอกาสในชีวิตประจำวัน ฉะนั้นการสอนหรือการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนครูจึงควรกระทำทันทีที่มีสถานการณ์เกิดขึ้น โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลา สถานที่ เพื่อครูจะได้ชี้แจงให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้โดยไม่รู้ตัว หรือไม่ก็สามารถปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมให้ถูกต้องเหมาะสมได้ทันทั่วทั้งที่ ดังนั้น การสอดแทรกจริยธรรมนั้นจะต้องปฏิบัติทั้งภายในโรงเรียน หรือในชั้นเรียน และภายนอกชั้นเรียน ยุพิน พิพิธกุล. (2528 : 112) นอกจากนี้ กลวิธีหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างและปลูกฝัง จริยธรรม ครูอาจารย์ทุกคนควรหาวิธีสอดแทรกจริยธรรมในช่วงเวลาสอน โดยหยิบยกเรื่องราวที่ดี และไม่ดีที่เกิดขึ้นจริง ในสังคมมาชี้แจง แนะนำหรืออภิปรายในห้องเรียนแม้จะเป็นเวลาเล็กน้อย แต่ถ้าได้ปฏิบัติเป็นประจำก็เกิดคุณค่ามหาศาล หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. (2525 : 260) วิธีสอนที่ดีอีกวิธีหนึ่ง คือ การสอดแทรก จริยธรรมในสรรพวิชาต่าง ๆ และควรให้ครูอาจารย์ ทุกคนเน้นเรื่องจริยธรรมในวิชาอื่น ๆ ด้วย บุญยืน สุภาพ วนิช สุธารัตน์ และ สุขษษฐ ม่าเหรัมย์. (2534 : 35-38)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การสอนจริยศึกษา เป็นกิจกรรมต่อเนื่อง สอนสอดแทรกได้ทุกเวลา ทุกโอกาส และทุกสถานการณ์ ที่เกิดขึ้น ควรสอนให้สัมพันธ์กับกลุ่มอื่น ๆ และกลุ่มของตนเอง ลักษณะในส่วนนี้ทำให้เห็นแนวปฏิบัติเพิ่มเติมได้อีกในวงกว้างออกไป ไม่ว่าหมวดวิชาใด เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย หรือภาษาต่างประเทศ พลศึกษา ศิลปปฏิบัติ หมวด การงาน และอาชีพ ฯลฯ ก็เกี่ยวข้องกับจริยศึกษา ได้โดยอาศัยการฝึกปฏิบัติงาน เฉลิม บุญธรรมเจริญ. (2526:9) เนื้อหาวิชาเหล่านั้นไม่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมของความเป็นคนดีโดยตรงก็จริง แต่กิจกรรมการเรียนการสอนสามารถปลูกฝังแนวคิดและฝึกปฏิบัติพฤติกรรมทางจริยธรรมได้โดยอ้อม เช่นเดียวกัน ก่องแก้ว เจริญอักษร. (2522 : 41)

ในการกำหนดเวลาเข้าเรียนและเลิกเรียนวันหนึ่ง ๆ นั้น เป็นกำหนดเวลาที่นักเรียนจะต้องเรียนตามตารางสอนของครู มิได้หมายความว่านอกเวลาดังกล่าวนี้ ครูจะพ้นจากความรับผิดชอบ

ชอบที่ต้องอบรมสั่งสอนนักเรียน การสอนวิชาจริยธรรม และการทำให้นักเรียนมีความประพฤติ นั้น เป็นเรื่องของการปฏิบัติมากกว่าวิชาการ เพราะฉะนั้น การสอนในห้องเรียนจึงไม่เป็นการเพียงพอ ต้องคำนึงถึงการปฏิบัติจริง ๆ นอกห้องเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งตามแผนพัฒนาจริยศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการ ก็มีนโยบายว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนจริยศึกษา ให้เน้นภาคปฏิบัติเป็นสำคัญ และมีการจัดอบรมทั้งในเวลา และนอกเวลาเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. (2529 : 15-32) หน่วย ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา แนะนำว่า ครูทุกคนต้องมีหน้าที่ในการอบรม สั่งสอนจริยธรรม แม้ว่าจะทำการสอนวิชาโดยยึดตาม สอนจริยธรรมทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งครูอาจ ใช้วิธีการสอนต่าง ๆ ต่อไปนี้ได้ คือ

1. การกำหนดปรัชญาของโรงเรียน
2. การจัดกิจกรรมกลุ่ม
3. การพัฒนาค่านิยม
4. การจัดสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมทั้งภายใน โรงเรียนและนอก

โรงเรียน กรมสามัญศึกษา. (2525 : 26)

การให้การอบรม หรือการให้คำแนะนำที่เกี่ยวกับจริยธรรม ควรพยายามกระทำเป็นราย บุคคล จะได้ผลและน่าสนใจกว่า สมพงษ์ จิตระดับ. (2530 : 179-180)

การสั่งสอนอบรมจริยศึกษาในโรงเรียนต้องไม่เป็นเพียงทฤษฎีเท่านั้น ต้องมีผลในการ ปฏิบัติจริงด้วย พุทธทาส ภิกขุ (2528 : 118-119) ให้ความเห็นว่า การศึกษาในปัจจุบันนี้ไม่ ประสบความสำเร็จในแง่จริยธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งที่ปรารถนาอย่างหนึ่งในการให้การศึกษา เรา เรียกว่าจริยศึกษา แล้วท่องจำมาสอบ เป็นต้น ไม่ได้ผลในทางความประพฤติปฏิบัติ แล้วผลอันนี้ก็ ปรากฏในรูปของความวิปริตผันแปรไปต่าง ๆ แห่งความประพฤติของเด็ก และเยาวชนทั้งหลายที่มี อยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะที่เห็นกันอยู่ทั่วไปในระดับนักเรียน ตลอดถึงนิสิตนักศึกษาด้วย และผล จากการสอนจริยศึกษานั้นจำเป็นต้องดูจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนทั้งในด้านความ เข้าใจ ทศนคติ และพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็น ไม่ใช่การตอบคำถามในการสอบอย่างเดียว ทั้ง นี้เพราะเหตุว่านักเรียนที่สอบได้คะแนนดี ไม่จำเป็นต้องมีความประพฤติดีด้วยเสมอไป ชำรง บัว ศรี. (2512 : 125) ดังนั้นการสอนจริยศึกษานั้นต้องมุ่งถึงถึงการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหา ทั้งนี้เพราะ สิ่งที่เราต้องการ คือ การปฏิบัติจริยธรรมและค่านิยมนั้น ๆ มากกว่าความสามารถที่จะจดจำเนื้อหา หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ พันธ์ หันนาคินทร์. (2520 : 150) วิธีการสอนจริยศึกษาเป็นการสอนที่ เน้นเชิงปฏิบัติ จะต้องทำอย่างสม่ำเสมอ และสอนในทุกโอกาสตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และนำไป สอนให้สัมพันธ์กับกลุ่มอื่นให้มากที่สุด โดยยึดหลักการสอนทั่วไปดังนี้

1. สอนจากสิ่งที่รู้แล้ว ไปยังสิ่งที่ไม่รู้
2. สอนจากสิ่งที่เข้าใจง่าย ไปหาสิ่งที่ซับซ้อน
3. สอนจากสิ่งที่มีตัวตน ไปหาสิ่งที่ไม่มีความตัวตน

4. สอนจากวิเคราะห์ไปหาวิธีสังเคราะห์
5. สอนให้เป็นไปตามธรรมชาติ
6. สอนโดยใช้วิธีใช้เหตุผลให้เหมาะสมกับจิตใจเด็ก
7. สอนจากสิ่งจำเพราะไปหาสิ่งทั่วไป
8. สอนจากสิ่งที่ได้พบเห็นไปหาเหตุผล
9. สอนให้ผ่านประสบการณ์
10. สอนตามความสามารถของเด็ก
11. สอนให้เรียนจากการกระทำ
12. สอนจากปัญหาจริง ๆ
13. สอนโดยวิธีให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน
14. สอนโดยวิธีแนะและช่วยผู้ให้เด็กได้ใช้การสังเกต พิจารณาค้นคว้าหา

เหตุผล และสรุปคำตอบด้วยตนเอง

15. สอนโดยใช้อุปกรณ์การสอน
16. สอนตามหลักการวิทยาศาสตร์
17. สอนให้รู้จักวัดผลให้ตัวเอง
18. สอนให้สัมพันธ์กับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน
19. สอนให้มีกิจกรรมต่าง ๆ
20. สอนให้เด็กได้รับความสำเร็จตามธรรมชาติ
21. สอนให้เด็กสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ (สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. 2520 : 1-2)

ประเทศไทย. 2520 : 1-2)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่าการอบรมสั่งสอนจริยศึกษานั้นควรใช้วิธีการบูรณาการคือ สอดแทรกจริยธรรมลงในทุกวิชาที่ครูสอน และเป็นหน้าที่ของครูประจำวิชาทุกวิชาที่จะต้องอบรมสั่งสอนจริยศึกษาให้กับนักเรียน นอกจากนั้นในการสอน และการอบรมควรเน้นที่การประพฤติปฏิบัติจริงในชีวิตมากกว่าเน้นการท่องจำจริยธรรมได้มาก และนำไปทำข้อสอบได้คะแนนดี

2.5.2 การจัดกิจกรรมจริยศึกษา

หลักสูตรการเรียนการสอนได้ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมจริยศึกษา เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถรับผิดชอบในการทำงานของตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกคุณธรรมอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย เพื่อเป็นการปลูกฝังความคิด ให้ทำแต่ความดี ละเว้นความชั่ว มีอารมณ์แจ่มใส ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ความสำนึกและการปฏิบัติให้เหมาะสมกับ วัย และ โอกาส ดังนั้น การจัดกิจกรรมจริยศึกษาจึงต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ คือฝึกกระทำทุกวัน เช่นการ สวดมนต์ การทำกายและใจให้สงบมีสมาธิ ซึ่ง

เป็นกิจกรรมพิเศษที่ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมและความคิดเห็นในทางที่ถูกต้องเหมาะสมได้มากที่สุดฝึกในทุกโอกาสที่เหตุการณ์เกิดขึ้นตักเตือนแก้ไขได้ทันทีที่พบข้อบกพร่องและฝึกปฏิบัติจริง

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม เกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้กำหนดไว้ว่ารัฐพึงสนับสนุนกิจกรรมเยาวชนและจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีบุคลิกภาพที่ดี มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ยึดมั่นร่วมมือกันธำรงรักษาและป้องกันสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

นอกจากนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ยังได้กำหนดกิจกรรมไว้ 10 ประเภท ซึ่งในจำนวนดังกล่าวนี้จัดเป็นกิจกรรมที่มีสาระขอบข่ายเกี่ยวข้องกับงานการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนโดยตรงรวม 3 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือหรือนูคาชาด หรือเนตรนารี หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์ กิจกรรมศาสนา กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย (กรมวิชาการ, 2521 : 22-25)

ฉะนั้น การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมในที่นี้ จึงหมายถึงกิจกรรมใด ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกโรงเรียน ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในด้านการปลูกฝัง พัฒนาบุคลิกลักษณะนิสัยนักเรียนให้ออกงามด้วยหลักของความรู้และความประพฤติดีควบคู่กันไป ได้แก่

1. กิจกรรมลูกเสือหรือนูคาชาด หรือเนตรนารี หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์
2. กิจกรรมศาสนา
3. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย กรมวิชาการ. (2521 : 22-25)

ฉะนั้น การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมในที่นี้ จึงหมายถึงกิจกรรมใด ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกโรงเรียน ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในด้านการปลูกฝัง พัฒนาบุคลิกลักษณะนิสัยนักเรียนให้ออกงามด้วยหลักของความรู้และความประพฤติดีควบคู่กัน

ในภาคปฏิบัติของการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมแก่นักเรียนนั้น ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการจะได้คำนึงถึงหลักในการจัดดังนี้

1. กิจกรรมที่จัด ควรเหมาะสมกับวัยและสิ่งแวดล้อม
2. ปฏิบัติสม่ำเสมอ
3. คณะครูและผู้ปกครองนักเรียนควรร่วมมือกัน
4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรร่วมปรึกษาหารือกัน เพื่อจะได้ช่วยกันแก้

ปัญหาอุปสรรค

5. ควรมีการยกย่อง ลงโทษ ชมเชย หรือให้รางวัลควบคู่กันไปด้วย จิตดา

สิทธิฤทธิ์. (2523 : 18)

ส่วนแนวทางในการจัดกิจกรรมนั้น ควรดำเนินการดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในห้องเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ออกไปและต้องขออนุญาตทุกครั้งก่อนนำไปใช้

1. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมทางศาสนาภายในโรงเรียนตามโอกาส เนื่องในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันคริสตมาส สำหรับผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ เป็นต้น

2. ให้นักเรียนปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีระเบียบและสอดแทรกบรรยากาศทางศาสนา

ในกิจวัตรประจำวัน ตามที่แต่ละโรงเรียนจะจัดให้เหมาะสม เช่น การฟังอภิปรายธรรม การทำสมาธิ หรือพานักเรียนไปวัดบ้างตามโอกาส

3. จัดแข่งขันการตอบปัญหาที่นักเรียนต้องอ่านหนังสือที่โรงเรียนกำหนดไว้ จึงจะตอบได้ เช่น หนังสือนิทานชาดก ประวัติพุทธสาวก เป็นต้น

4. ประกาศยกย่องนักเรียนที่ประพฤติดีให้ปรากฏในที่ประชุม

5. ให้คะแนนความประพฤติเป็นเครื่องมือในการอบรมจริยศึกษาในโรงเรียน

ลลอ การุณยนิช. (ม.ป.ป. : 110)

ในส่วนของกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์วิชาลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งมี จุดมุ่งหมายที่จะฝึกเด็กให้บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์นั้น ควรได้รับการส่งเสริม การที่เด็กได้มีโอกาสแต่งเครื่องแบบลูกเสือและอนุชาต เป็นครั้งคราวก็เป็นเครื่องจูงใจให้อยากทำดี บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและผู้อื่น ตลอดจนเป็นเครื่องเตือนให้ระลึกในหน้าที่ยิ่งขึ้น ชาลี ลัทธิ. (2507 : 64)

สถานศึกษาควรจัดให้มีกิจกรรมภาคปฏิบัติตามโอกาสที่จะทำได้ เช่น พิธียอดคุณ ทอดผ้าป่า ฟังเทศน์ ทำบุญในโอกาสต่าง ๆ โดยให้นักเรียนนักศึกษาปฏิบัติเอง ครู อาจารย์เป็นเพียงที่ปรึกษา สถาพร มาลีเวชพงศ์. (2517 : 105) และควรจัดให้มีการเลือกสรรนักศึกษาที่มีมรรยาทดี ประพฤติดี มีอุปนิสัยดีงามจำนวนหนึ่งขึ้นเป็นประจำทุกปี แล้วยกย่องให้ปรากฏแก่บรรดานักเรียนและบุคคลทั่วไป หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู. (2525 : 260)

นอกจากนี้โรงเรียนมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังความคิด และนิสัยที่ดีให้กับนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนหลาย ๆ อย่าง จัดทุกเวลา ทุกโอกาส ได้แก่ ส่งเสริมการประกวดแข่งขันการปฏิบัติของนักเรียนในเรื่องของความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ขยันอดทน การทำงานกลุ่ม และมรรยาทต่าง ๆ เป็นต้น เฉลิม บุญธรรมเจริญ. (2526 : 8)

กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทางด้านจิตใจ น้ำใจ และศีลธรรมอาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภทด้วยกัน คือ

1. กิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ
2. กิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม
3. กิจกรรมชมรมอาสาสมัคร
4. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี สมพงษ์ จิตระดับ. (2530 : 177)

และแนวทางในการจัดกิจกรรมในด้านจริยธรรมยังมีเพิ่มเติมอีก ดังนี้

1. จัดโครงการมอบประกาศเกียรติบัตรหรือรางวัลแก่นักเรียนที่ประพฤติดี
2. นำนักเรียนไปทำบุญตักบาตรหรือเวียนเทียนที่วัดร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน
3. จัดประกวดเล่านิทานธรรมะหรือนิทานชาดก
4. จัดการแสดงนักเรียน โดยเน้นเนื้อเรื่องเป็นคติธรรม
5. นิมนต์พระสงฆ์มาแสดงปาฐกถาธรรมที่โรงเรียน อารี จำปาทอง.

(2532 : 43)

จากแนวทางต่าง ๆ เหล่านี้ อาจนำมาประมวลจัดเป็นกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน เช่น

1. จัดกิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียนอาจจะต้องจัดหลายศาสนาเท่าเทียมกันถ้ามีนักเรียนที่นับถือศาสนาต่าง ๆ กัน
2. การประกวดต่าง ๆ เช่น ตอบคำถามธรรมะ หรือตอบความรู้จากพระคัมภีร์ (Bible) ฯลฯ
3. การประกาศเกียรติคุณของนักเรียนที่มีจริยธรรมสูงให้สังคมได้ทราบ เพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติ และเป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่สังคม
4. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ฯลฯ
5. ดัดข้อความเกี่ยวกับจริยธรรมไว้ตามบริเวณต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจนักเรียนเมื่อได้อ่านบ่อยครั้ง
6. เชิญวิทยากรที่มีคุณธรรมจริยธรรมสูงมาบรรยาย แนะนำนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรมให้นักเรียน

จากแนวทางต่าง ๆ เหล่านี้อาจนำมาประมวลจัดเป็นกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนอาชีวศึกษา ได้แก่

1. จัดกิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียน อาจจะต้องจัดหลายศาสนาเท่าเทียมกัน ถ้ามีนักเรียนที่นับถือศาสนาต่าง ๆ กัน
2. การแข่งขันความรู้ความสามารถในด้านศาสนาหรือหลักธรรมะ เช่น ตอบคำถามเกี่ยวกับจริยธรรมหรือความรู้จากพระคัมภีร์ (Bible) ฯลฯ
3. การประกาศเกียรติคุณของนักเรียนที่มีจริยธรรมสูง ให้สังคมได้รับทราบเพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติและเป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่สังคม
4. การออกไปเยี่ยมเยียนผู้เจ็บป่วยทั้งร่างกายและจิตใจ คนพิการ คนชรา ฯลฯ
5. ดัดข้อความเกี่ยวกับจริยธรรมหรือคุณธรรมไว้ตามบริเวณต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจนักเรียน
6. เชิญวิทยากรที่มีคุณธรรมและจริยธรรมและมีความรู้ที่กว้างขวางเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ มาบรรยายชี้แนะและโน้มน้าวจิตใจของนักเรียนให้ตั้งอยู่ในคุณงามความดี

เกื้อกูล รัตโนภาส (2537 : 126) ได้ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาพบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ครูมีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก อันดับที่ 1 คือ ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้เสียสละโดยเข้าร่วมกิจกรรมในการบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ฯลฯ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมในการบำเพ็ญประโยชน์

เช่น ลูกเสือ เนตรนารีนี้ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนจะต้องเรียน ครูจึงควรจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่เสียสละ ซึ่งครูสามารถถ่ายทอดความรู้ทางด้านจริยธรรมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจได้มากขึ้น ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 22-25) ได้กำหนดกิจกรรมนักเรียนไว้ทั้งหมด 10 ประเภท ในจำนวน 10 ประเภทนี้ จัดเป็นกิจกรรมที่มีสาระขอบข่ายเกี่ยวข้องกับงานการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนโดยตรง 3 ประเภท คือ กิจกรรมลูกเสือหรืออนุชาดหรือเนตรนารี หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์ กิจกรรมศาสนา และกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัด กิจกรรมนักเรียนเกี่ยวกับลูกเสือ เนตรนารี ฯลฯ เป็นกระบวนการให้การศึกษที่โรงเรียนสามารถเน้นให้นักเรียนมีพฤติกรรมแห่งความเป็นผู้มีจริยธรรมให้แก่แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่เสียสละโดยเข้าร่วมกิจกรรมในการบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ฯลฯ เป็นอันดับที่ 1

ข้อที่ครูมีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่แก่นักเรียนเป็นอันดับสุดท้าย คือ ครูส่งเสริมให้นักเรียนบันทึกกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และนำมารายงานเป็นประจำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เป็นกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมที่นักเรียนสามารถมองเห็น จับต้องได้ เป็น สิ่งที่นักเรียนได้ทำแล้วสามารถทำให้นักเรียนปรับพฤติกรรมของตนเองได้ ดังที่ วิทย์ วิศท เวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก (ม.ป.ป. : 53-56) ได้กล่าวถึง ชีวิตประวัติดผลงาน จริยธรรมที่เป็นแบบอย่างของครูประทีปอึ้งทรงธรรม ที่ได้มีความเสียสละและจิตใจอันบริสุทธิ์ในการบำเพ็ญ-ตน ให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน จนสามารถจัดตั้งโรงเรียน “โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา” หลังแรกได้ และต่อมาได้รับรางวัลจากมูลนิธิแมกไซไซ จริยธรรมที่เป็นแบบอย่าง คือ ความเสียสละ ความเมตตา และความมุ่งมั่นและอดทน ซึ่งบุคคลที่ควรเป็นอย่างนี้ ถ้าครูมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาประวัติ และนำมารายงานหน้าชั้นเรียนเป็นประจำจะทำให้นักเรียนได้ซึมซาบจะนำเอามาเป็นแบบอย่าง ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีที่ครูควรส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง

2.5.3 ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

การจัดกิจกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่ง มาลินี จุฑะรพ (2539 : 243,251) ได้กล่าวไว้ว่า ครูจะต้องจัดให้มีกิจกรรมและสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการของนักเรียน และอีกตอนหนึ่งว่า สถาบันการศึกษาที่มีความสำคัญอันดับรองลงมาจากครอบครัว ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์เป็นอันมาก

สิ่งแวดล้อม หมายถึง อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียนห้องประกอบ โรงอาหาร สถานที่เล่นกีฬา สวนสาธารณะ ระบบการจราจร การสาธารณสุขปลอด ตลอดจนมลภาวะ บุคลากร ทุกฝ่าย ซึ่ง ปริญญา อังศุสิงห์ (2522 : 68) ได้กล่าวถึงโรงเรียนที่ดีไว้ว่าจะต้องมีรายละเอียดคือ

2.5.3.1 คุณลักษณะ 10 ประการ

2.5.3.1.1 ความเพียงพอ หมายถึง พื้นที่ที่มีบริเวณอาคาร ห้องเรียนและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่าง เพียงพอ

2.5.3.1.2 ความเหมาะสม หมายถึง ความเหมาะสมในการเลือกตั้งของโรงเรียน ลักษณะของ พื้นที่การจัดห้องต่าง ๆ เป็นต้น

2.5.3.1.3 ความปลอดภัย หมายถึง การป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายต่าง ๆ

2.5.3.1.4 สุขลักษณะ หมายถึง การพิจารณาส่งเสริมในด้าน สุขภาพและอนามัยเป็นหลัก

2.5.3.1.5 ระยะทางการติดต่อใช้สอย หมายถึง เส้นทางหรือระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน หรือจากจุดต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน

2.5.3.1.6 การยืดหยุ่นได้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ ผ่นงกัน หรืออุปกรณ์เครื่องใช้ให้ เกิดประโยชน์แก่กิจการหลาย ๆ อย่าง

2.5.3.1.7 ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้พื้นที่ อาคาร อุปกรณ์ ต่าง ๆ ให้ได้ผลเต็มที่

2.5.3.1.8 การประหยัด หมายถึง การวางแผนผังบริเวณ ออกแบบอาคารให้คุ้มค่ากับเงินที่ได้ลงทุนไป และเสียค่าบำรุงรักษาน้อย

2.5.3.1.9 การขยายตัว หมายถึง การขยายตัวของบริเวณและอาคาร โดยมีการออกแบบที่ เหมาะสมขยายตัวได้ง่ายและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย

2.5.3.1.10 รูปร่าง หมายถึง การวางบริเวณโรงเรียน อาคารและการตกแต่งภายในภายนอกให้เป็นที่ชื่นชมแก่ผู้พบเห็น รวมทั้งการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สวยงามและสะอาดอยู่เสมอ

นอกจากนี้ตามที่ วิจิตร วรตบวงศ (2527 : 189) ได้แบ่งส่วนต่างๆ ในสถานศึกษาไว้ประกอบกิจการต่าง ๆ ทางการศึกษาไว้ 11 ส่วนด้วยกัน คือ

2.5.3.2 ส่วนประกอบทางการศึกษา

2.5.3.2.1 ห้องเรียนทั่วไป หมายถึง ห้องเรียนโดยทั่วไปที่ใช้เรียนและสอนตามปกติ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ หรือกิจกรรมอื่นที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอน

2.5.3.2.2 ห้องเรียนเฉพาะวิชา หมายถึง ห้องเรียนพิเศษ ที่มีอุปกรณ์เครื่องมือใช้เพื่อกิจกรรม ต่าง ๆ มากกว่าห้องเรียนธรรมดา เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ โรงฝึกงาน ห้องคหกรรมศาสตร์ เป็นต้น

2.5.3.2.3 โรงอาหาร หมายถึง บริเวณที่ใช้เป็นที่รับประทานอาหารของ

สถานศึกษา ซึ่งรวมไปถึงบริเวณจำหน่ายอาหาร รับส่งของ ประกอบอาหาร บริการเก็บของและทำความสะอาด ฯลฯ

2.5.3.2.4 ห้องประชุม หมายถึง บริเวณหรืออาคารที่ใช้เพื่อการประชุม การบรรยาย และประกอบกิจกรรมต่าง ๆ บริเวณนี้จะต้องจุคนได้มาก คือประมาณร้อยละ 30 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด อาคารนี้จะต้องออกแบบพิเศษในด้านการฟัง การพูด การมอง การนั่ง การอ่านเทออากาศ สี แสง และเสียง จึงต้องใช้หลักการทางด้านการศึกษาศาสนาปัตยกรรม และวิศวกรรมมากกว่า อาคารอื่น

2.5.3.2.5 อาคารอำนวยการ อาคารนี้มักจะอยู่ส่วนหน้าของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่การ ติดต่อและการประสานงานของสถานศึกษา เป็นหน่วยรวมของจักรกลต่าง ๆ ที่สำคัญ บริเวณนี้มักจะประกอบไปด้วย ห้องผู้บริหารระดับต่าง ๆ ห้องประชุมย่อย ห้องธุรการ การเงิน ทะเบียน สารบรรณ และพัสดุ ฯลฯ

2.5.3.2.6 ห้องสมุด หรือศูนย์กลางสื่อการสอน หมายถึง อาคารที่ใช้เป็น ศูนย์หนังสือและสื่อการเรียนการสอนทุกชนิด และภายในห้องสมุดจะประกอบด้วยบริเวณ สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ เช่น บริเวณรับส่งและบริการหนังสือและอุปกรณ์ต่าง บริเวณอ่านหนังสือ บริเวณเก็บหนังสือ ฯลฯ

2.5.3.2.7 บริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ หมายถึง อาคารหรือบริเวณที่ส่งเสริมพละนารมย์และสุขภาพจิตที่ดี บริเวณดังกล่าวนี้อาจจะอยู่ภายในอาคารหรือบริเวณภายนอกอาคารก็ได้ เช่น โรงพลศึกษา ห้องอาบน้ำแต่งตัว ห้องดนตรี ห้องอาหาร สระว่ายน้ำ ศาลาพักผ่อน และสนามกีฬา เป็นต้น

2.5.3.2.8 บริเวณเพื่อกิจกรรมและนิทรรศการ หมายถึง บริเวณที่ให้ส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกหลักสูตร เช่น กิจกรรมลูกเสือ สโมสรบริเวณเพื่อการเกษตร เป็นต้น

2.5.3.2.9 บริเวณบริการสาธารณูปโภค ได้แก่บริเวณที่จัดไว้เพื่อให้เกิด การอยู่ดีกินดีมีความสะดวกสบายขึ้นในสถานศึกษาซึ่งได้แก่บริการเกี่ยวกับประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ การขจัดสิ่งที่เป็นพิษและปฏิจุลต่าง ๆ การปรับปรุงหรือขยายขยายอาคารเรียนจะต้องไม่ทำลาย บริเวณดังกล่าวด้วย

2.5.3.2.10 เส้นทางจราจร และที่จอดรถยนต์ หมายถึงการจัดทำและ แบ่งแยกเส้นทางสัญจรในสถานศึกษาให้เด่นชัด และใช้การได้ดี เพื่อขจัด อุบัติเหตุ อันอาจ

จะเกิดขึ้นได้ จึงมักจะแบ่งแยกเส้นทางสำหรับรถยนต์สำหรับบริการต่าง ๆ ทางเดินเท้า ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้าม 2.5.3.2.11 บริเวณที่พักอาศัย บริเวณเหล่านี้ถือว่าเป็นบริเวณ ที่พักอาศัย ใช้

ซึ่งมีประโยชน์ใช้สอยแตกต่างกันไปจากอาคารอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว สถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีบ้านพักครู คนงานภารโรงใน โรงเรียนประจำขนาดใหญ่ หรือสถานศึกษาระดับอุดมศึกษามักจัดทำให้เป็นหอพักสำหรับนักเรียนประจำอยู่ส่วนหนึ่งด้วย

การจัดสภาพทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนการสอน สุพิชญา ชีระกุล และคณะ (2523 : 114) ได้กล่าวรวม ๆ ไว้ว่า สภาพโรงเรียนและห้องเรียนต้องถูกหลักวิชาโดยพิจารณาถึง ทิศทางลม แสงสว่าง สี การระบายอากาศ และความสะอาด ตลอดจนความเหมาะสมกับขนาดของผู้เรียน มีบริเวณที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีความยืดหยุ่นได้ ควรมีการเปลี่ยนแปลงสถานที่บ้าง เพื่อช่วยสร้างความรู้สึที่ดี ช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย อ่างใน มาลินี จุฑะรพ (2539 : 70) Cronbach (1954 : 12) ให้แนวคิดองค์ประกอบการเรียนรู้เรื่องความพร้อม (Readiness) ทั้งร่างกายและจิตใจ อุปกรณ์การเรียนและสิ่งแวดล้อม

กระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 52) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการจัดจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8 ผลการวิจัยให้ข้อสรุปเป็นภาพรวมไว้ว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้สำรวจพื้นฐานเดิมทางจริยธรรมของนักเรียน เจตคติของนักเรียนส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงความใฝ่ชอบในแนวทางจริยธรรม แต่พฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการอบรมในโรงเรียน ยังไม่สอดคล้องกันโรงเรียนมีโครงการประเภทการจัดสิ่งแวดล้อมในบริเวณโรงเรียนน้อยกว่าโครงการประเภทให้การอบรมและจัดกิจกรรม ครูทุกคนยอมรับภาระในการอบรมนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่แนวทางการอบรมยังไม่เหมือนกัน การสอนสอดแทรกจริยธรรมต่าง ๆ มีน้อยมาก คือใช้การบรรยายเป็นส่วนใหญ่ในการ อบรมมีคาบเวลาเฉพาะการวัดผล การประเมินผลส่วนใหญ่ ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความจำ ใช้การสังเกตในการประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้น แต่ครูติดตามประเมินผลได้ไม่ทั่วถึง

มงคล ภูวภิรมย์ (2525 : 45) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อจริยธรรมที่คาดหวังกับจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูใน

โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2524 ผลปรากฏออกมาเป็นที่น่ายินดีต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง เพราะพบว่าทั้ง จริยธรรมที่คาดหวังและจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับสูงทุกด้าน แสดงว่าทั้งตัวครูเองและสังคมยอมรับว่า ครูเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี น่าเลื่อมใส เป็นพฤติกรรมที่เป็นรูปแบบที่พึงปฏิบัติตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารจำนวน 93 คน และกลุ่มครูจำนวนทั้งสิ้น 404 คน จากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยจำนวน 7 แห่ง รวมทั้งสิ้น 497 คน โดยในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงจำนวนผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

ลำดับ	สถานศึกษา	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครู
1	โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชย์	20	90
2	โรงเรียนคอนบอส โทกรุงเทพฯ	19	40
3	โรงเรียนโยนออฟอาร์คเทคโนโลยี	16	40
4	โรงเรียนสาธิตประดิษฐ์พาณิชยการ	11	38
5	โรงเรียนนานาชาติธุรกิจและการจัดการ	21	102
6	โรงเรียนเซนต์จอห์นคอมเมอร์ส	1	16
7	โรงเรียนเซนต์จอห์น โปลิเทคนิค	5	78
	รวม	93	404
	รวมทั้งสิ้น		497

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการปรับปรุงแบบสอบถามของ เกื้อกูล รัตโนภาส(2537) โดยจัดแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดการศึกษา จริยศึกษาให้กับนักเรียน โดยแยกออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา และด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา รวมจำนวนทั้งสิ้น 45 ข้อ โดยกำหนด ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับคือ

5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาจำนวน	14	ข้อ
การจัดกิจกรรมจริยศึกษาจำนวน	17	ข้อ
การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา	14	ข้อ
รวม	45	ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับการเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละด้าน ทั้ง 3 ด้าน

- ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา
- ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา
- ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.1.1 ศึกษาทฤษฎีเอกสาร ตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู เกี่ยวกับการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิด

3.2.1.2. ศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยของ เกื้อกูล รัตโนภาส (2537 : 3)

3.2.1.3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

3.2.1.4. แบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อ

ตรวจสอบแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาโดยมีรายนามผู้ทรงคุณวุฒิรวม 5 ท่าน ดังต่อไปนี้คือ

1. ศาสตราจารย์เกียรติ บัญเจือ	อาจารย์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
2. นางระพีพรรณ เอกสุภาพันธุ์	ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงาน
การศึกษาเอกชน
3. รองศาสตราจารย์ ดร. เมธี ปิณฑนานนท์	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีปทุม
4. นายสุชาติ ทัทมาลี	อาจารย์ใหญ่ ร.ร.คอนมอสโก
กรุงเทพฯ
5. นางสาวจุฑารัตน์ พงษ์ภักทรินทร์	อาจารย์ ร.ร.โยนออฟอาร์คเทคโนโลยี

3.2.2.2 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้

3.2.2.3 หลังจากแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอย่างละเอียดแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัยผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้ (Try -Out) กับผู้บริหารและครูโรงเรียนเซนต์จอห์นเทคโนโลยีและโรงเรียนสารสาสน์โปลีเทคนิค แห่งละ 20 คน รวม 40 คน

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีของ Cronbach ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์อัลฟา” (Coefficient) ด้านการจัดการเรียนการสอน จริยศึกษาได้ 0.87 ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษาได้ 0.92 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ ส่งเสริมจริยศึกษา ได้ 0.88 และในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ได้ 0.95

3.2.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข แล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. บัณฑิตเอกชนอนุญาต ให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาสังกัดคณะกรรมการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 7 แห่ง ที่เป็นกลุ่มประชากรดังที่ได้กำหนดไว้

2. นำเสนอหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบแล้วมาเสนอต่อกองโรงเรียนอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 7 โรงเรียนที่ได้กำหนดไว้เป็นกลุ่มประชากร เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

3. การส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำส่งด้วยตัวเอง

4. การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เดินทางไปรวบรวมด้วยตัวเองหลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ถ้ายังไม่ได้รับแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กลับมารับแบบสอบถามอีกภายใน 1 สัปดาห์

5. สรุปแบบสอบถามที่ส่งไป 497 ฉบับ ได้รับกลับคืน 457 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 91.95

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละฉบับ

2. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS /PC+ (Statistical Package for the Social Sciences- Personal Computer Plus)

3. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามจากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยใช้ร้อยละ

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2

4.1 ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา การจัดกิจกรรมจริยศึกษา และด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (μ) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยทำเป็นรายชื่อ เฉพาะด้าน และรวมทุกด้าน และนำเสนอในรูปแบบของตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

เกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
	3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมาก
	2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
	1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

4.2 ตามวัตถุประสงค์ ข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งบริหารโรงเรียนโดยนักบวชกับบริหารโรงเรียนโดยฆราวาส ใน 3 ด้าน ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมจริยศึกษา โดยพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ยประชากร ทำเป็นรายชื่อ เฉพาะด้าน และรวมทุกด้าน และนำเสนอในทุกด้าน โดยเสนอในรูปของตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

4.3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละด้านใน 3 ด้าน จะวิเคราะห์โดยค่าความถี่

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติดังต่อไปนี้

3.5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ

3.5.2 ค่าเฉลี่ย (μ) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

3.5.3 ทดสอบความแตกต่าง โดยพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ยประชากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
จริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร
โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2. ผลการวิเคราะห์ผลข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการ
จัดการเรียนการสอนจริยศึกษา 3 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยศึกษา

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

ตอนที่ 3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียน
การสอนจริยศึกษา ที่บริหารโดยนักบวชกับบริหารโดยฆราวาส ใน 3 ด้าน

ตอนที่ 4. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดใน 3 ด้าน

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนด
สัญลักษณ์ต่างๆแทนความหมายดังนี้

μ หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ย

σ หมายถึง ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n หมายถึง จำนวนข้อมูล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยในตารางข้อมูล ได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50- 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50- 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50- 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50- 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00- 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

เอกสาร 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากแบบสอบถามที่ส่งไปยังโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 497 คน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด 457 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.95 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช	208	45.51
โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส	249	54.49
รวม	457	100.00

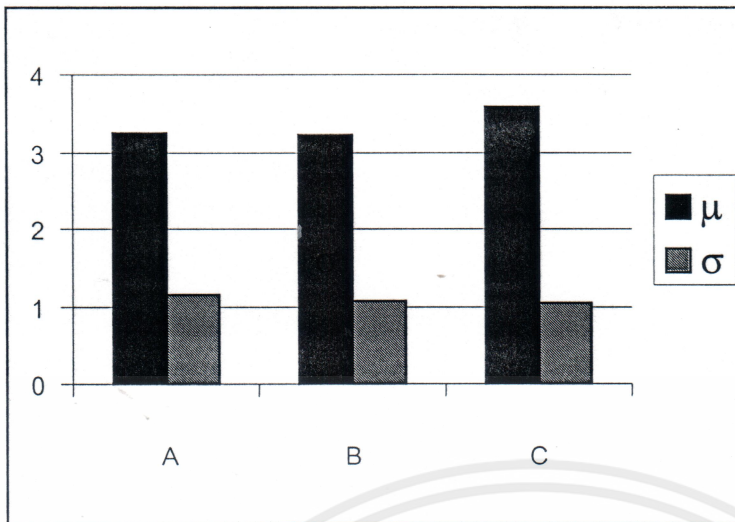
ตอนที่ 2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา 3 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา และด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวม

ข้อ	กิจกรรม	n = 457		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
		μ	σ		
1	การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา	3.25	1.15	ปานกลาง	2
2	การจัดกิจกรรมจริยศึกษา	3.23	1.06	ปานกลาง	3
3	การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา	3.59	1.05	มาก	1
รวม		3.35	1.08	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

A = การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา

B = การจัดกิจกรรมจริยศึกษา

C = การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

จากตารางที่ 4.2 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาสในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.35$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา ($\mu = 3.59$) ระดับการปฏิบัติมาก การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ($\mu = 3.25$) ระดับการปฏิบัติปานกลาง และการจัดกิจกรรมจริยศึกษา ($\mu = 3.23$) ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเครือคาทอลิก แห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา	n = 457		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
		μ	σ		
1	จัดหลักสูตรเพื่อสอนส่งเสริมจริยศึกษาให้กับนักเรียน	3.50	0.96	ปานกลาง	1
2	จัดแบบเรียนและเอกสารคำสอนเพื่อสอนจริยศึกษากับนักเรียน	3.28	0.97	ปานกลาง	9
3	จัดสื่อการสอนจริยศึกษาอย่างเพียงพอ	3.11	0.94	ปานกลาง	11

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา	n = 457		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
		μ	σ		
4	จัดบรรยากาศห้องเรียนเพื่อส่งเสริมจริยศึกษา	3.16	1.62	ปานกลาง	10
5	ระดมสมองกำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษาเป็นประจำทุกเดือน	2.82	1.09	ปานกลาง	14
6	ฝึกปฏิบัติมารยาทไทยให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.35	1.13	ปานกลาง	5
7	สอนภาคปฏิบัติคริสตศาสนาให้กับนักเรียนปฏิบัติในวันสำคัญต่าง ๆ	3.47	1.17	ปานกลาง	2
8	สอนภาคปฏิบัติพุทธศาสนาให้นักเรียนปฏิบัติในวันสำคัญต่าง ๆ	3.34	1.07	ปานกลาง	6
9	เชิญผู้นำศาสนามาฝึกปฏิบัติศาสนกิจของคริสตศาสนาอย่างสม่ำเสมอ	3.39	1.77	ปานกลาง	4
10	สอนสอดแทรกจริยธรรมกับนักเรียนขณะสอนวิชาอื่น	3.46	0.97	ปานกลาง	3
11	นำนักเรียนปฏิบัติคริสตศาสนกิจเป็นประจำทุกสัปดาห์	3.31	1.24	ปานกลาง	7
12	จัดห้องปฏิบัติคริสตศาสนกิจอย่างเพียงพอ	3.29	1.08	ปานกลาง	8
13	สอนโดยให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวสารจากสื่อมวลชนเกี่ยวกับจริยธรรมเพื่อให้นักเรียนเลือกตัดสินใจปฏิบัติให้ถูกต้อง	3.08	0.94	ปานกลาง	13
14	จัดประเมินผลด้านคุณธรรมจริยธรรมกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.10	1.01	ปานกลาง	12
เฉลี่ย		3.25	1.15	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมิให้ข้อมูลไปยังบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางผู้ศึกษาเป็นต้น
 จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาส ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในภาพรวมอยู่ระดับปฏิบัติ

ปานกลาง ($\mu = 3.25$) เมื่อพิจารณารายชื่อเห็นว่า ด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ การจัดหลักสูตรสอนส่งเสริมจริยศึกษาให้กับนักเรียน ($\mu = 3.50$) สอนภาคปฏิบัติคริสตศาสนาให้กับนักเรียนปฏิบัติในวันสำคัญต่าง ๆ ($\mu = 3.47$) และสอนสอดแทรกจริยธรรมกับนักเรียนขณะสอนวิชาอื่น ($\mu = 3.46$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ระดมสมองกำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษา ($\mu = 2.82$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา

ข้อ	ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา	n = 457		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
		μ	σ		
1	จัดอบรมครูผู้สอนจริยศึกษา อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	2.92	1.12	ปานกลาง	13
2	ให้รางวัลกับนักเรียนที่มีจริยธรรม ดีงาม	3.45	1.12	ปานกลาง	4
3	ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรม วันสำคัญของศาสนาทุกศาสนา ทั้งภายในโรงเรียนและที่ชุมชน	3.45	1.02	ปานกลาง	6
4	จัดกิจกรรมเมตตาสงเคราะห์ เช่น เยี่ยมผู้ป่วยคนชราและผู้ด้อยโอกาส	3.29	1.15	ปานกลาง	11
5	ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรม ศาสนสัมพันธ์ใน โอกาสเทศกาล ต่าง ๆ	3.31	1.01	ปานกลาง	9
6	จัดกิจกรรมให้นักเรียนฟังธรรมเทศนา ในวันสำคัญทางศาสนาทุกศาสนา	2.67	1.03	ปานกลาง	17
7	ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมประเพณี ไทยในโอกาสต่าง ๆ	3.33	0.98	ปานกลาง	8
8	ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมตาม ประเพณีคริสตศาสนิกชนในโอกาส ต่าง ๆ	3.45	1.09	ปานกลาง	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในโอกาสที่มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ได้ดำเนินการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูงและขอสงวนสิทธิ์ในการนำข้อมูลไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา	n = 457		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
		μ	σ		
9	ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจวันสำคัญทางศาสนา	3.44	1.02	ปานกลาง	7
10	ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละโดยบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	3.60	0.97	มาก	2
11	จัดกิจกรรมการแสดงสดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย	3.30	0.99	ปานกลาง	10
12	ให้นักเรียนจัดกิจกรรมต่อต้านสิ่งเสพติด	3.64	0.97	มาก	1
13	มอบรางวัลหรือเกียรติบัตรกับนักเรียนที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	3.53	1.03	มาก	3
14	จัดการประกวดมารยาทงามประจำปี	3.21	1.29	ปานกลาง	12
15	ให้นักเรียนทำรายงานการบำเพ็ญประโยชน์เสนอผู้บริหารและครู	2.78	1.50	ปานกลาง	16
16	เชิญวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ที่ดีในการดำเนินชีวิต	2.82	1.03	ปานกลาง	15
17	จัดแข่งขันตอบปัญหาทางจริยธรรมและศาสนาเป็นประจำ	2.68	1.13	ปานกลาง	14
เฉลี่ย		3.23	1.06	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 พบว่าความคิดของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาส ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษาในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\mu=3.23$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านนี้ ข้อที่มีระดับปฏิบัติมาก 3 ข้อ ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ให้นักเรียนจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด ($\mu=3.64$) ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละโดยบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ($\mu=3.60$) และมอบรางวัลหรือเกียรติบัตรกับนักเรียนที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ($\mu=3.53$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ จัดกิจกรรมให้นักเรียนฟังธรรมเทศนาในวันสำคัญทางศาสนาทุกศาสนา ($\mu=2.67$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

ข้อ	ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา	n = 457		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
		μ	σ		
1	ปิดป้ายข้อความเตือนใจด้านคุณธรรมบริเวณโรงเรียน	3.30	1.17	ปานกลาง	14
2	จัดศูนย์สื่อการเรียนการสอนจริยศึกษาบริการอย่างเหมาะสมเพียงพอ	3.33	1.07	ปานกลาง	13
3	จัดบริเวณพักผ่อนภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอ	3.52	0.97	มาก	9
4	จัดอาคารและบริเวณโรงเรียนที่เป็นเอกลักษณ์ทางธรรมชาติเพื่อส่งเสริมพัฒนาด้านจิตใจ	3.54	1.07	มาก	8
5	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.89	0.83	มาก	1
6	จัดบริเวณโรงเรียนให้ปลอดภัยถูกสุขลักษณะสวยงาม	3.82	0.85	มาก	3
7	จัดห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนจริยศึกษา	3.55	0.95	มาก	7
8	จัดห้องเรียนหรืออาคารประกอบให้นักเรียนใช้เวลาว่างสวดภาวนาอธิษฐานส่วนตัวตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา	3.69	1.09	มาก	5
9	จัดสถานที่และอุปกรณ์สามารถยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนจริยศึกษา	3.79	1.53	มาก	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริม จริยศึกษา	n = 457		ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
		μ	σ		
10	จัดบริเวณอาคารสถานที่ที่แสดง เอกลักษณ์ของศาสนาเหมาะสม	3.34	1.01	ปานกลาง	12
11	ผู้บริหารและครูร่วมมือจัดกิจกรรมส่งเสริม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีกับ นักเรียน	3.65	1.27	มาก	6
12	บริเวณโรงเรียน ห้องเรียนจัดสื่อ ส่งเสริมความรู้ด้านศาสนาเพียงพอ	3.39	1.01	ปานกลาง	11
13	ผู้บริหารและครูแสดงพฤติกรรม บ่งบอกถึงบุคคลที่มีจริยธรรม ที่ดีงาม	3.87	1.17	มาก	2
14	ผู้บริหาร ครูและนักเรียนร่วมกัน จัดบริเวณภายนอกโรงเรียนเพื่อ เป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนใน บางโอกาส	3.51	1.16	มาก	10
เฉลี่ย		3.58	1.08	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาส ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.58$) เมื่อพิจารณารายข้อเห็นว่า ข้อที่มีระดับปฏิบัติมาก 10 ข้อ ข้ออื่นๆ ที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\mu=3.89$) ผู้บริหารและครูแสดงพฤติกรรมบ่งบอกถึงบุคคลที่มีจริยธรรมที่ดีงาม ($\mu=3.87$) จัดบริเวณโรงเรียนให้ปลอดภัยถูกสุขลักษณะสวยงาม ($\mu=3.82$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ปิดป้ายข้อความเตือนใจด้านคุณธรรมบริเวณโรงเรียน ($\mu=3.30$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาใน เครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างโรงเรียนที่บริหาร โดยนักบวชกับโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส ในภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	กิจกรรม	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่าง ของค่า เฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	
1	การจัดการเรียน การสอนจริย ศึกษา	3.38	1.02	ปานกลาง	2	3.14	1.25	ปานกลาง	3	0.24
2	การจัดกิจกรรม จริยศึกษา	3.17	1.08	ปานกลาง	3	3.28	1.05	ปานกลาง	2	- 0.11
3	การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริม จริยศึกษา	3.46	1.00	ปานกลาง	1	3.69	1.09	มาก	1	- 0.23
	รวม	3.33	1.03	ปานกลาง		3.37	1.13	ปานกลาง		- 0.04

จากตารางที่ 4.6 พบว่าค่าเฉลี่ยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูระหว่าง โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาส การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในภาพ รวมทั้ง 3 ด้าน ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ส่วนระดับการปฏิบัติพบว่าทั้งสองมีระดับการปฏิบัติ ปานกลางไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความแตกต่างทุกด้าน แต่เมื่อ พิจารณาระดับการปฏิบัติพบว่าแตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริม จริยศึกษา โดยกลุ่มโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสมีค่าเฉลี่ย ($\mu = 3.69$) ระดับการปฏิบัติมาก ส่วนกลุ่มโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชมีค่าเฉลี่ย ($\mu = 3.46$) ระดับการปฏิบัติปานกลาง ส่วน ด้านอื่น ๆ อยู่ระดับปฏิบัติปานกลางไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างผู้บริหารโดยนักบวชกับผู้บริหาร โดยฆราวาสด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่างของค่าเฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	
1	จัดหลักสูตรเพื่อสอนส่งเสริมจริยศึกษากับนักเรียน	3.66	0.96	มาก	3	3.36	0.96	ปานกลาง	3	0.30
2	จัดแบบเรียนและเอกสารคำสอนเพื่อสอนจริยศึกษากับนักเรียน	3.40	0.94	ปานกลาง	6	3.18	0.99	ปานกลาง	7	0.22
3	จัดสื่อการสอนจริยศึกษาอย่างเพียงพอ	3.18	0.90	ปานกลาง	10	3.06	0.98	ปานกลาง	10	0.12
4	จัดบรรยากาศห้องเรียนเพื่อส่งเสริมจริยศึกษา	3.11	0.94	ปานกลาง	13	3.19	2.18	ปานกลาง	6	-0.08
5	ระดมสมองกำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษาเป็นประจำทุกเดือน	2.97	1.07	ปานกลาง	14	2.71	1.11	ปานกลาง	14	0.26
6	ฝึกปฏิบัติมารยาทไทยให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.30	1.22	ปานกลาง	8	3.41	1.06	ปานกลาง	2	-0.11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการจัดการ เรียนการสอน จริยศึกษา	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่าง ของค่า เฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	
7	สอนภาคปฏิบัติ คริสตศาสนาให้ กับ นักเรียน ปฏิบัติ ในวัน สำคัญต่าง ๆ ได้	3.80	1.00	มาก	1	3.20	1.31	ปานกลาง	5	0.60
8	สอนภาคปฏิบัติ พุทธศาสนาให้ นักเรียนปฏิบัติ ในวัน สำคัญ ต่าง ๆ ได้	3.23	1.04	ปานกลาง	9	3.07	1.10	ปานกลาง	8	0.16
9	เชิญผู้นำศาสนา มาศึกษาปฏิบัติ ศาสนกิจของ คริสตศาสนา อย่างสม่ำเสมอ	3.60	1.13	มาก	5	3.22	2.31	ปานกลาง	4	0.38
10	สอนสอดแทรก จริยธรรมกับ นักเรียนขณะ สอนวิชาอื่น	3.39	1.00	ปานกลาง	7	3.52	0.95	มาก	1	-0.13
11	นำนักเรียน ปฏิบัติคริสต ศาสนกิจเป็น ประจำ ทุก สัปดาห์	3.73	1.16	มาก	2	2.95	1.31	ปานกลาง	13	0.79
12	จัดห้องปฏิบัติ คริสตศาสนกิจ อย่างเพียงพอ	3.62	0.96	มาก	4	3.01	1.18	ปานกลาง	12	0.61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการจัดการ เรียนการสอน จริยศึกษา	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่าง ของค่า เฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	
13	สอนโดยให้นัก เรียนวิเคราะห์ ข่าวสารจากสื่อ มวลชนเกี่ยวกับ จริยธรรมเพื่อ ให้นักเรียน เลือกตัดสินใจ ปฏิบัติให้ถูก ต้อง	3.13	0.99	ปานกลาง	12	3.03	0.99	ปานกลาง	11	0.10
14	จัดประเมินผล ด้านคุณธรรม จริยธรรมกับนัก เรียนอย่าง สม่ำเสมอ	3.14	1.00	ปานกลาง	11	3.06	1.01	ปานกลาง	9	0.08
รวม		3.38	1.02	ปานกลาง		3.14	1.25	ปานกลาง		0.24

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ค่าเฉลี่ยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาสด้านการจัดการเรียนการสอนใน ภาพรวม แตกต่างกัน ส่วนระดับการปฏิบัติพบว่าทั้งสองกลุ่มมีระดับปฏิบัติปานกลางไม่แตก ต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติแตกต่างกัน 6 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 7, 9, 10, 11 และ 12 ส่วนข้ออื่นๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน และค่าเฉลี่ยเรียง ลำดับมากไปหาน้อยของกลุ่ม โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช 3 ลำดับแรก ได้แก่ สอนภาคปฏิบัติ คริสตศาสนาให้กับนัก เรียนปฏิบัติในวันสำคัญต่างๆ ได้ ($\mu=3.80$) ระดับการปฏิบัติมาก นำนักเรียนปฏิบัติคริสต ศาสนกิจเป็นประจำทุกสัปดาห์ ($\mu=3.73$) ระดับการปฏิบัติมาก จัดหลักสูตรเพื่อสอนส่งเสริมจ ริยศึกษากับนักเรียน ($\mu= 3.66$) ระดับการปฏิบัติมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ระดมสมอง กำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษาเป็นประจำทุกเดือน ($\mu=2.97$) ระดับการปฏิบัติปานกลาง ไม่มีการโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสแปลง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ สอนสอดแทรกจริยธรรมกับ นักเรียนขณะสอนวิชาอื่น ($\mu=3.52$) ระดับการปฏิบัติมาก ฝึกปฏิบัติมารยาท

ไทยให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\mu=3.41$) ระดับการปฏิบัติปานกลาง และจัด หลักสูตร เพื่อสอนส่งเสริม จริยศึกษากับนักเรียน ($\mu=3.36$) ระดับการปฏิบัติปานกลาง ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ระดมสมองกำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษาเป็นประจำทุกเดือน ($\mu=2.71$) ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานครระหว่าง ผู้บริหารโดยนักบวชกับผู้บริหารโดยฆราวาส ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา

ข้อ	การจัดกิจกรรม จริยศึกษา	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่าง ของค่าเฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	
1	จัดอบรมครูผู้สอนจริยศึกษาอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	2.99	1.03	ปานกลาง	12	2.86	1.20	ปานกลาง	14	0.13
2	ให้รางวัลกับนักเรียน ที่มี จริยธรรมดีงาม	3.19	1.16	ปานกลาง	9	3.67	1.08	มาก	3	-0.48
3	ส่งเสริมให้นักเรียน จัดกิจกรรมวันสำคัญของศาสนาทุกศาสนาทั้งภายในโรงเรียนและที่ชุมชน	3.44	1.05	ปานกลาง	5	3.45	1.00	ปานกลาง	7	-0.01
4	จัดกิจกรรมเมตตาสงเคราะห์ เช่น เยี่ยมผู้ป่วยคนชราและผู้ด้อยโอกาส	3.25	1.23	ปานกลาง	8	3.33	1.08	ปานกลาง	8	-0.08

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อ	การจัดกิจกรรม จริยศึกษา	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่าง ของค่า เฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	
5	ส่งเสริมให้ นักเรียนร่วม กิจกรรมศาสน สัมพันธ์ใน โอกาสเทศกาล ต่างๆ	3.54	1.00	มาก	4	3.12	1.01	ปานกลาง	12	0.42
6	จัดกิจกรรมให้ นักเรียนฟัง ธรรมเทศนาใน วันสำคัญทาง ศาสนา ทุกศาสนา	2.74	1.00	ปานกลาง	15	2.62	1.03	ปานกลาง	17	0.12
7	ส่งเสริมให้นัก เรียนจัดกิจ กรรมประเพณี ไทยในโอกาส ต่างๆ	3.17	1.08	ปานกลาง	11	3.47	0.98	ปานกลาง	8	-0.30
8	ส่งเสริมให้นัก เรียนจัดกิจ กรรมตาม ประเพณีคริสต์ ศาสนิกชนใน โอกาสต่างๆ	3.66	0.99	มาก	1	3.27	1.17	ปานกลาง	11	0.39
9	ส่งเสริมให้นัก เรียนปฏิบัติศา สนกิจวันสำคัญ ทางศาสนา	3.63	1.01	มาก	2	3.28	1.02	ปานกลาง	10	0.35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อ	การจัดกิจกรรม จริยศึกษา	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่าง ของค่า เฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	
10	ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละโดยบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	3.62	0.99	มาก	3	3.58	0.96	มาก	4	0.04
11	จัดกิจกรรมการแสดงสด แทรกคุณธรรมจริยธรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย	3.32	1.04	ปานกลาง	7	3.29	0.95	ปานกลาง	9	0.03
12	ให้นักเรียนจัดกิจกรรมต่อต้านสิ่งเสพติด	3.38	1.04	ปานกลาง	6	3.86	0.91	มาก	1	-0.48
13	มอบรางวัลหรือเกียรติบัตรกับนักเรียนที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	3.19	1.09	ปานกลาง	10	3.82	0.98	มาก	2	-0.63
14	จัดการประกวดมารยาทงามประจำปี	2.83	1.34	ปานกลาง	14	3.53	1.24	มาก	5	-0.7
15	ให้นักเรียนทำรายงานการบำเพ็ญประโยชน์เสนอผู้บริหารและครู	2.46	1.09	น้อย	17	3.04	1.11	ปานกลาง	13	-0.58

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใด ๆ ขอสงวนสิทธิ์ในเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อ	การจัดกิจกรรม จริยศึกษา	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่าง ของค่า เฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	
16	เชิญวิทยากรให้ ความรู้เกี่ยวกับ ประสบการณ์ที่ดี ในการดำเนิน ชีวิต	2.94	1.04	ปานกลาง	13	2.72	1.03	ปานกลาง	16	0.22
17	จัดแข่งขันตอบ ปัญหาจริยธรรม และศาสนาเป็น ประจำ	2.51	1.16	ปานกลาง	16	2.82	1.10	ปานกลาง	15	- 0.31
รวม		3.17	1.08	ปานกลาง		3.28	1.05	ปานกลาง		- 0.11

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ค่าเฉลี่ยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาส ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนระดับการปฏิบัติพบว่าทั้งสองกลุ่มมีระดับ การปฏิบัติปานกลางไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยและระดับปฏิบัติแตกต่างกัน 8 ข้อ ได้แก่ข้อ 2,5,8,9,12,13,14 และ 15 ส่วนข้ออื่นๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชข้อที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมตามประเพณีคริสตศาสนิกชนในโอกาสต่างๆ ($\mu=3.66$) ระดับการปฏิบัติมาก ส่งเสริมให้ นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจวันสำคัญทางศาสนา ($\mu=3.63$) ระดับการปฏิบัติมาก และส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ($\mu=3.62$) ระดับการปฏิบัติมาก และลำดับที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ให้นักเรียนทำรายงานการบำเพ็ญประโยชน์เสนอผู้บริหารและครู ($\mu=2.46$) ระดับการปฏิบัติน้อย โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส ข้อที่มีค่าเฉลี่ยและระดับการปฏิบัติจากมากไปน้อย ให้นักเรียนจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด ($\mu=3.86$) ระดับการปฏิบัติมาก มอบรางวัลหรือเกียรติบัตรกับนักเรียนที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ($\mu=3.82$) ระดับการปฏิบัติมาก และให้รางวัลกับนักเรียนที่มีจริยธรรมดีงาม ($\mu=3.67$) ระดับการปฏิบัติมาก และลำดับที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่จัดกิจกรรมให้นักเรียนฟังธรรมเทศนาในวันสำคัญทางศาสนาทุกศาสนา ($\mu=2.62$) ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษาในเครือข่ายทอติกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานครระหว่างผู้บริหารโดยนักบวชกับผู้บริหารโดยฆราวาส ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

ข้อ	การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่างของค่าเฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	
1	ปิดป้ายข้อความเตือนใจด้านคุณธรรมบริเวณโรงเรียน	3.40	1.26	ปานกลาง	9	3.22	1.10	ปานกลาง	13	0.18
2	จัดศูนย์สื่อการเรียนการสอนจริยศึกษาบริการอย่างเหมาะสมเพียงพอ	3.06	1.07	ปานกลาง	13	3.56	1.07	มาก	9	-0.50
3	จัดบริเวณพักผ่อนภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอ	3.63	0.95	มาก	5	3.42	0.98	ปานกลาง	12	0.27
4	จัดอาคารและบริเวณโรงเรียนที่เป็นเอกลักษณ์ทางธรรมชาติเพื่อส่งเสริมพัฒนาจิตใจ	3.63	1.00	มาก	4	3.46	1.12	ปานกลาง	11	0.17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อ	การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่างของค่าเฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	
5	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.83	0.94	มาก	2	3.94	0.74	มาก	4	-0.11
6	จัดบริเวณโรงเรียนให้ปลอดภัยถูกสุขลักษณะสวยงาม	3.93	0.81	มาก	1	3.73	0.89	มาก	5	0.20
7	จัดห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนจริยศึกษา	3.44	0.94	ปานกลาง	8	3.64	0.95	มาก	8	-0.2
8	จัดห้องเรียนหรืออาคารประกอบให้นักเรียนใช้เวลาว่างสวดภาวนาอธิษฐานส่วนตัวตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา	3.02	1.10	ปานกลาง	14	4.25	1.09	มาก	2	-1.23
9	จัดสถานที่และอุปกรณ์สามารถยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนจริยศึกษาที่สงวน	3.11	0.99	ปานกลาง	12	4.35	1.15	มาก	1	-1.24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ ปี ๒๕๖๓
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อ	การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่าง ของค่าเฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่	
10	จัดบริเวณอาคารสถานที่ที่แสดงเอกลักษณ์ของศาสนาเหมาะสม	3.49	1.00	ปานกลาง	7	3.22	1.02	ปานกลาง	14	0.27
11	ผู้บริหารและครูร่วมมือจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	3.62	0.98	มาก	6	3.68	1.52	มาก	6	-0.06
12	บริเวณโรงเรียนห้องเรียนจัดสื่อส่งเสริมความรู้ด้านศาสนาเพียงพอ	3.19	0.97	ปานกลาง	11	3.56	1.04	มาก	10	0.15
13	ผู้บริหารและครูแสดงพฤติกรรมบ่งบอกถึงบุคคลที่มีจริยธรรมที่ดีงาม	3.76	0.95	มาก	3	3.96	1.35	มาก	3	-0.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะมิใช่ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อ	การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริม จริยศึกษา	โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช (n = 208)				โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส (n = 249)				ผลต่าง ของค่า เฉลี่ย
		μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	μ	σ	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่	
14	ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ร่วมกันจัด บริเวณภายนอก โรงเรียนเพื่อ เป็นแบบอย่างที่ดี แก่นักเรียนใน บางโอกาส	3.31	1.04	ปานกลาง	10	3.67	1.26	มาก	7	- 0.36
รวม		3.46	1.00	ปานกลาง		3.69	1.09	มาก		- 0.23

จากตารางที่ 4.9 พบว่าค่าเฉลี่ยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและบริหารโดยฆราวาส ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันทุกข้อ ระดับปฏิบัติแตกต่างกัน 8 ข้อ ได้แก่ข้อ 2,3,4,7,8,9,12 และ 14 ส่วนข้ออื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช ข้อที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่จัดบริเวณโรงเรียนให้ปลอดภัยถูกสุขลักษณะสวยงาม ($\mu=3.93$) ระดับการปฏิบัติมาก ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\mu=3.83$) ระดับการปฏิบัติมาก และผู้บริหารและครูแสดงพฤติกรรมบ่งบอกถึงบุคคลที่มีจริยธรรมที่ดีงาม ($\mu=3.76$) ระดับการปฏิบัติมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ จัดห้องเรียนหรืออาคารประกอบให้นักเรียนใช้เวลาว่างสวดภาวนาอธิษฐานส่วนตัวตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา ($\mu=3.02$) ระดับการปฏิบัติปานกลาง โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่จัดสถานที่และอุปกรณ์สามารถยืดหยุ่นได้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนจริยธรรม ($\mu=4.35$) ระดับการปฏิบัติมาก จัดห้องเรียนหรืออาคารประกอบให้นักเรียนใช้เวลาว่างสวดภาวนา อธิษฐานส่วนตัวตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา ($\mu=4.25$) ระดับการปฏิบัติมาก และผู้บริหารและครูแสดงพฤติกรรมบ่งบอกถึงบุคคลที่มีจริยธรรมที่ดีงาม ($\mu=3.96$) ระดับการปฏิบัติมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่จัดบริเวณอาคารสถานที่ที่แสดงเอกลักษณ์ของศาสนาเหมาะสม ($\mu=3.22$) ระดับปฏิบัติปานกลาง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาสาระของการวิจัยได้นำเสนอดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในกรุงเทพมหานคร รวม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา และด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

5.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในกรุงเทพมหานคร ระหว่างโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิก ซึ่งบริหาร โดยนักบวช กับโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกที่บริหารโดยฆราวาสในภาพรวมและรายด้าน 3 ด้าน ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา และด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 7 แห่ง รวมประชากรทั้งสิ้น 497 คน

ผู้บริหาร จำนวน 93 คน

ครู จำนวน 404 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการปรับปรุง แบบสอบถามของเกื้อกูล รัตน โนภาส (2537) โดยแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพ โดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการดำเนินงาน
ไม่จำกัดจำนวนครั้ง ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน

อาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 3 ด้าน 45 ข้อ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน และทดลอง ความเชื่อมั่นตามวิธีการของ Cronbach กับโรงเรียนอาชีวศึกษา 2 แห่ง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ผลปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาแห่งความเชื่อมั่นได้ 0.95

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้บันทึกเสนอให้งานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์ อดุสากรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถามจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 497 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 457 คน ได้รับแบบสอบถามตามคืนมา 457 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.95 จากกลุ่มดังนี้ โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช 208 คน คิดเป็นร้อยละ 45.51 โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส 249 คน คิดเป็นร้อยละ 54.49 คิดเป็นร้อยละ 100

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ กับ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences Personal Computer Plus) วิเคราะห์ข้อมูล โดยแสดงค่าร้อยละ เฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่บริหารโดยนักบวช และผู้บริหาร โรงเรียนโดยฆราวาส ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ด้านการจัดกิจกรรม จริยศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษาในภาพรวมและรายด้าน โดยใช้ t-test แบบ Independent Group

5.3 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพโดยทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ใน 3 ด้าน ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมส่งเสริมจริยศึกษา

1. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา

โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา

1.3 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในภาพรวมทั้ง 3 ด้านพบว่า ระดับการปฏิบัติปานกลาง ผลการวิเคราะห์รายด้านพบว่า ค่าระดับการปฏิบัติมาก และลำดับที่ 1 ได้แก่ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา ส่วนอีกสองด้านได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน จริยศึกษา และการจัดกิจกรรมจริยศึกษา มีระดับการปฏิบัติ ปานกลาง ลำดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในภาพรวมพบว่า ระดับการปฏิบัติปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติปานกลางทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ จัดหลักสูตรเพื่อสอนส่งเสริมจริยศึกษาให้กับนักเรียน สอนภาคปฏิบัติคริสตศาสนาให้กับนักเรียนปฏิบัติในวันสำคัญต่าง ๆ และสอนสอดแทรกจริยธรรมกับนักเรียนขณะสอนวิชาอื่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ระดมสมองกำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษา

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในภาพรวมพบว่า ระดับการปฏิบัติปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับปฏิบัติมากมี 3 ข้อ ส่วนข้ออื่นๆ ที่เหลือระดับการปฏิบัติปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ให้นักเรียนจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละโดยบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และมอบรางวัลหรือเกียรติบัตรกับนักเรียนที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ จัดกิจกรรมให้นักเรียนฟังธรรมเทศนาในวันสำคัญทางศาสนาทุกศาสนา

1.3 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในภาพรวมพบว่า ระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับการปฏิบัติมากมี 10 ข้อ ส่วนข้ออื่นๆ ที่เหลือระดับการปฏิบัติปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารและครูแสดงพฤติกรรมบ่งบอกถึงบุคคลที่มีจริยธรรมที่ดีงาม จัดบริเวณโรงเรียนให้ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ สวยงาม จัดสถานที่และอุปกรณ์สามารถยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนจริยศึกษา จัดห้องเรียนและอาคารประกอบให้นักเรียนใช้เวลาว่างสวดภาวนา อธิษฐานส่วนตัวตามหลักธรรมของศาสนา ผู้บริหารและครูร่วมมือจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน จัดห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนจริยศึกษา จัดอาคารและบริเวณโรงเรียนที่เป็นเอกลักษณ์ทางธรรมชาติเพื่อส่งเสริมพัฒนาด้านจิตใจ จัดบริเวณพักผ่อนภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอ ผู้บริหารและครูและนักเรียนร่วมกันจัดบริเวณภายนอกโรงเรียนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนในบางโอกาส ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ติดป้ายข้อความเตือนใจด้านคุณธรรม บริเวณโรงเรียน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาส เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา 3 ด้าน

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา

2.3 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช และที่บริหารโดยฆราวาส ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ส่วนระดับการปฏิบัติพบว่า ทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับปานกลางไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกัน 1 ด้านคือ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาส ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ส่วนระดับการปฏิบัติระดับปานกลางไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยแตกต่างกันทุกข้อ ส่วนระดับการปฏิบัติแตกต่างกัน 6 ข้อ ได้แก่ จัดหลักสูตรเพื่อสอนส่งเสริม จริยศึกษากับนักเรียน สอนภาคปฏิบัติคริสตศาสนาให้กับนักเรียนปฏิบัติในวันสำคัญต่างๆ ได้ เชิญผู้นำศาสนามาฝึกปฏิบัติ ศาสนกิจของคริสตศาสนาอย่างสม่ำเสมอ สอนสอดแทรกจริยธรรมกับนักเรียนขณะสอนวิชาอื่น นำนักเรียนปฏิบัติคริสตศาสนกิจเป็นประจำทุกสัปดาห์ และจัดห้องปฏิบัติคริสตศาสนกิจอย่างเพียงพอ เมื่อพิจารณาโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สอนภาคปฏิบัติคริสตศาสนาให้กับนักเรียน ปฏิบัติในวันสำคัญต่างๆ ได้ นำนักเรียนปฏิบัติคริสตศาสนกิจเป็นประจำทุกสัปดาห์ จัดหลักสูตรเพื่อสอนส่งเสริมจริยศึกษากับนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ระดมสมองกำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษาเป็นประจำทุกเดือน เมื่อพิจารณาโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สอนสอดแทรกจริยธรรมกับนักเรียนขณะสอนวิชาอื่น ฝึกปฏิบัติมารยาทไทยให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ จัดหลักสูตรเพื่อสอนส่งเสริมจริยศึกษากับนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ระดมสมองกำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษาเป็นประจำทุกเดือน สอนภาคปฏิบัติ คริสตศาสนาให้กับนักเรียนปฏิบัติในวันสำคัญต่างๆ ได้

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาสในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ส่วนระดับการปฏิบัติปานกลางไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยแตกต่างกันทุกข้อ ส่วนระดับการปฏิบัติแตกต่างกัน 8 ข้อ ได้แก่ ใ้รางวัลกับนักเรียนที่มี

จริยธรรมดีงาม ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมศาสนาสัมพันธ์ในโอกาสเทศกาลต่าง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมตามประเพณีคริสตศาสนิกชนในโอกาสต่าง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจวันสำคัญทางศาสนา ให้นักเรียนจัดกิจกรรมต่อต้านสิ่งเสพติด มอบรางวัลหรือเกียรติบัตร กับนักเรียนที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม จัดประกวดมารยาทงามประจำปี ให้นักเรียนทำรายงานการบำเพ็ญประโยชน์เสนอผู้บริหารและครู เมื่อพิจารณาโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมตามประเพณีคริสตศาสนิกชนในโอกาสต่าง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจวันสำคัญทางศาสนา ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละโดยบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ให้นักเรียนทำรายงานบำเพ็ญประโยชน์เสนอผู้บริหารและครู เมื่อพิจารณาโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ให้นักเรียนจัดกิจกรรมต่อต้านสิ่งเสพติด มอบรางวัลหรือเกียรติบัตรกับนักเรียนที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ให้รางวัลกับนักเรียนที่มีจริยธรรมดีงาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ จัดกิจกรรมให้นักเรียนฟังธรรมเทศนา ในวันสำคัญทางศาสนาทุกศาสนา

2.3 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช กับ โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ส่วนระดับการปฏิบัติแตกต่างกัน โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชระดับปฏิบัติปานกลาง ส่วนโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยแตกต่างกันทุกข้อ ส่วนระดับการปฏิบัติแตกต่างกัน 8 ข้อ ได้แก่ จัดศูนย์สื่อการเรียนการสอนจริยศึกษาศาบริการอย่างเหมาะสมเพียงพอ จัดบริเวณพักผ่อนภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอ จัดอาคารและบริเวณโรงเรียนที่เป็นเอกลักษณ์ทางธรรมชาติเพื่อส่งเสริมพัฒนาด้านจิตใจ จัดห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนจริยศึกษา จัดห้องเรียนหรืออาคารประกอบให้นักเรียนใช้เวลาว่างสวดภาวนาอธิษฐานส่วนตัวตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา จัดสถานที่และอุปกรณ์สามารถยึดหยุ่นให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนจริยศึกษา บริเวณโรงเรียนห้องเรียนจัดสื่อส่งเสริมความรู้ด้านศาสนาเพียงพอ ผู้บริหาร ครูและนักเรียนร่วมกันจัดบริเวณภายนอกโรงเรียนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนในบางโอกาส เมื่อพิจารณาโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จัดบริเวณโรงเรียนให้ปลอดภัยถูกสุขลักษณะสวยงาม ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารและครูแสดงพฤติกรรมบ่งบอกถึงบุคคลที่มีจริยธรรมที่ดีงาม เมื่อพิจารณาโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงจากลำดับมากไปหาน้อยได้แก่ จัดสถานที่และอุปกรณ์สามารถยึดหยุ่นให้เหมาะสมกับกิจกรรม การเรียนจริยธรรมจัดห้องเรียนหรืออาคารประกอบให้นักเรียนใช้เวลาว่างสวดภาวนาอธิษฐานส่วนตัวตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา ผู้บริหารและครูแสดงพฤติกรรมบ่งบอกถึง

บุคคลที่มีจริยธรรมที่ดียิ่ง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ จัดบริเวณอาคารสถานที่ที่แสดงเอกลักษณ์ของศาสนาอย่างเหมาะสม

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 2

2.1 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา

โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพบว่าในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีการปฏิบัติปานกลางซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของสภาการศึกษาคาทอลิกว่า สภาการศึกษาคาทอลิก (1969 : 5) โรงเรียนคาทอลิกมีส่วนร่วมในภารกิจด้านการอภิบาลเยาวชนการศึกษาและการฝึกอบรม การพัฒนาสังคมที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนและชุมชนในเป้าหมายแห่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตและชีวิตฝ่ายจิต เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองประเภทในเครือคาทอลิกได้รับนโยบายจากสภาการศึกษาคาทอลิกซึ่งปฏิบัติตามสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก เรื่อง “มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก” สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 17) มีเขียนว่าภาวะแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนคาทอลิกเป็นเหมือน “บ้าน โรงเรียน” จึงควรสร้างบรรยากาศแบบครอบครัวและสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น จากข้อความดังกล่าวนี้ผู้บริหารและครูได้นำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมโดยจัดสภาพแวดล้อมให้แก่ อาคารสถานที่ บริเวณโรงเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้สะอาด เพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนได้มีความสะดวกสบาย ส่งเสริมบรรยากาศทางกายและเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาทางด้านจิตใจของเยาวชน ซึ่งสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญชัย งานไว ได้ศึกษาการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่นว่า ผลกระทบของการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีต่อครู อาจารย์ นักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์โดยภาพรวมมีผลกระทบค่อนข้างมากแต่เป็นผลกระทบในทางบวก เช่น ครูอาจารย์มีระเบียบวินัยดีขึ้น ได้รับความสะดวกสบายในการจัดการเรียนการสอน และได้รับความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เจริญชัย งานไว (2538 : 110) จากการจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมนี้ยังสอดคล้องกับการสรุปผลการวิจัยต่างประเทศ ของธำรงค์ศักดิ์ หมั่นจักร กล่าวว่า ผลกระทบของบรรยากาศทางการเรียนการสอนในห้องเรียนพบว่า ครู นักเรียนทำงานร่วมกับตั้งแต่การเตรียมบทเรียน ออก การจัดการกิจกรรมการเรียน การสอนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นอย่างดี ธำรงค์ศักดิ์ หมั่นจักร (2526 : 109) และผลการวิจัยของธีระ รุญเจริญ และคณะได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมในห้องเรียน พฤติกรรมของครู

และนักเรียนพบว่าสภาพแวดล้อมของห้องเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของครู ทักษะของครูและพฤติกรรมในชั้นเรียน

ผลการวิจัยยังได้แสดงการปฏิบัติปานกลางอีก 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาและกิจกรรมจริยศึกษาลำดับที่ 2 และ 3 เพราะผู้บริหารและครูมีแนวความคิดในการพัฒนาจิตใจของผู้เรียนอีกทั้งมีกิจกรรมฝึกการปฏิบัติด้านจริยธรรมควบคู่กับการศึกษาตลอดวัน เพื่อสนองตอบอุดมการณ์ ปรัชญาการศึกษา ของพระศาสนจักรตามเอกสารสมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิกว่า เอกสารสมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 19 – 20) โรงเรียนคาทอลิกได้พบเหตุผลอันถูกต้องแท้จริงที่ได้มีส่วนร่วมในการกิจการแพร่ธรรมของพระศาสนจักร โดยมีปรัชญาการศึกษา ความเชื่อวัฒนธรรมและชีวิตจะถูกนำมาผสมกลมกลืนกัน ซึ่งนำทั้งชายและหญิงไปสู่ความดีสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ

2.2 จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ในภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าลำดับที่การปฏิบัติซึ่งมีค่าเฉลี่ยแต่ละข้อไม่เท่ากันตามลำดับรายชื่อดังนี้ จัดหลักสูตรเพื่อสอนส่งเสริมจริยศึกษาให้กับนักเรียนเป็นแนวการปฏิบัติของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกจัดการสอนจริยศึกษาให้กับนักเรียนทุกศาสนา สภาการศึกษาคาทอลิก (1969 : 5) ผู้บริหารโรงเรียนทุกแห่งจึงให้ความสำคัญในการดำเนินการสอนจริยศึกษาในโรงเรียนอย่างเต็มความสามารถ ลำดับที่ 2 คือ สอนภาคปฏิบัติคริสตศาสนาให้กับนักเรียนปฏิบัติในวันสำคัญต่าง ๆ เพราะผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญเพื่อให้ นักเรียนได้แสดงออกในภาคปฏิบัติโดยครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมพิธีกรรมด้านศาสนาในวันสำคัญเช่น วันคริสมาสตามบรรยากาศของเทศกาลของพระคริสตสมภพ จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสทั้งผู้ใหญ่และเด็ก วันสมโภชปัสกา (EASTER) คือวันที่เยซูคริสตเจ้าทรงกลับคืนพระชนม์ชีพ แสดงความชื่นชมยินดีกับบรรดาศิษย์จากงานวิจัยของเกือกูล รัตโนภาส (2537:127) กล่าวว่า “ครูได้ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตนเองเป็นผู้เสียสละ โดยร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม” เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียน ครูจัดกิจกรรมให้ นักเรียนเข้าใจ ปฏิบัติและมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

รายชื่อที่มีการปฏิบัติปานกลาง ลำดับที่ 3 คือ สอนสอดแทรกจริยธรรมกับนักเรียนขณะสอนวิชาอื่น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าวิธีการที่จะให้นักเรียนมีคุณธรรมได้นั้นมิใช่เพียงแต่เรียนข้อคำสอนในศาสนาหรือการเรียนจริยธรรมตามเวลาที่กำหนดเท่านั้น แต่ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าใจว่า คุณธรรมและจริยธรรมนั้นเขาพึงปฏิบัติตลอดเวลา ดังนั้นครูผู้สอนรายวิชาในเวลาปกติ และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่เบี่ยงเบนนอกทางศีลธรรมและจริยธรรม ครูก็จะตักเตือนและสอนสอดแทรกจริยธรรมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 : 23-24) ที่ว่า การพัฒนาคุณภาพคนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด การ

ศึกษาพึงมุ่งพัฒนาคนที่สมดุลทั้งด้านปัญญา จิตใจและสังคมทั้งในระดับความคิด ค่านิยมและพฤติกรรม ให้คนยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมตามแนวพุทธศาสนา หรือศาสนาที่แต่ละคนนับถือ รู้คุณค่าวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของไทย

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาข้อที่ มีค่าเฉลี่ยปานกลางลำดับสุดท้าย คือ ระดมสมองกำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษาเป็นประจำทุกเดือน ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนคาทอลิกทุกประเภทและทุกโรงเรียนที่สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้รับนโยบายและมีปรัชญาการศึกษาของส่วนกลางอยู่แล้ว ดังนั้นการกำหนดปรัชญาในการสอนจริยธรรมครูจึงให้ความสนใจน้อย ดังรายงานการสัมมนาสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยกล่าวว่า ภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการศึกษาคาทอลิกของเราคือ การสอนคนให้รู้จักรัก รู้จักหันออกจากตนเองและสร้างมิตรภาพ รู้จักฟังและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักสนใจและร่วมสุขร่วมทุกข์กับผู้อื่น รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในด้านนี้ภาพรวมมีการปฏิบัติปานกลางทั้งนี้เป็นเพราะว่าสภาพสังคมในปัจจุบันและเป็นต้น เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศอย่างรวดเร็วและกว้างขวางมาก ทำให้สภาพจิตใจของนักเรียนถูกล่อหลอมด้วยอบายมุขด้านต่าง ๆ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดทำเพื่อเสริมสร้างจิตใจเด็กเยาวชนให้รู้จักบำเพ็ญเป็นประโยชน์ตามปรัชญาการศึกษา เช่น กิจกรรม Y.C.S (Young Catholic Students) โดยมีหลักการประพฤติตามข้อกำหนดที่ว่า ตามจิตตารมณ์แห่งพระวรสารควรจะปฏิบัติปรากฏชัดในการดำเนินชีวิตในวิธีการคิดและการกระทำ (Thinking and Doing) ซึ่งควรจะมีสมาชิกอยู่ในการจัดการศึกษาทุกแง่มุม สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 16) และสอดคล้องกับมรรค 8 เป็นแนวทางของชีวิตที่ช่วยให้คนไทยเป็นผู้ที่ทำดี คิดดีและตั้งใจดี ผู้ที่อยากเป็นคนดีก็จะประพฤติปฏิบัติตามแนวทางนี้ นอกจากนี้ครูยังจัดกิจกรรมด้านอื่น ๆ ตามวันสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ได้แก่ วันสำคัญทางศาสนาและวัฒนธรรม ประเพณีไทย

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ผู้บริหารและครูแสดงความคิดเห็นด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษาที่มีการปฏิบัติมากลำดับที่ 1 คือ ให้นักเรียนจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด ทั้งนี้เป็นเพราะสิ่งเสพติดเป็นผลร้ายต่อสุขภาพและอนาคตของเยาวชนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบันและเป็นภาวะแวดล้อมใกล้ตัวนักเรียนมาก ซึ่งมีการต่อต้านสิ่งเสพติดอย่างชัดเจนตั้งแต่ระดับราชการ ผู้บริหารระดับต่าง ๆ เห็นผลร้ายที่เกิดกับผู้เสพสิ่งเสพติด ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญในข้อนี้มาก และได้จัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงผลร้ายของสิ่งเสพติดและด้วยแรงจูงใจจากคำขวัญของภาครัฐที่ว่า “รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ร่วมกันต้านยาเสพติด” นักเรียนได้แสดงออกในการให้ความร่วมมือกับครูตามแนวข้อปฏิบัติของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

โดยมุ่งให้นักเรียนได้ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติตามโครงการโรงเรียนสีขาวซึ่งมีกิจกรรม 4 รูปแบบ คือ ส่งเสริมการดำเนินงานต่อต้านยาเสพติด สิ่งช่วยุทางกามรณ การพนัน และการทะเลาะวิวาท ด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานและคณะกรรมการการศึกษาเอกชนโรงเรียนในสังกัดหลายโรงเรียนได้รับการรับรองเป็นโรงเรียนสีขาว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541 : 3) ลำดับรองลงมา คือ ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละโดยบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 19) โดยครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในการบำเพ็ญประโยชน์เช่น . กิจกรรมเยี่ยมผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านใกล้เคียง และต่างจังหวัดเป็นบางครั้งบางคราว ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้เสียสละ กิจกรรมชมรมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ซึ่งครูสามารถถ่ายทอดความรู้ทางด้านจริยธรรมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเสนอให้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง นอกจากนี้ กิจกรรมเนตรนารี กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมศาสนา และกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ยังเป็นลักษณะของกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนปรับปรุงพฤติกรรมให้เป็นผู้มีจริยธรรมอย่างแท้จริง จึงทำให้ทัศนคติของผู้บริหารและครูมีบทบาทในการจัดกิจกรรมจริยศึกษาอยู่ในระดับปฏิบัติมากดังกล่าว

ข้อที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นการปฏิบัติปานกลาง ลำดับที่สุดทำคือจัดกิจกรรมให้นักเรียนฟังพระธรรมเทศนา ในวันสำคัญทางศาสนาทุกศาสนา ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบของการจัดกิจกรรมฟังพระธรรมยังอยู่ในรูปแบบเดิม คือ รับฟังอย่างเดียวไม่มีการโต้ตอบจากผู้ฟัง และไม่ได้กำหนดความคาดหวังถึงการฟังและการได้รับประโยชน์ ดังทฤษฎีแห่งการคาดหมายล่วงหน้าของโทลแมน Theory of Expectancy (1969 : 262-263) มีแนวคิดที่ว่า “พฤติกรรมของมนุษย์ทุกอย่างที่แสดงออกมา จะต้องมีความมุ่งหมาย หรือมีจุดหมายปลายทาง เมื่อมีความต้องการเกิดขึ้นร่างกายย่อมจะดิ้นรนเพื่อหาทางสนองความต้องการนั้น ๆ และจะหยุดการสนองเมื่อพบอาการสนองที่ได้รับผลตอบแทน เป็นที่พอใจ ดังนั้นถ้าผู้บริหารและครูสามารถวางเป้าหมายและกระตุ้นให้นักเรียนนำมาปฏิบัติได้ก็จะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมของผู้ฟังพระธรรมได้อย่างดี

2.4 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา จากการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในด้านนี้ ภาพรวมมีการปฏิบัติมากเพราะว่าสิ่งแวดล้อมที่ดีจะส่งเสริมเยาวชนของเราให้เป็นผู้มีจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ และจากสุมน อมรวิวัฒน์ ได้กล่าวถึง จริยธรรมและค่านิยมพื้นฐานทางจิตใจของคนไทยว่า การจัดสิ่งแวดล้อมที่สะอาด สงบและสวยงาม พระพุทธองค์ตรัสว่า การจัดบ้านและโรงเรียนให้เป็นสถานที่ที่ร่มรื่นสะอาด เย็นสบายด้วยร่มพญาและบุปผชาติที่งดงาม ห่างไกลจากความวุ่นวายทั้งปวง สิ่งแวดล้อมเช่นนี้ย่อมโน้มทำจิตใจผู้อยู่อาศัยให้สงบได้ ส่วนหนึ่ง สุมน อมรวิวัฒน์ (2535 : 105) งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ว่า “มหาวิทยาลัยจะมีสภาพแวดล้อมที่ดีจะต้องมีอาคารที่ดีทั้งในปริมาณและคุณภาพกล่าวคือ มีห้องเรียน ห้องสมุด และอาคารที่ดี” พวงพรรณ ชันดิธรรม (2539 : 2) จากบทความและงานวิจัยที่กล่าวถึงนี้ย่อมแสดง

ให้เห็นว่าสิ่งแวดล้อมที่ดีมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน และส่งเสริมสภาพจิตใจของผู้พักอาศัย ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับเป็นกฎหมายจึงได้กำหนดในมาตรา 24 ว่า ให้ผู้สอน จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 19-20)

เมื่อพิจารณาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษารายข้อพบว่า จำนวน 10 ข้อ มีการปฏิบัติมากและจำนวน 4 ข้อ มีการปฏิบัติปานกลางซึ่งเห็นได้ว่า ความคิดของผู้บริหารและครู ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการเรียนและส่งเสริม ในการปฏิบัติจริยธรรมภายในและภายนอกโรงเรียนอีกด้วย ข้อที่มีการปฏิบัติมากลำดับที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรม และครูเป็นผู้สอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ จึงจำเป็นที่จะต้องประพาดิตนให้สอดคล้องกับสิ่งที่ตนเองสอน ดังบทความที่ว่า การแสดงแบบอย่างที่ดีอยู่เป็นประจำ คติของครูมีอยู่ว่า “สอนอย่างไร จงทำอย่างนั้น” วิถีทางการดำรงชีวิตและความประพฤติของครูจึงเป็นตัวอย่งที่เด็กคอยเลียนแบบ ถ้าครูถือศีลทำอย่างเคร่งครัดก็จะพาให้นักเรียนทำตามอย่าง หรือครูสนใจในการบำเพ็ญภาวนา นักเรียนก็ย่อมได้รับการชักนำให้ภาวนาบ้าง ในด้านของการประพาดิตนนั้นครูเป็นแม่พิมพ์ที่สำคัญของเด็กอย่างแท้จริง สุมณ อมรวิวัฒน์ (2535 : 105) นอกจากนั้นบทความซึ่งสนับสนุนการเป็นแบบอย่างของ คณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษา กล่าวว่า ครูเป็นตัวอย่างที่ดียิ่งแก่นักเรียนในเรื่อง ความมีใจกว้างขวาง ความพร้อมที่จะปฏิบัติและยอมรับข้อผิดพลาดของตนและที่สำคัญที่สุดคือ ครูจะต้องสอนให้นักเรียนใฝ่รู้ตั้งบุคคลที่มีจริยธรรมที่ดีงามและครูยังต้องมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความอดทน ความอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นต้น คณะกรรมการนานาชาติ (1997 : 182) เพื่อให้เยาวชนหรือนักเรียนได้เลือกที่จะประพาดิตนตามหลักศาสนา วัฒนธรรม และจริยธรรม งานวิจัยของวันที ทุมโฆสิต พบว่า การเลียนแบบจากครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และชุมชน จริยธรรมบางอย่างอาจเกิดจากการแนะนำสั่งสอนจากผู้ใหญ่ทั้งทางตรงและทางอ้อม หรืออาจเกิดจากการลอกแบบทางจริยธรรมที่พึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์ทั้งสองทาง เมื่อเด็กผ่านการลอกแบบแล้วก็จะสร้างจริยธรรมของตนเอง จึงเห็นได้ว่าการเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นเครื่อง ดึงดูดให้นักเรียนได้ประพาดิตนปฏิบัติตามซึ่งผู้บริหารและครูได้เห็นความสำคัญในเรื่องนี้มาก

ผลการวิจัยของผู้บริหารและครูที่มีการปฏิบัติมากลำดับที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารและครู แสดงพฤติกรรมบ่งบอกถึงบุคคลที่มีจริยธรรมที่ดีงาม ในข้อนี้เป็นการบ่งบอกถึงคุณสมบัติเฉพาะ ของผู้นำภายในสถานศึกษาแสดงจริยธรรมแบบคริสต์คือความรัก ความเคารพ นบนอบ รู้คุณ อ่อนโยน ความดี ความมีน้ำใจช่วยเหลือบริการและตัวบุคคลซึ่งเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของระเบียบในสังคม ความยุติธรรมหรือการยอมรับสิทธิของปัจเจกชนแต่ละคน ความสุจริตใจเอนใจ พื้นฐานของการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เสรีภาพ สิทธิพื้นฐานของแต่ละคนและของสังคม ความรับผิดชอบดังกล่าวตกอยู่กับผู้เป็นครูทั้งในฐานะปัจเจกชนและกลุ่มชนในความพร้อมที่จะทำ

คนให้เป็นประโยชน์ นักเรียนได้เห็นประจักษ์พยานอยู่ทุกวันนักเรียนก็จะค่อยๆ มองเห็นแบบอย่างซึ่งตัวเขาได้ถูกมอบหมายให้เข้ามาอยู่ตั้งแต่วัยเยาว์ สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 17 , 46 , 47) นอกจากข้อคำสอนและมิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกในเรื่องภาพลักษณ์ของผู้บริหารและครูดังที่กล่าวมาแล้ว พฤติกรรมของผู้บริหารและครูควรปรากฏชัดเจนนั้นยังสอดคล้องกับการวิจัยของพันธนี วิทโทและคณะได้กล่าวว่าครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและทางบ้านควรให้ความร่วมมือให้นักเรียนทำดีเพื่อสร้างจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน พันธนี วิทโทและคณะ 2530

ในฐานะครูผู้สอนซึ่งมีความใกล้ชิดกับนักเรียน เมธี ปีลันธนานนท์ (2525 : 55-59) กล่าวสรุปว่า ถ้าครูผู้สอนไม่ประพฤติปฏิบัติในลักษณะที่เน้นให้เป็นไปตามคำสอนที่ได้สอนแล้ว จึงเป็นการยากที่จะให้นักเรียนได้จดจำและนำไปปฏิบัติในฐานะครูจริยศึกษาจะต้องมีลักษณะพิเศษเพิ่มขึ้นอีก คือ มีหลักธรรมประจำใจ ได้แก่ ปัญญา กรุณา และบริสุทธิ์ มีความรู้ในธรรม และมีวาทะศิลป์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับที่กรมการศาสนา (2521 : 18-20) ได้เสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูและนักเรียนโดยครูเป็นตัวอย่างที่ดี และเป็นผู้นำทางจริยธรรม ดังที่ พันธ์ หันนาดิษฐ์ (2526 : 97-98) กล่าวว่า การประพฤติปฏิบัติตัวของครูจะต้องให้สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องปลูกฝังและพัฒนาให้แก่แก่นักเรียน ดังนั้น การคัดเลือกครูเข้ากระทำการสอนในโรงเรียนควรพึงเล็งความประพฤติเป็นอันดับแรก ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับ อำไพ สุจริตกุล อังใน เขาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ (2529 : 29) กล่าวว่า ครูผู้สอนจะต้องทำตัวเป็นตัวอย่างให้นักเรียนเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ดี สอนดี และมีความประพฤติดี

ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา ข้อที่มีการปฏิบัติปานกลางและลำดับที่สุดทำได้ที่ คิดป้ายข้อความเตือนใจด้านคุณธรรมบริเวณโรงเรียน เพราะความเด่นชัดของปรัชญาการศึกษาประจำโรงเรียนอุดมคติและคติพจน์ได้ถูกติดตั้งไว้อย่างเด่นชัดบนอาคารเรียนและตำแหน่งที่สามารถอ่านได้เป็นประจำอยู่แล้ว ซึ่งข้อความดังกล่าวสามารถดึงดูดจิตใจของบุคลากรภายในโรงเรียนให้คิดและนำมาเป็นคติสอนใจอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นการติดป้ายข้อความสุภาพ หรือข้อความที่เตือนใจต่าง ๆ จึงถูกลดความสนใจไปแต่มีใช้ประโยชน์แต่ผู้บริหารและครูได้ให้ความสำคัญกับปรัชญา อุดมคติ และคติพจน์มากกว่า

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการศึกษาจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิก ระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาส

3.1 จากการวิเคราะห์ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและที่บริหารโดยฆราวาสเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในภาพรวมพบว่า ทั้ง 3 ด้านมีการปฏิบัติปานกลางทั้งสองกลุ่มแต่ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านเห็นว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันทุกด้าน และการปฏิบัติพบว่าแตกต่างกัน 1 ด้าน คือด้านการจัด

สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษาโดยกลุ่มโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสมีการปฏิบัติมาก ส่วนกลุ่มที่บริหารโดยนักบวชมีการปฏิบัติปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ มีระดับปานกลางไม่แตกต่างกันเพราะด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาและการจัดกิจกรรมจริยศึกษาเป็นนโยบายของสภาการศึกษา คาทอลิกที่กำหนดให้มีการสอนและทำกิจกรรม ส่วนด้านการจัดสิ่งแวดล้อมนั้นมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสได้ให้ความสำคัญในด้านนี้มากกว่ากลุ่มโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช เพราะฆราวาสคาทอลิกจะดูแลสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้ครบถ้วน มีบรรยากาศร่มรื่นน่าดู และน่าชมเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้ปกครองเลือกสถาบันการศึกษาสำหรับบุตรของตนมากกว่านักบวช แต่นักบวชก็มีได้ละเลยสภาพแวดล้อมทางกายภาพอันได้แก่ บริเวณโรงเรียน อาคาร ห้องเรียน ห้องอาหารและห้องปฏิบัติการอื่น ๆ สิ่งนี้นักบวชใส่ใจมากกว่าคือ ด้านการอบรมจิตใจของนักเรียน ที่กล่าวว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพของนักบวชที่เป็นผลทางการวิจัยนี้มีได้แตกต่างกันมากนัก เพราะลำดับการปฏิบัติในด้านนี้จะเป็ลำดับที่ 1 ทั้งสองกลุ่มเป็นเพราะกลุ่มโรงเรียนคาทอลิกจะบริหารโดยฆราวาสหรือนักบวชก็คิดจะได้รับข้อกำหนดจากสมณกระทรวงเพื่อการศึกษา คาทอลิกที่ว่า โรงเรียนคาทอลิกจะจัดภาวะแวดล้อมทางกายภาพเป็นเสมือน “บ้าน – โรงเรียน” ความร่มรื่นที่สามารถสร้างบรรยากาศแบบครอบครัว เพราะเมื่อใดสิ่งนี้ขาดไปจากบ้าน โรงเรียนก็จะช่วยได้มากในการชดเชยสิ่งเหล่านี้ ภาวะแวดล้อมที่น่ารื่นรมย์ก็คือความสะดวกสบายทางกายภาพอย่างเพียงพอกล่าวคือ บริเวณเนื้อที่สำหรับห้องเรียน การกีฬาและสันทนาการ สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 17) สภาพแวดล้อมมีความสำคัญแก่ผู้เรียนซึ่งมีงานวิจัยสนับสนุน คือการศึกษาวิจัยของ อรัญญา รุกขมธูร์ (2526 : 4) เรื่องสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทยผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของครูและนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย ปรากฏว่า ครูมีความต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนสูงเป็นลำดับหนึ่ง และด้านสังคมเพื่อนเป็นลำดับรองลงมา และ จูไรรัตน์ มณีรัตน์ (2528 : 39) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้นักเรียนพบว่าครูไม่ควรสอนทางวิชาการอย่างเดียว ควรมีการจัดสภาพชั้นเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ตลอดจนมีการสร้างบรรยากาศให้นักเรียนรู้สึกรักและภูมิใจในสถาบันที่มีสิ่งแวดล้อมดี ครูควรเป็นแบบอย่างด้านความประพฤติ สอดคล้องกับ พันธนีย์ วิหคโทและคณะ (2530 : 5) ว่าครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดี และทางบ้านควรให้ความร่วมมือให้นักเรียนทำดีนอกจากนั้น กันยา สุวรรณแสง (2538 : 99) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมทางบ้าน บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ สมาชิกในครอบครัวบุคคลเหล่านี้มีอิทธิพลต่อเด็กมาก การอบรม การควบคุมดูแลจากพ่อแม่และเศรษฐกิจของครอบครัว จัดได้ว่ามีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากสภาพแวดล้อมในครอบครัวและโรงเรียนย่อมมีผลกระทบต่อการพัฒนาการและพฤติกรรมของเด็ก

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่บริหารโรงเรียนโดยนักบวชและที่บริหารโรงเรียนโดยฆราวาสอีก 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ลำดับที่ 2 และการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยศึกษา ลำดับที่ 3 ซึ่งมีการปฏิบัติปานกลางไม่แตกต่างกันทั้งสองกลุ่มก็เพราะแต่ละกลุ่มมีปรัชญาการศึกษาคาทอลิกซึ่งเอกสารสมณกระทรวงศึกษาเพื่อการศึกษาคาทอลิกที่ว่า ปัจจัยพื้นฐานของจริยธรรมทางสังคมแบบคริสต์ก็คือตัวบุคคลซึ่งเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของระเบียบในสังคม โรงเรียนจะต้องให้จริยธรรมแบบคริสต์คือความรัก ความเคารพ นบนอบ รู้คุณ อ่อนโยน ความมีน้ำใจช่วยเหลือบริการและตัวอย่างที่ดีเหล่านี้ สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 17) โรงเรียนคาทอลิกที่สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกมีการปฏิบัติแบบเดียวกัน

3.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่บริหารโรงเรียนโดยนักบวช กับที่บริหารโรงเรียนโดยฆราวาส ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยแตกต่างกันทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชมีสถานภาพพื้นฐานการอบรมความรู้ทางศาสนา ด้านปรัชญาและเทววิทยาตลอดจน การฝึกปฏิบัติศาสนกิจและประเพณี การดำเนินชีวิตที่เคร่งครัดและปฏิบัติมากกว่า โรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส ส่วนการปฏิบัติพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีการปฏิบัติปานกลางไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติแตกต่างกัน 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้ สอนภาคปฏิบัติคริสตศาสนาให้กับนักเรียนปฏิบัติในวันสำคัญได้ และนำนักเรียนปฏิบัติคริสตศาสนกิจเป็นประจำทุกสัปดาห์มีการปฏิบัติมากและปานกลาง กลุ่มโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้เพราะเป็นบัญญัติของพระเป็นเจ้าที่วางงานมัสการพระเป็นเจ้าผู้เดียวของเจ้า และบัญญัติของพระศาสนจักรที่ว่าจงถวายมิสซาและอย่าทำงานในวันอาทิตย์และวันฉลองบังคับ ผู้เป็นนักบวชจะต้องแสดงภาพลักษณ์นี้อย่างชัดเจนตามเอกสาร ผู้รับเจิม (1996 : 79) ที่ว่า “พวกเขาได้รับเรียกมาให้เป็นประจักษ์พยานอย่างลึกซึ้งในสนามการศึกษา” ส่วนโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสอยู่ลำดับที่ 5 และที่ 13 เพราะผู้เป็นคริสตชนฆราวาสจะมีการปฏิบัติไม่เคร่งครัดเท่ากับผู้เป็นบรรพชิตจึงให้ความสำคัญในสองข้อนี้น้อยกว่า อีกทั้งฆราวาสสละวณกับกิจการฝ่ายธุรกิจการงานส่วนตัวในการเจริญชีวิตและรับผิดชอบครอบครัว ซึ่งนักบวชไม่ต้องรับผิดชอบ ในลำดับที่ 3 เรื่องการจัดหลักสูตรเพื่อสอน จริยศึกษากับนักเรียน ทั้งสองกลุ่มค่าเฉลี่ยแตกต่างกันแต่มีการปฏิบัติมากและปานกลาง ทั้งนี้เพราะการสอนจริยศึกษาในโรงเรียนเป็นนโยบายของสภาการศึกษาคาทอลิก (1969 : 5) ที่ว่า กำหนดให้โรงเรียนคาทอลิกที่สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกได้ดำเนินการสอนจริยศึกษาและสอน คริสตศาสนาภายในโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ในการค้า

การวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่ม โรงเรียนที่บริหาร โดยฆราวาสด้านการจัดการสอนจริยศึกษาพบว่าลำดับที่ 1 ได้แก่สอนสอดแทรกจริยธรรมกับนักเรียนขณะสอนวิชาอื่นมีการปฏิบัติมาก ลำดับที่ 2 ได้แก่ฝึกปฏิบัติมารยาทไทยให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพราะวัฒนธรรมและประเพณีไทยได้ถูกปลูกฝังตั้งแต่การอบรมในครอบครัว คนไทยทุกคนมีพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรมและประเพณี

ไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 19) ที่ว่า จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และจากสมณกระทรวงเพื่อการศึกษา (1988 : 57) ที่ว่า ค่านิยมและแรงกระตุ้นทางศาสนานั้นได้รับการปลูกฝังอยู่ในทุกวิชา และในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียน กลุ่มผู้บริหารโดยฆราวาสได้ให้ความสำคัญในสองข้อนี้มากกว่ากลุ่มผู้บริหารโดยนักบวช โดยที่กิริติ บุญเจือ (2519 : 82) ได้ให้หลักจริยศาสตร์พื้นฐานที่ว่า สังคมที่ขาดจริยธรรมเกื้อหนุนถือว่าเป็นสังคมที่มีโรคร้ายแรงและสังคมที่ไร้จริยธรรมย่อมจะแพ้อภัยจากความชั่ว ซึ่งได้กำหนดคุณธรรมหลัก 4 ประการ คือ ปรีชาญาณ ความกล้าหาญ การรู้จักประมาณและความยุติธรรม ส่วนกลุ่มที่บริหารโดยนักบวชในเรื่องของการสอนสอดแทรกจริยธรรมในวิชาต่าง ๆ และฝึกปฏิบัติมารยาทไทยให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอมีการปฏิบัติปานกลางและอยู่ในลำดับที่ 7 และ 8 นั้นเพราะนักบวชตระหนักว่าวัฒนธรรมและประเพณีไทย นักเรียนได้ถูกฝึกปฏิบัติตั้งแต่ในครอบครัวมาแล้ว จึงให้ความสำคัญทางด้านศาสนามากกว่าจริยธรรม

ในด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาทั้งสองกลุ่มมีข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดและมีการปฏิบัติปานกลางได้แก่ ระดมสมองกำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษาเป็นประจำทุกเดือน ทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญเท่ากันทั้งนี้ก็เป็นเพราะว่าโรงเรียนคาทอลิกที่สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกมีปรัชญาการศึกษาเฉพาะของสถาบันอยู่แล้ว และได้รับนโยบายจากปรัชญาการศึกษาของสภาการศึกษาคาทอลิก (1969 : 4) ที่กล่าวว่า โรงเรียนมีส่วนร่วมในการกิจเสริมสร้างกระบวนการเพื่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามปรัชญาและเจตนารมณ์ของการศึกษาคาทอลิก ในสถาบันการศึกษาในด้านการศึกษาและอบรมในกระบวนการเรียนรู้ ในการฝึกอบรมเยาวชน ร่วมมือในการพัฒนาสังคมและการดำเนินการต่าง ๆ ในการประชุมสัมมนาวิจัยและพัฒนา เพราะมีหลักปรัชญาหลักของส่วนกลางเป็นแกนแล้วนั่นเอง

ผลการวิจัยที่เห็นความแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสคือ นักบวชจะเห็นความสำคัญในการปฏิบัติกิจทางศาสนาพร้อม ๆ กับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทยด้วย ตามเอกสารสมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 47) ว่า “จริยธรรมแบบคริสต์ในสังคมมีรากฐานอยู่บนความรัก ความยุติธรรมและเสรีภาพ ซึ่งก็คือตัวบุคคลผู้เป็นมนุษย์ซึ่งเป็นศูนย์กลางของระเบียบในสังคม ความยุติธรรมหรือการยอมรับสิทธิของปัจเจกชนแต่ละคน ความสุจริต เงื่อนไขพื้นฐานของการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์เสรีภาพ สิทธิพื้นฐานของแต่ละคนและของสังคม ดังนี้ สันติภาพของโลกจึงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความยุติธรรมอันเป็นสิทธิที่มนุษย์ชายหญิงทุกคนพึงได้รับ” และอีกเหตุผลหนึ่งคือ นักบวชมีวินัยและระเบียบข้อบังคับของสถาบันที่เอื้ออำนวยต่อการประพฤติศาสนกิจมากกว่าฆราวาส ซึ่งยอด พิมพิสาร (1969 : 364) ได้นำคำสอนของนักบุญเปาโลถึงสถานภาพของฆราวาสคาทอลิกว่า “ฝ่ายหญิงที่ไม่มีสามี และส่วนพรหมจารีนั้น ก็สาละวนในการทำงาน

ขององค์พระผู้เป็นเจ้า เพื่อจะได้เป็นคนบริสุทธิ์ทั้งกายและจิตใจ แต่หญิงที่มีสามีแล้ว ก็สาละวนในการงานของโลกนี้ เพื่อจะทำสิ่งซึ่งเป็นที่พอใจของสามีเป็นการสองฝักสองฝ่าย” แนวคิดต่าง ๆ จากผลการวิจัยข้างต้น เป็นเหตุผลช่วยสนับสนุนและสรุปได้ว่าแนวความคิดของผู้บริหารและครูด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาในโรงเรียนของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน เพราะสถานภาพของบุคคลแต่ละกลุ่มมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่เคร่งครัดทางศาสนาแตกต่างกัน

3.3 จากการวิเคราะห์ข้อมูล ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส ด้านจัดกิจกรรมจริยศึกษาในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีชื่อที่ค่าเฉลี่ยและมีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน 8 ชื่อ ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมตามประเพณีคริสตศาสนิกชนในโอกาสต่าง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญทางศาสนา ให้นักเรียนจัดกิจกรรมต่อต้านสิ่งเสพติดมอบบรางวัลหรือเกียรติบัตรกับนักเรียนที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม จัดการประกวดมารยาทงามประจำปี ให้รางวัลกับนักเรียนที่มีจริยธรรมอันดีงาม ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในโอกาสเทศกาลต่าง ๆ และให้นักเรียนจัดทำรายงานบำเพ็ญประโยชน์เสนอผู้บริหารและครู เป็นค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุดและอยู่ลำดับสุดท้าย

โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช ชื่อที่มีค่าเฉลี่ยและระดับการปฏิบัติโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ตามลำดับได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมตามประเพณีคริสตศาสนิกชนในโอกาสต่าง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญทางศาสนา และส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละโดยบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันทั้งค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ คือ ลำดับที่ 11 , 10 และ 4 ระดับปฏิบัติปานกลาง และส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละโดยบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม อยู่ในระดับมากทั้งสองกลุ่ม

อาจกล่าวได้ว่า ด้านแรกในการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา จำเป็นต้องมีการปฏิบัติตามข้อคำสอนของศาสนา ได้แก่ วิธีการปฏิบัติตนตามประเพณีคริสตศาสนิกชน และปฏิบัติศาสนกิจเป็นเรื่องคู่กัน ซึ่งจะจัดในด้านการจัดกิจกรรม เพื่อให้ให้นักเรียนที่นับถือศาสนาได้เข้าใจและมีประสบการณ์กับการประพฤติปฏิบัติเหตุผลที่ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา ทั้งสองกลุ่ม อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง เพราะการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ จะอยู่ในระเบียบปฏิบัติของศาสนาและจริยธรรม ซึ่งทั้งสองกลุ่มจะเน้นเหมือนกัน ซึ่งในปัจจุบันในเขตกรุงเทพมหานครมีภัยสังคมที่เยาวชนประพฤติผิดทางศีลธรรมหลายด้าน เช่น การเสพของมีเงินเมา การทะเลาะวิวาท การพนัน เป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติตามสมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 16) ที่ว่าจิตอาวมณ์ของศาสนา จะต้องปรากฏชัดในวิถีคิด และการดำเนินชีวิตแบบคริสต์ ซึ่งซึมซาบอยู่ในบรรยากาศการศึกษาทุกแง่มุม ทั้งนี้ เพื่อรักษาคุณลยทางจิตใจของเยาวชน การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละโดยบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ระดับการปฏิบัติมากทั้งสองกลุ่ม สอด

คล้องกับจิตตารมณ์ของศาสนาที่จะให้นักเรียนมีส่วนร่วมพัฒนาเป้าหมายทางการศึกษา แสดงออกในด้านพฤติกรรม ตามเอกสารสมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1998 : 57) หมายให้รับผิดชอบ ออกความคิดเห็นและใช้ความพยายามเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เขาก็จะเกิดความรู้สึกรู้คุณค่าความดีของชาติจะหมดไป นักเรียนยังได้รับการช่วยให้ตระหนักว่าโรงเรียนและกิจกรรมของโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพียงอย่างเดียวคือ ช่วยนักเรียนให้จำเริญเติบโตขึ้นสู่พัฒนาภาพนักเรียนก็จะยิ่งเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนอย่างจริงจัง

กลุ่มโรงเรียนที่บริหาร โดยฆราวาสมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มที่บริหารโดยนักบวช ซึ่งกลุ่มบริหารโดยฆราวาสจะเน้นในด้านภัยสังคมในปัจจุบันและการเสริมแรงให้นักเรียนได้มีกำลังใจประพฤติปฏิบัติ รายชื่อที่กลุ่มบริหารโดยฆราวาสมีค่าเฉลี่ยและระดับการปฏิบัติมาก 3 ข้อตามลำดับดังนี้ จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด มอบรางวัลหรือเกียรติบัตรกับนักเรียนที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และให้รางวัลกับนักเรียนที่มีจริยธรรมที่ดียิ่ง ซึ่งความคิดเห็นของผู้บริหารโดยนักบวช จะมีระดับการปฏิบัติปานกลาง และมีลำดับที่ 6 , 10 และ 9 ตามลำดับซึ่งมีความแตกต่างสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ความคิดของผู้บริหารและครูที่บริหารโรงเรียนโดยฆราวาสลำดับแรกคือ ให้นักเรียนจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดซึ่งให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น จัดหาวิทยากรที่เชี่ยวชาญมาบรรยายให้รู้ถึงผลร้ายของยาเสพติด การพนัน เป็นต้น และเป็นการสนองตอบความต้องการของทางราชการ โดยเฉพาะคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กองอาชีวศึกษาเอกชน (2541 : 3) โดยมุ่งให้นักเรียนจัดกิจกรรมตามโครงการสีขาว ซึ่งมีกิจกรรมด้านยาเสพติด ละการพนัน หลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาท และไม่ประพฤติผิดทางเพศ โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชจะมีลำดับที่ 6 และระดับปฏิบัติปานกลาง เพราะเหตุว่าบุคคลที่เคร่งครัดทางศาสนาข่มขู่จะละเว้นในสิ่งเหล่านี้ได้ ลำดับรองลงมาคือ ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักเสียสละ ดังเช่นกิจกรรมชมรมวัฒนธรรมไทย นอกนั้นกระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 22-23) ได้กำหนดกิจกรรมเกี่ยวกับงานส่งเสริมให้นักเรียนบำเพ็ญประโยชน์กิจกรรมศาสนาในวันสำคัญ ๆ และประเพณีต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ปรับปรุงพฤติกรรมและมีจริยธรรมอย่างแท้จริง ลำดับที่ 3 ให้รางวัลกับนักเรียนที่มีจริยธรรมดีงาม การเสริมแรงด้วยการให้รางวัลจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ สอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2525 : 21) ว่า ถ้าเด็กได้รับการชมเชย เด็กจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมาก เช่นนี้ เด็กก็จะกระทำดี การให้รางวัลและลงโทษเด็กอย่างเหมาะสมกับการลงทุนลงแรงของเด็กเสมอ ก็จะสามารถปลูกฝังจริยธรรมของเด็กได้ จะเห็นได้ว่าโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช จะเน้นกิจปฏิบัติทางศาสนาทั้ง 2 ข้อและเสริมด้วยการบำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกัน ดัง ยอด พิมพิสาร (1972 : 233) เสนอว่า ให้ท่านรักและเสียสละเพื่อผู้อื่น เหมือนดังที่พระเจ้ารักท่าน

ส่วนโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาสจะเน้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีโดย เสริมบุญธรรมเจริญ (2526 : 8) ว่า โรงเรียนมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังความคิดและนิสัยที่ดีให้กับนักเรียน

ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนหลาย ๆ รูปแบบ จัดทุกเวลา ทุกโอกาส โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช ข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อย ได้แก่ ให้นักเรียนทำรายงานการบำเพ็ญประโยชน์เสนอผู้บริหารและครู ส่วนโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส ได้แก่ จัดกิจกรรมให้นักเรียนฟังธรรมเทศนาในวันสำคัญทางศาสนาทุกศาสนา ทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญในสองข้อนี้เป็นลำดับท้าย ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูยังมิได้เห็นคุณค่าและประโยชน์จากการทำรายงานเสนอผู้บริหารและครูซึ่งสมรรถนะทรงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (1988 : 55-56) ได้กล่าวว่า วิธีการสนับสนุนให้กำลังใจแก่นักเรียนด้านการทำกิจกรรม เพื่อให้เขาเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการอบรมตนเอง นักเรียนที่มีความรู้และเป็นผู้ใหญ่เพียงพอ ควรได้รับการขอร้องให้ช่วยพัฒนาเป้าหมายทางการศึกษาก็จะช่วยให้นักเรียนตระหนักว่า โรงเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพียงอย่างเดียวคือช่วยให้นักเรียนเติบโตสูงในพหุศตวรรษ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยศึกษาจะเห็นชัดเจนว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่บริหาร โดยนักบวชจะส่งเสริมกิจกรรมตามประเพณีคริสตศาสนา ส่งเสริมนักเรียนให้ปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญทางศาสนาและส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ตามลำดับที่และมีการปฏิบัติมากทั้งสามข้อ เพราะนักบวชมีคุณระเบียบข้อบังคับและแรงจูงใจในการบำเพ็ญภาวนาและปฏิบัติศาสนกิจต่าง ๆ มากกว่าผู้เป็นฆราวาสตามเอกสารผู้รับเจิม (1996 : 67) ที่ว่า ในการผูกมัดตนเองนักบวชต้องซื้อตรงต่อการภาวนาตามพิธีกรรมและภาวนาเป็นส่วนตัว ซื้อตรงต่อช่วงเวลาที่ถูกทำให้แก่การภาวนาในใจและการพิศเพ่งภาวนา ซื้อตรงต่อกรรมมัสการศีลมหาสนิท ต่อการเข้าเฝ้าเป็นประจำทุกเดือนและการฝึกปฏิบัติเชิงจิตวิญญาณ

ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่บริหาร โรงเรียนโดยฆราวาสจะส่งเสริมกิจกรรมด้านศีลธรรมและจริยธรรมประเพณีและวัฒนธรรมไทยมากกว่ากลุ่มนักบวชเพราะเหตุผลประการแรกคือสถานภาพนักบวชและฆราวาสทางด้านความรู้และการปฏิบัติกิจศรัทธาทางศาสนาแตกต่างกัน คริสตชน โดยทั่วไปจะปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระเป็นเจ้าของพระเป็นเจ้าและของพระศาสนจักร ส่วนผู้เป็นนักบวชจะปฏิบัติตามบทบัญญัติเช่นเดียวกับคริสตชนแต่นักบวชได้มีข้อปฏิญาณตนต่อพระเป็นเจ้าที่จะปฏิบัติมากกว่าคริสตชนฆราวาสคือ ปฏิบัติตนตามคำเชื่อเชิญของพระวรสารซึ่งเป็นพระคัมภีร์ในการเป็นผู้ประกาศพระวาจาของพระเป็นเจ้ามากกว่าฆราวาส ดังนั้นกิจกรรมของผู้บริหารและครูจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด มอบรางวัลหรือเกียรติบัตรกับนักเรียนที่บำเพ็ญประโยชน์และจริยธรรมที่ดียิ่ง ตามลำดับและมีการปฏิบัติมาก เพราะฆราวาสมีพื้นฐานความรู้ทางศาสนาแตกต่างจากนักบวชจึงเห็นความสำคัญด้านภักดีสังคมจึงได้หาวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนมีจริยธรรมตามคำแนะนำของหน่วยราชการและนโยบายของโรงเรียน เป็นต้น และในทางตรงกันข้ามความคิดของผู้บริหารและครูในเรื่องยาเสพติด และการปฏิบัติทางด้านจริยธรรม ให้ความสำคัญปานกลาง ส่วนการบำเพ็ญประโยชน์มีการปฏิบัติมาก เพราะว่ามีหลักศาสนาและปฏิบัติ

ศาสนายูสม่าเสมอจะละเว้นสิ่งที่เป็นอบายมุขได้ เพราะมีพลังจิตใจที่จะงดเว้น และทำสิ่งที่เป็นคุณธรรมได้ง่าย

3.4 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดของผู้บริหารและครู ระหว่างโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชและโรงเรียนที่บริหารโดยฆราวาส ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยและระดับการปฏิบัติแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยและระดับการปฏิบัติแตกต่างกัน 8 ข้อ ได้แก่ จัดศูนย์สื่อการเรียนการสอน จริยศึกษาริหารอย่างเหมาะสมเพียงพอ จัดบริเวณพักผ่อนภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอ จัดอาหารและบริเวณโรงเรียนที่เป็นเอกลักษณ์ทางธรรมชาติเพื่อส่งเสริมพัฒนาจิตใจ จัดห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนจริยศึกษา จัดห้องเรียนหรืออาคารประกอบให้นักเรียนใช้เวลาว่างสวดภาวนา อธิษฐานส่วนตัวตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา จัดสถานที่และอุปกรณ์สามารถยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนจริยศึกษา บริเวณห้องเรียนจัดสื่อส่งเสริมความรู้ด้านศาสนาพอเพียง ซึ่งผลวิจัยของ เจนจิตต์ กุลชลบุตร (2519 : 28) กล่าวว่า การสร้างอาคารที่ถูกหลักการศึกษอาคารเรียนควรออกแบบให้ดึงดูดใจ และปลอดภัย สามารถยืดหยุ่นปรับให้เข้ากับหลักสูตรและกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียน เป็นการสนับสนุนถึงการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมมากที่สุด การที่ผู้บริหารทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันในการจัดสรรหาสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนจริยศึกษานั้น ด้านการบริหารเงินและทรัพยากรทางกายภาพ ฆราวาสมีอิสระในการใช้งบประมาณ มากกว่าคณะนักบวช ซึ่งนักบวชมีข้อจำกัดในการใช้จ่ายงบประมาณบางประเภท ซึ่งต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากผู้มีอำนาจสูงขึ้นไปเป็นข้อปฏิบัติ

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคิดของผู้บริหารและครูที่บริหารโดยนักบวช มีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติมากตามลำดับได้แก่ จัดบริเวณโรงเรียนให้ความปลอดภัยถูกสุขลักษณะ เพราะสิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีส่วนสร้างคุณลักษณะด้านจิตใจของนักเรียน นักบวชเป็นผู้เน้นสภาพจิตใจตามที่ สุมน อมรวิวัฒน์ (2535 : 105) การจัดบ้านและโรงเรียนให้เป็นสถานที่ที่ร่มรื่นสะอาดเย็นสบายด้วยร่มพฤกษ์ และบุปผชาติที่งดงามห่างไกลจากความวุ่นวายทั้งปวง สิ่งแวดล้อมเช่นนี้ย่อมນ้อมนำจิตใจผู้อยู่อาศัยให้สงบได้ส่วนหนึ่ง ส่วนความคิดของผู้บริหารและครูที่บริหารโดยฆราวาส แสดงความคิดเห็นลำดับที่ 1 และมีการปฏิบัติมากได้แก่ การจัดสถานที่และอุปกรณ์สามารถยืดหยุ่นได้เหมาะสมกับกิจกรรมจริยศึกษา เพราะฆราวาสมิได้เจาะจงด้านศาสนาเท่ากับผู้เป็นนักบวช ซึ่งมีการประพฤติปฏิบัติอยู่เป็นประจำการจัดสื่อการเรียนจำเป็นเพื่อการสอนในระดับประเพณีและวัฒนธรรม ส่วนนักบวชพยายามสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมด้านจิตใจพร้อม ๆ กับการปฏิบัติศาสนาในอีกมุมหนึ่งซึ่งมีความคิด และเป้าหมายคนละอย่างตามสถานภาพของบุคคล ตามพระราชบัญญัติการศึกษา (2542 : 19) ที่ว่า ให้ผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยที่สนับสนุนด้านการจัดสิ่งแวดล้อมดังเจริญไว งานไว (2538 : 109) ได้ทำการศึกษาการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรง

เรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่นว่า ความคิดเห็นของนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ในด้านกายภาพด้านวิชาการและด้านการบริหารจัดการ ซึ่งได้แก่การปรับปรุงบริเวณโรงเรียนให้สวยงาม ร่มเย็น เป็นบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนการสอน พื่อใจในความผูกพันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และมีการจัดสถานที่ต่อการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเช่น สนามกีฬา และ กาญจนา สังคะประยูร (2528 : 213) กล่าวว่า การที่จะใช้อาคารเรียนให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ต้องมีการวางแผนที่ดีตั้งแต่การก่อสร้าง ซึ่งต้องอาศัยทฤษฎีและหลักเกณฑ์เข้าช่วย เพื่อให้เหมาะสมและสนองวัตถุประสงค์ของการศึกษาอย่างแท้จริง ผู้บริหารโรงเรียนโดยชมราวาสยังให้ความสำคัญกับการจัดสื่อและอุปกรณ์การเรียน เพราะมีผลต่อการเรียน เพราะต้องการให้ผู้เรียนและครูผู้สอนได้ผลจากการสอน ซึ่งการวิจัยของสุชาติ ศิริวิโรจน์ (2518 : 138) พบว่าห้องเรียนต้องสะดวกเพื่อใช้สื่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งเครื่องอำนวยความสะดวกและครุภัณฑ์สำหรับการใช้สื่อการสอน ดังนั้นถ้ามุ่งหลักการเรียนการสอนให้สมบูรณ์แล้ว การสร้างอาคารเรียน ห้องเรียน จำเป็นต้องอาศัยทฤษฎีและหลักเกณฑ์เพื่อทำให้อาคารและห้องเรียนสนองต่อการเรียนและบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาอย่างแท้จริง

ลำดับที่ 2 ได้แก่ จัดห้องเรียนหรืออาคารประกอบให้นักเรียนใช้เวลาว่างสวดภาวนา อธิษฐานส่วนตัวตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา อยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชมีการปฏิบัติปานกลาง ลำดับที่ 14 ซึ่งแตกต่างกัน เพราะชมราวาสได้เห็นความสำคัญด้านนี้ตามที่ท่านพุทธทาส ภิกขุ (2505 : 199) ได้แสดงความคิดเห็นสนับสนุนในด้านการจัดห้องเรียนหรืออาคารประกอบเป็นส่วนหนึ่งของ สภาพแวดล้อมว่าสิ่งแวดลอมดี คือ จัดหรือพัฒนาสิ่งทั้งปวงที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสทางด้านกายและใจ เป็นต้น ให้มีคุณลักษณะเอื้อต่อการพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้ประพฤติดี ลำดับที่ 3 ผู้บริหารและครูแสดงพฤติกรรมบ่งบอกถึงบุคคลที่มีจริยธรรมที่ดีงาม มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และลำดับที่ 3 ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน เพราะครูทั้งสองสอนสิ่งที่ตนเองได้ปฏิบัติตามสมณกระทรงเพื่อการศึกษา คาทอลิก (1988 : 22) ว่า กระบวนการศึกษาแบบคริสต์ถูกนิยามได้ว่า หมายถึงองค์ประกอบชุดหนึ่งซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นเอกภาพซึ่งมุ่งเน้นเป้าหมายหนึ่งเดียวของการพัฒนาความสามารถทุกอย่างของนักเรียน ด้านการอบรมเน้นที่ครู อาจารย์ เมื่อใดประสบความสำเร็จ ความสำเร็จจะเกิดขึ้นเพราะครูอาจารย์ให้การเป็นพยานด้วยชีวิตถึงสิ่งที่พวกเขาสอน นอกนั้น การเป็นแบบอย่างดีเป็นภาพลักษณ์ที่ดึงดูดให้นักเรียนอยากทำตามแบบอย่าง ดังสุมน อมรวิวัฒน์ (2535 : 105) ได้กล่าวว่า การแสดงแบบอย่างที่ดีอยู่เป็นประจำคิของครูมีอยู่ว่า “สอนอย่างไรจงทำอย่างนั้น” วิถีทางการดำรงชีวิตและความประพฤติของครูจึงเป็นตัวอย่างที่เด็กคอยเลียนแบบครูเป็นแม่พิมพ์ที่สำคัญของเด็กอย่างแท้จริง ลำดับสุดท้าย คือ จัดบริเวณอาคารสถานที่ที่แสดงเอกลักษณ์ของศาสนาเหมาะสม โรงเรียนที่บริหารโดยนักบวชอยู่ลำดับที่ 7 ซึ่งแตกต่างกัน ทั้งนี้เอกลักษณ์ที่แสดงถึงลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกอยู่ที่ครูและนักเรียนมากกว่าสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับงาน

วิจัยของ มงคล ภูวภิรมย์ (2525 : 45) ที่ศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อจริยธรรมที่คาดหวังกับจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษาที่ 7 ปีการศึกษา 2524 ผลออกมาเป็นที่น่ายินดีต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง เพราะพบว่าจริยธรรมที่คาดหวังและจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับสูงทุกด้าน แสดงว่าตัวครูเองและสังคมยอมรับว่าครูเป็นผู้มีพฤติกรรมดี น่าเลื่อมใสเป็นพฤติกรรมที่มีรูปแบบที่พึงปฏิบัติตาม

5.5 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สำหรับผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่บริหารโดยนักบวช

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ภาพรวมการปฏิบัติปานกลาง ส่วนเรื่องการระดมสมองกำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษาเป็นประจำทุกเดือนปฏิบัติน้อย ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการศึกษาและกำหนดค่านิยมของจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมหรือจัดบรรยากาศการสอนจริยศึกษาให้มากเพราะยังมีการปฏิบัติน้อย

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา ภาพรวมการปฏิบัติปานกลาง ด้านการทำรายงานการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อฝึกให้นักเรียนเลิกละตนเองมีการปฏิบัติน้อย ผู้บริหารและครูควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการช่วยเหลือผู้อื่นให้มากขึ้น ส่วนเรื่องการแข่งขันเป็นกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการปฏิบัติมารยาทไทยเช่นกัน ควรส่งเสริมให้นักเรียนรักและปฏิบัติวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น

1.3 ด้านการวัดสิ่งแวดล้อมส่งเสริมจริยศึกษา ภาพรวมการจัดสิ่งแวดล้อม ห้องเรียน และสถานที่ เพื่ออิฐฐานภาวนาและศึกษาหลักธรรมทางศาสนาปฏิบัติน้อย ผู้บริหารและครูควรจัดสถานที่ให้เหมาะกับการทำกิจกรรมด้านศาสนาให้มากขึ้น

2. สำหรับผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่บริหารโดยฆราวาส

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา เรื่องที่มีการปฏิบัติน้อยได้แก่ การระดมสมอง กำหนดปรัชญาเช่นเดียวกันผู้บริหารโรงเรียนโดยนักบวช ควรมีการกำหนดค่านิยมในการสอนจริยศึกษาเช่นเดียวกัน ส่วนด้านการให้นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรทางศาสนาประจำสัปดาห์มีการปฏิบัติน้อย ผู้บริหารควรแนะนำนักเรียนให้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา การจัดกิจกรรมพึงธรรมเทศนาในวันสำคัญทางศาสนา ควรส่งเสริมและจัดเป็นประจำ ในบางโอกาสควรเชิญผู้ทรงคุณวุฒิให้ความรู้ทางศาสนา เพราะยังมีการปฏิบัติด้านศาสนาอยู่

2.3 ด้านการวัดสิ่งแวดล้อมส่งเสริมจริยศึกษา การจัดสถานที่ที่บ่งบอกถึงบรรยากาศ โรงเรียนคาทอลิกปฏิบัติน้อย ผู้บริหารและครูควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดปฎิภาสข้อความ เตือนใจ ด้านจริยธรรมเพื่อเป็นการเตือนใจให้ปฏิบัติตามหลักศาสนาวัฒนธรรมและจริยธรรมอย่าง สม่่าเสมอ

5.6 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ใน โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2522. การประเมินการสอนจริยศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2522. การวิจัยเปรียบเทียบใน 2 วิธี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย. 2528 (สิงหาคม 2540 – กรกฎาคม 2541).
- การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย. 2529 (สิงหาคม 2541 – กรกฎาคม 2542).
- กันยา สุวรรณแสง. 2538. จิตวิทยาทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา
- กิริติ บุญเจือ. 2519. ชุดพื้นฐานปรัชญาจริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เกตุมณี มากมี. 2527. “การสอนของครูสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ที่ได้รับการฝึกอบรมจากโครงการฝึกอบรมครูประจำการในการสอนสอดแทรกจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา ตามการรับรู้ของครูและนักเรียน.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกื้อกุล รัตโนภาส. 2537. บทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกตามทัศนของผู้บริหาร. ปรียญานิพนธ์การบริหารการศึกษา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา
- คณะครุศาสตร์. 2531. “การพัฒนาหลักการและวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย.” รายงานการวิจัยโครงการย่อยที่ 5 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คณะครุศาสตร์. 2531. “วิธีตรงและวิธีสอดแทรกอย่างต่อเนื่องและให้เด็กำรงยืนดีตลอดการอบรมเลี้ยงดู.” ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จินดา สิทธิฤทธิ. 2523. “พัฒนาการทางด้านจริยธรรม และการปลูกฝังจริยธรรมในสถานศึกษา.” วารสารมิตรครู (19, ธันวาคม 2523 : 14-18)
- จูไรรัตน์ มณีรัตน์. 2528. “ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่ นักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เจลีเยว บุรีภักดีและคณะ. 2520. “ลักษณะของครูที่ดี.” รายงานผลการวิจัย กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

- ชัยพร วิชาวุธ, ธีรพร อุวรรณโณ. 2530. “แนวคิดและการพัฒนาใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรม.”
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เอกสารเข้บเล่ม)
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. 2524. หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพฯ : กระทรวง
ศึกษาธิการ.
- บ้งอร กิจเจริญ. 2536. “การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายคณะภคินี
เซนต์ปอลเดอซาตร์ต.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการ
ศึกษา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปริญญญา อังสุสิงห์. 2529. “การวางแผนผังอาคารสถานที่.” (เอกสารอัดสำเนา).
- พิสัณท์ ปัญญาฟู. 2530. “การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหาร
โรงเรียนเอกชนของวัดในเขตการศึกษา 8.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.
เชียงใหม่:มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2542. ความรู้คู่คุณธรรม รวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและการ
ศึกษา. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพโรจน์ อยู่มณเฑียร 2536. 903 วาหะการศึกษา. สำนักพิมพ์สายใจ.
- ภิญโญ สาทร. 2519. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- มาลินี จุฑะรพ. 2539. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : อักษรภาพิพัฒน์ จำกัด.
- ยอด พิมพ์สาร. 2529. พระคริสตธรรมใหม่. ฉบับแปลภาษาไทย พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : ไทย
วัฒนาพานิช.
- ยอห์นปอลที่ 2. 2531. ชีวิตผู้รับเจิม (VITA CONSECRATA) แปลโดย ประติณ ชุมสาย ณ
อยุธยา. กรุงเทพฯ : สำนักมิสซังคาทอลิกกรุงเทพฯ.
- วิจิตร วรุตบางกุล และสุพิชญา ธีรกุล. 2524. “การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น.”
สมุทรปราการ:ขนิษฐการพิมพ์และโฆษณา.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. 2532. “การใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพในการสอนวิชาพุทธศาสนานักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ : กองการ
ศึกษานอกระบบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- ศรีเรือน แก้วกังวล. 2531. ทฤษฎีจิตวิทยาปบุคตลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
สภาการศึกษาคาทอลิก(ประเทศไทย). 1969. “ระเบียบ ข้อบังคับและแนวปฏิบัติ สภาการศึกษา
คาทอลิก (ประเทศไทย).” (เอกสารเข้บเล่ม).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก. 1988. มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียน
คาทอลิก แนวทางเพื่อการพิจารณาใคร่ครวญ และการฟื้นฟูขึ้นใหม่. กรุงเทพฯ : สำนัก
มิสซังคมทอลิกกรุงเทพฯ.
- สมาคมการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย). 2523. การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
สมาคมการศึกษาคาทอลิก มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- สวัสดี อุคมโกชน์. 2532. การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : กองการศึกษา
นอกระบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, สวท. 2520. คู่มือสอนจริยศึกษาตามแนวการสอนจริยศึกษา.
กรุงเทพฯ : ดำรงการพิมพ์.
- สันติยา ไชยศรีชลธาร. 2540. “การศึกษากิจกรรมของนักเรียนชั้น ปวช. 1 วิทยาลัยเทคนิค
สุพรรณบุรี.” งานวิจัยของวิทยาลัยเทคนิค. สุพรรณบุรี: วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี
กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุชา จันทน์เอม. 2539. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- สุชา จันทน์เอม. 2540. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- สุพัตรา สุภาพ. 2528. สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- สุเทพ เมฆ. 2531. ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครูโรงเรียนเอก
ชนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชยกรรมในเขตการศึกษา 12. ปริญญาโททางการศึกษา
มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุพิชญา ชีระกุล. 2523. การจัดสภาพทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ :
วิทยาการการพิมพ์.
- สุพิชญา ชีระกุล และคณะ. 2523. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาการการพิมพ์.
- สุนน อมรวีวัฒน์. 2535. สมบัติพิภพของการศึกษาไทย. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาและวัฒนธรรม. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานปรัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ
- อาชีวศึกษา. กรม. กองแผนงาน. 2540. สถิติการศึกษาเอกชน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : คูรุสภาลาดพร้าว.
- อารี จำปาทอง. 2532. “การส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อรัญญา รุกขมธุร์. 2536. “สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร.” ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

อำนาจ รุจิราวรรณ. 2527. “การศึกษาเปรียบเทียบการเรียนการสอนจริยศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.” วิทยานิพนธ์ มนุษยศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล

Bandma, A. 1977. **Social Learning Theory**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall.

Cronbach, Lee J. 1990. **Essentials of Psychological Testing**. 5th ed. New York : Harper Collins Publishers.

Gale , Raymond F. 1960. **Development Behavior : A Humanistic Approach**. New York, The Macmillan Company

Good, Carter V. 1973. **Dictionary of Education**. New York : Mc. Graw-Hill.

Guilford, J.P. 1959. **Personality**. New York, Mc Graw-Hill Book Company

Kalpuhana, David. J. 1976. **Buddist Philosophy : A Historical Analysis**. Hawaii : The University Press of Hawaii.

Kohberg, Lawrence. 1975. **Moral Deleopment and Behavior**. New York : Holt, Rinehart and Winston.

Maslow, Abraham H. 1960 **Motivation and Prersonality**. New York : Harrper and Row.

Mumford, E. 1972. **Job Satisfaction**. London : Longman.

Piaget, jean. 1968 **Six Psychological Studies**. New York, Random.

Raths, Louis E., Merrill Harmin and Sidmey Simon. 1966. **Values in Teaching**, Columbus, Ohio : Charles E. Merrill.

Reid, Louis E. 1977. “Pasanella A. Langstaff and Volkmor B. Cara.” **Values in Classroom**. Ohio : A Bell & Howell Company.

Reid, Romon R. 1965. “**Moral and Spiritul Values : To Teach or Not to Teach**.” **Journal of Secondary Education**, February.

เอกสาร Tachibana, S. 1975. **The Ethics of Buddhism**. London | Cougon Press. ปรึกษาประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๙๒ /2541

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวสุจีร์ วรศิลป์

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวสุจีร์ วรศิลป์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
 อาจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
 ดร.พจนนา ว่องตระกูล ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
 ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลขันธ์ ประธานกรรมการ
 ดร.มาลัย จีร์วัฒน์เกษตร์ กรรมการประจำสาขาวิชา
 อาจารย์ไพรัตน์ พิกน้อย กรรมการประจำสาขาวิชา
 อาจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย กรรมการ
 ดร.พจนนา ว่องตระกูล กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ เมษายน 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
(รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
คนบตี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2541

1. นางสาวสุจีร์ วรศิลป์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.พวงนา ว่องตระกูล เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ.2541

(รศ.ดร.มนัส สัจจวรศิลป์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา คณะบัณฑิตวิทยาลัยนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 364.3

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๘ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสุชาติ ทัฬหาลี

ด้วยคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวสุจีร์ วรศิลป์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจรรยาวิชา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร”

คณะกรรมการสถาบันหวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগัจฉนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
งานบัณฑิตศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
โทร. 3266052-6101, ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

3 ๗๓ 41

ที่ ทม 1504/ 3643

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๘ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางระพีพรรณ เอกสุภาพรรณ

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวสุจีร์ วรศิลป์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีพศึกษาในเครือข่ายทอโลกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณณี สীগิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
งานบัณฑิตศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

3 ๓๓ ๔1

ที่ ทม 1504/ 3643

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.กীরติ บุญใจ

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวสุจีร์ วรศิลป์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจรรยาวิชา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกนอกระบบได้
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้า 3 3 3 4 / ครั้งที่มีการนำไปใช้
 โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 3643

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๘ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวจุฑารัตน์ พงษ์ภัทรินทร์ .

ด้วยคณะกรรมการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวสุจีร์ วรศิลป์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร”

คณะกรรมการ หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
งานบัณฑิตศึกษา ห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของงานทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

๘ ๑๖ ๑ ๕/

ที่ ทม 1504/3735

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

16 ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์จอห์นเทคโนโลยี

ด้วย นางสาวสุจีร์ วรศิลป์ เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียง
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิจัยศึกษา
โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร”

คณะกรรมการอุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษา ได้ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์
ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรระณี ลิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

๘

งานบัณฑิตศึกษา

โทร.3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีสิทธิ์เปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13 ต.ค. 41

ที่ ทม 1504/3735

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

16 ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสารสาสน์โบลีเทคนิค

ด้วย นางสาวสุจีร์ วรศิลป์ เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียง
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา
โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร”

คณะกรรมการอุดมศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษา ได้ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์
ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรระณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร.3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1/3 ๖๓ ๕/

ที่ ทม 1504/ 0310

คณะกรรมการการศึกษาระดับอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๖ มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาระดับอุดมศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
 2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์
 3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวสุจีร์ วรศิลป์ ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียง
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา
ในเครือข่ายทอเล็กแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร" ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้ว
เมื่อ วันที่ 28 กันยายน 2541

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัด
หน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้
นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒน์นะ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งาน ร่องคนบตีฝ่ายบัณฑิตศึกษา อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา ปฏิบัติราชการแทนคนบตี ของเอกสารฉบับนี้
งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268506

รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
โดย นางสาวสุจีร์ วรศิลป์

1. โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชย
2. โรงเรียนดอนบอสโกกรุงเทพฯ
3. โรงเรียนโยนออฟอาร์เทคโนโลยี
4. โรงเรียนสาธุประดิษฐ์พาณิชยการ
5. โรงเรียนนานาชาติธุรกิจเพื่อการจัดการ
6. โรงเรียนเซนต์จอห์นคอมเมอร์ส
7. โรงเรียนเซนต์จอห์นโปลีเทคนิค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการวิจัยศึกษา ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับผู้บริหารและครู โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเครือคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 โรงเรียน
2. แบบสอบถามนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการสอนวิจัยศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุ และการสื่อสารอย่างรวดเร็ว การวิจัยครั้งนี้ จะสำเร็จด้วยความร่วมมือจากทุกท่าน ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามนี้ทุกข้อด้วยความจริงใจ ข้อมูลทั้งหมดที่เก็บรวบรวมได้จะเก็บเป็นความลับ และไม่นำไปเปิดเผย จะใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน
3. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิจัยศึกษาให้กับนักเรียน โดยแยกออกเป็น 3 ด้าน คือ

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนวิจัยศึกษา

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมวิจัยศึกษา

2.3 ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมวิจัยศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน ตามสถานภาพของท่าน

1. สถานภาพของโรงเรียนของท่านบริหารโดย

นักบวช

นรवास

2. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

ผู้บริหาร (ผู้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการและอาจารย์ใหญ่)

ครู (ครูผู้สอน)

3. วุฒิกการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่ง

ต่ำกว่า 3 ปี

3-5 ปี

มากกว่า 5 ปี

5. เพศ

ชาย

หญิง

ตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ในช่วงที่เป็นความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการจัดการเรียน

การสอนจริยศึกษาในโรงเรียนของท่านรวม 3 ด้าน ได้แก่

ด้านการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา

ด้านการจัดกิจกรรมจริยศึกษา

ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา

ซึ่งระดับการปฏิบัติให้ค่าน้ำหนักแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Sesly) 5 ระดับ ได้แก่

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้... โปรดอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า...
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	กิจกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
งานการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา						
1.	จัดหลักสูตรเพื่อสอนส่งเสริมจริยศึกษากับนักเรียน
2.	จัดแบบเรียนและเอกสารคำสอน เพื่อสอนจริยศึกษากับนักเรียน
3.	จัดสื่อการสอนจริยศึกษาอย่างเพียงพอ
4.	จัดบรรยากาศห้องเรียนเพื่อส่งเสริมจริยศึกษา
5.	ระดมสมองกำหนดปรัชญาในการสอนจริยศึกษาเป็นประจำทุกเดือน
6.	ฝึกปฏิบัติมารยาทไทยให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
7.	สอนภาคปฏิบัติคริสตศาสนาให้กับนักเรียนปฏิบัติในวันสำคัญต่างๆ ได้
8.	สอนภาคปฏิบัติพุทธศาสนาให้นักเรียนปฏิบัติในวันสำคัญต่างๆ ได้
9.	เชิญผู้นำศาสนามาฝึกปฏิบัติศาสนกิจของคริสตศาสนาอย่างสม่ำเสมอ
10.	สอนสอดแทรกจริยธรรมกับนักเรียนขณะสอนวิชาอื่น
11.	นำนักเรียนปฏิบัติคริสตศาสนกิจเป็นประจำทุกสัปดาห์
12.	จัดห้องปฏิบัติคริสตศาสนกิจอย่างเพียงพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	กิจกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
13.	สอนโดยให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวสารจากสื่อมวลชนเกี่ยวกับจริยธรรม เพื่อให้นักเรียนเลือกตัดสินใจปฏิบัติให้ถูกต้อง
14.	จัดประเมินผลด้านคุณธรรมจริยธรรมกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
งานการจัดกิจกรรมจริยธรรม						
15.	จัดอบรมครูผู้สอนจริยศึกษาอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
16.	ให้รางวัลกับนักเรียนที่มีจริยธรรมดีงาม
17.	ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมวันสำคัญของศาสนาทุกศาสนาทั้งภายในโรงเรียนและที่ชุมชน
18.	จัดกิจกรรมเมตตาสงเคราะห์ เช่น เยี่ยมผู้ป่วย คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
19.	ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในโอกาสเทศกาลต่าง ๆ
20.	จัดกิจกรรมให้นักเรียนฟังธรรมเทศนาในวันสำคัญทางศาสนาทุกศาสนา
21.	ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมประเพณีไทยในโอกาสต่าง ๆ
22.	ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมตามประเพณีคริสตศาสนิกชนในโอกาสต่าง ๆ
23.	ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจวันสำคัญทางศาสนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	กิจกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4.	ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เสียสละโดย บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม
5.	จัดกิจกรรมการแสดงสดแทรกคุณธรรมจ ริยธรรมในวันสำคัญทางศาสนาและ ประเพณีไทย
6.	ให้นักเรียนจัดกิจกรรมต่อต้านสิ่งเสพติด
7.	มอบรางวัลหรือเกียรติบัตรกับนักเรียนที่ บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม
8.	จัดการประกวดมารยาทงามประจำปี
9.	ให้นักเรียนทำรายงานการบำเพ็ญประโยชน์ เสนอผู้บริหารและครู
30.	เชิญวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับประสพ การณ์ที่ดีในการดำเนินชีวิต
31.	จัดแข่งขันตอบปัญหาจริยธรรมและ ศาสนาเป็นประจำ
งานการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา						
32.	ปิดป้ายข้อความเตือนใจด้านคุณธรรม บริเวณโรงเรียน
33.	จัดศูนย์สื่อการเรียนการสอนจริยศึกษา บริการอย่างเหมาะสมเพียงพอ
34.	จัดบริเวณพักผ่อนภายในโรงเรียนอย่าง เพียงพอ
35.	จัดอาคารและบริเวณโรงเรียนที่เป็นเอก ลักษณ์ทางธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมพัฒนา ด้านจิตใจ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	กิจกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
36.	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม
37.	จัดบริเวณโรงเรียนให้ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะสวยงาม
38.	จัดห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนจริยศึกษา
39.	จัดห้องเรียนหรืออาคารประกอบให้นักเรียนใช้เวลาว่างสวดภาวนา อธิษฐานส่วนตัวตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา
40.	จัดสถานที่และอุปกรณ์ สามารถยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนจริยศึกษา
41.	จัดบริเวณอาคารสถานที่ที่แสดงเอกลักษณ์ของศาสนาเหมาะสม
42.	ผู้บริหารและครูร่วมมือจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน
43.	บริเวณโรงเรียน ห้องเรียน จัดสื่อส่งเสริมความรู้ด้านศาสนาเพียงพอ
44.	ผู้บริหารและครูแสดงพฤติกรรมบ่งบอกถึงบุคคลที่มีจริยธรรมที่ดีงาม
5.	ผู้บริหาร ครูและนักเรียนร่วมกันจัดบริเวณภายนอกโรงเรียนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนในบางโอกาส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยศึกษา.....
.....
2. การจัดกิจกรรมจริยศึกษา.....
.....
3. การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมจริยศึกษา.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวสุจีร์ วรศิลป์	
วัน เดือน ปีเกิด	28 เมษายน 2481	
สถานที่เกิด	จังหวัดฉะเชิงเทรา	
บิดา	นายสุริน วรศิลป์	อาชีพกสิกรรม (ถึงแก่กรรม)
มารดา	นางสม วรศิลป์	อาชีพกสิกรรม (ถึงแก่กรรม)
สถานภาพ	โสด	
การศึกษา		
2521	พม. กระทรวงศึกษาธิการ	
2524	คบ. วิทยาลัยครูนครสวรรค์	
2529	Institut Catholique de Paris	
2539	ศึกษาดูงานประเทศสิงคโปร์	
2542	ศึกษาดูงาน ณ เมลเบิร์น - ซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย	
2543	English Course Pert Australia	
หน้าที่การงาน		
2502	ครูสอน โรงเรียนวันทามารีย์ นครสวรรค์	
2504	ครูสอน โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ	
2513	ครูใหญ่ โรงเรียนวันทามารีย์ นครสวรรค์	
2526	ผู้จัดการ โรงเรียนเซนต์ปอลศรีราชา ชลบุรี	
2532	ผู้จัดการ โรงเรียนโยนออฟอาร์คเทคโนโลยี	
2533	ผู้จัดการ - ครูใหญ่โรงเรียนโยนออฟอาร์คเทคโนโลยี	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้